

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

**Informatīvais ziņojums par
Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas
finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices
sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim**

Satura rādītājs

Kopsavilkums.....	6
1. ES fondu finansējuma ietekme uz Latvijas tautsaimniecības attīstību.....	9
2. 2004.-2006.gada plānošanas perioda KF projektu slēgšana.....	11
3. 2007. -2013.gada plānošanas perioda ES fondu ieviešana	12
3.1. Darbības programmu un darbības programmu papildinājumu grozījumi	12
3.2. ES fondu investīciju progress	14
3.2.1. Kopējais ES fondu investīciju progress un mērķu sasniegšana.....	14
3.2.2. Risku vadība	29
3.2.3. Konstatētie riski ES fondu ieviešanas uzraudzības procesā un rīcības plāns..	31
3.3. Lielo projektu īstenošana.....	32
4. EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu ieviešana	34
5. Šveices programmas ieviešana	41
6. Neatbilstības ES fondu un citas ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētos projektos.....	44
6.1. Neatbilstības ar finansiālu ietekmi ES fondu 2007.-2013.gada plānošanas periodā ES fondos līdz 2014. gada 31. decembrim.....	44
6.2. Neatbilstības EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentos un Šveices programmā	52
7. ES fondu ieviešanas, vadības, kontroles un uzraudzības sistēmas darbība un pasākumi tās pilnveidošanai.....	53
7.1. Veiktie pasākumi ES fondu vadības un kontroles sistēmas pilnveidošanai	53
7.2. Plānotie pasākumi vadības un kontroles sistēmas pilnveidošanai.....	54
7.3. Eiropas savienības fondu auditoru sanāksme	54
8. 2007-2013.gada plānošanas perioda ES fondu izvērtēšanas jautājumi.....	57
9. ES fondu publicitātes pasākumu aktualitātes	58
10. 2014.–2020.gada plānošanas perioda ES fondu ieviešana	60
10.1. Ex-ante nosacījumu izpildes progress	67
10.2. Valsts budžeta izdevumi 2014.-2020.gada plānošanas periodam	68
11. Turpmākā rīcība un nākamā pārskata perioda aktualitātes	68

PIELIKUMS:

1. „2007. – 2013.gada plānošanas perioda ES fondu finanšu investīcijas prioritāšu līmenī līdz 2014.gada 31.decembrim”.

Saīsinājumi

AI	-	ES fondu atbildīgā iestāde
ALTUM	-	Valsts akciju sabiedrība „Latvijas attīstības finanšu institūcija ALTUM”
CFLA	-	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
DP	-	Darbības programma
DPP	-	Darbības programmas papildinājums
EEZ	-	Eiropas Ekonomikas zona
EEZ/Norvēģijas finanšu instrumenti	-	2009. – 2014.gada perioda Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instruments un Norvēģijas finanšu instruments
EK	-	Eiropas Komisija
ERAF	-	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	-	Eiropas Savienība
ESF	-	Eiropas Sociālais fonds
ES fondi	-	2007. – 2013. g. plānošanas perioda 1.mērķa ¹ Eiropas Sociālais fonds, Eiropas Reģionālās attīstības fonds un Kohēzijas fonds
EM	-	Ekonomikas ministrija
FM	-	Finanšu ministrija
IKP	-	Iekšzemes kopprodukts
IUB	-	Iepirkumu uzraudzības birojs
IZM	-	Izglītības un zinātnes ministrija
KDG	-	Koalīcijas darba grupa
KF	-	Kohēzijas fonds
KM	-	Kultūras ministrija
JASPERS	-	Joint Assistance to Support Projects in European Regions (Kopējā palīdzība projektu sagatavošanai Eiropas reģionos)
LIAA	-	Valsts aģentūra „Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra”
LGA	-	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Latvijas Garantiju aģentūra”
LM	-	Labklājības ministrija
MK	-	Ministru kabinets
MVK	-	Mazie un vidējie komersanti
NVA	-	Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO	-	Nevalstiskā organizācija
P&A	-	Pētniecība un attīstība
PPIV	-	Pārbaudes projektu īstenošanas vietās
RI	-	ES fondu, EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu revīzijas iestāde
SAM	-	Specifiskais atbalsta mērķis
SM	-	Satiksmes ministrija
SI	-	ES fondu sadarbības iestāde
SIA	-	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SIF	-	Sabiedrības integrācijas fonds
Šveices programma	-	Latvijas un Šveices sadarbības programma
TM	-	Tieslietu ministrija
TP	-	ES fondu tehniskā palīdzība
UK	-	Uzraudzības komiteja

¹ Ar EK regulu (EK) Nr. 1080/2006, kas stājās spēkā 2006.gada 1.augustā, tiek noteikti trīs mērķi fondu pasākumu īstenošanai. 1.mērķis ir konverģence, kas paredzēts vismazāk attīstīto dalībvalstu un reģionu konverģences paātrināšanai, uzlabojot pieauguma un nodarbinātības nosacījumus un tiek finansēts no ERAF, ESF un KF līdzekļiem. Latvija ir tiesīga saņemt finansējumu šī mērķa ietvaros.

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

VARAM	-	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VI	-	ES fondu, EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu un Šveices programmas vadošā iestāde
VID	-	Valsts ieņēmumu dienests
VIAA	-	Valsts Izglītības attīstības aģentūra
VIS	-	ES fondu vadības informācijas sistēmas
VKanc	-	Valsts kanceleja
VM	-	Veselības ministrija
VSS	-	Valsts sekretāru sanāksme
VVD	-	Valsts vides dienests

Kopsavilkums

Nemot vērā statistikas publicēšanas periodiskumu, informācija par makroekonomiskās situācijas attīstību ir par 2014.gada 3.ceturksni. 2014.gadā iekšzemes kopprodukta pieaugums ir palēninājies, trešajā ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni veidojot 2,4%. Izaugsmes palēnināšanos noteikusi galvenokārt ārējās vides negatīvā ietekme, tajā skaitā saspīlētā ģeopolitiskā situācija reģionā un eirozonas ekonomikas lēnā izaugsme. Galvenais ekonomiskās izaugsmes nodrošinātājs 2014.gada 3.ceturksnī ir bijis privātais patēriņš. Saskaņā ar Finanšu ministrijas novērtējumu, ES fondu investīcijas 2014.gadā IKP izaugsmi palielinās par 1,1 procentpunktu, privātā patēriņa izaugsmes tempu palielinās par 1,8 procentpunktiem, palielinās bruto pamatkapitāla veidošanu par 1,2 procentpunktiem, kā arī saglabās pozitīvo ietekmi uz nodarbinātības dinamiku, palielinot nodarbināto skaita pieauguma tempu par 0,3 procentpunktiem. Savukārt, ES fondu ietekme uz pieprasījumu pēc ārvalstu precēm un pakalpojumiem 2014.gadā nedaudz samazināsies salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, sekmējot importa pieauguma tempu par vienu procentpunktu.

Kopumā 2007.-2013.gada plānošanas perioda investīciju progress vērtējams pozitīvi, līdz 2014.gada 31.decembrim noslēgti līgumi par projektu īstenošanu 5,3 mljrd. *euro* apmērā, t.i. par 106,7% no pieejamā publiskā finansējuma. Savukārt, 2014.gadā mērķis maksājumiem finansējuma saņēmējiem ir izpildīts 84,3% apmērā no plānotā 2014.gada ietvaros. Nozīmīgākās investīcijas līdz attiecināmības perioda beigām veicamas transporta, vides, enerģētikas un uzņēmējdarbības un inovāciju jomās. Vienlaikus valsts izdevumu plāns tika izpildīts par 98,4%, neizpilde – 12,7 milj. *euro*.

2014.gada nogalē sekmīgi realizēts ārkārtas pasākumu plāns un novērsts ES fondu finansējuma piešķiruma Latvijai zaudējuma risks 2007-2013.gada plānošanas perioda darbības programmā “Uzņēmējdarbība un inovācijas”, iesniedzot maksājuma pieteikumus Eiropas Komisijai nepieciešamajā apjomā līdz 2014.gada beigām.

Aktuālie izaicinājumi darbības programmā “Uzņēmējdarbība un inovācijas” būs saistīti ar finanšu instrumentu ieviešanu, sīkāk skat. sadaļu “Finanšu instrumenti”. Tāpat saglabājas riski Kohēzijas fondā, īpaši lielajos projektos.

Analizējot sasniegtos rādītājus 2007.-2013.gada plānošanas periodā secināms, ka vairākās jomās tie ir devuši pozitīvu piensumu Latvijas tautsaimniecībai un iedzīvotājiem, kā piemēram, darba un sociālā atbalsta jomā pārkvalificēti un tālākizglītoti 148 609 bezdarbnieki un darba meklētāji, sabiedrībai derīgos darbos iesaistīti 205 457 bezdarbnieki, kā arī atbalstīti 59 525 sociālās atstumtības riskam pakļautie iedzīvotāji. Izglītības jomā 21 832 vispārējās izglītības pedagogi pilnveidojuši savu kompetenci un kvalifikāciju, 71 284 profesionālajā izglītībā izglītojamie saņēmuši tiešu atbalstu stipendiju veidā, kā arī atbalstīti 153 pētniecības projekti. Biznesa un inovāciju jomā atbalstīti 1 059 ekonomiski aktīvi uzņēmumi biznesa inkubatorios, jau 2 163 projektiem sniegts atbalsts dalībai starptautiskās izstādēs. Savukārt transporta jomā rekonstruēti 784,7 km autoceļu un ielu, kā arī uzbūvēti 52 km dzelzceļa.

Pārskata periodā veikti vairāki nozīmīgi soļi ES fondu 2014.–2020.gada plānošanas perioda plānošanas dokumentu izstrādē. 2014.gada 11.novembrī ar Eiropas Komisijas lēmumu² ir apstiprināta ES fondu 2014.–2020.gada plānošanas perioda darbības programma “Izaugsme un nodarbinātība, kā arī turpinās darbs pie specifisko atbalsta mērķu īstenošanas nosacījumu izstrādes. Pārskata periodā notika četras ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda apakškomiteju sēdes par nodarbinātības, darbaspēka mobilitātes, sociālās iekļaušanas un nabadzības apkarošanas jautājumiem, kā arī par vides aizsardzības un resursu izmantošanas efektivitātes jautājumiem. Diskusiju rezultātā ar partneriem tika panākta vienošanās par vairāku jaunā plānošanas perioda specifisko atbalsta mērķu projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriju tālāku virzību Uzraudzības komitejā, lai nodrošinātu to ātrāku uzsākšanu. Tai pat laikā valsts budžeta līdzekļu izlietojums 2014.gadā bijis ievērojami mazāks nekā plānots – no 2014.gada augustā plānotajiem 53,2 milj. *euro* izlietoti 13.5 milj. *euro*.

Turpinās darbs pie 2014.-2020.gada plānošanas perioda vadības un kontroles sistēmas jautājumiem. Pamatojoties uz Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas perioda vadības likumā ietvertu deleģējumu izstrādāts un:

- 2014.gada 16.decembrī Ministru kabinetā apstiprināti noteikumi Nr. 784 “Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina šo fondu ieviešanu 2014.-2020.gada plānošanas periodā”;
- 2014.gada 1.oktobrī kā Ministru kabineta lieta tika nosūtīts saskaņošanai Ministru kabineta noteikumu projekts par kārtību, kādā ES fondu 2014.–2020.gada plānošanas perioda ietvaros plāno valsts budžeta līdzekļus un veic maksājumus ES fondu projektu īstenošanai, kā arī sagatavo Eiropas Komisijai iesniedzamo maksājuma pieteikumu un kontu slēgumu;
- 2014.gada 9.oktobrī valsts sekretāru sanāksmē tika izsludināts Ministru kabineta noteikumu projekts par kārtību, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā iesaistītās institūcijas uzrauga un izvērtē Eiropas Savienības fondu ieviešanu, izveido un izmanto Eiropas Savienības fondu vadības informācijas sistēmu;
- 2014.gada 17.oktobrī kā Ministru kabineta lieta tika nosūtīts saskaņošanai Ministru kabineta noteikumu projekts par kārtību, kādā nodrošina informāciju, komunikāciju un vizuālās identitātes prasības Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda ieviešanā.

ES fondu sadarbības iestāde – CFLA – pārskata periodā aktīvi līdzdarbojās plānošanas un normatīvo aktu izstrādes procesā, t.sk. pielāgojot CFLA iekšējo kontroles sistēmu pārskata periodā apstiprinātajos normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Turpināta sadarbība ar atbildīgajām iestādēm, ir izstrādāts starpresoru vienošanās ar atbildīgajām iestādēm par sadarbību ES fondu 2014. – 2020.gada plānošanas periodā projekts. Būtiska uzmanība pievērsta cilvēkresursu un cilvēkresursu kapacitātes jautājumiem, pārskata periodā veiktas izmaiņas CFLA organizatoriskajā struktūrā, izveidojot Projektu atlases nodaļu un vadības informācijas sistēmas nodaļu, kā arī ir izstrādāts CFLA turpmākas pakāpeniskas

² Komisijas īstenošanas lēmums C(2014)8508 final (2014.gada 11.novembris) ar ko apstiprina konkrētus elementus darbības programmā „Izaugsme un nodarbinātība” atbalstam no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Kohēzijas fonda, Eiropas Sociālā Fonda un īpašā piešķiruma „Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvai saskaņā ar mērķi “Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai” Latvijā

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

reorganizācijas plāns. Aktīvs darbs turpināts Kohēzijas politikas vadības informācijas sistēmas (turpmāk – KP VIS) izveidē, informējot potenciālos finansējuma saņēmējus un interesentus par ES ES fondu 2014. – 2020.gada plānošanas perioda atbalsta saņemšanas iespējām, un turpināts darbs ar ātrāk uzsākamām SAM.

EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu un Šveices programmas ieviešana

Pārskata periodā turpinājās 7 EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu līdzfinansēto programmu ieviešana, tai skaitā noslēdzās vai tika izsludināti pēdējie atklātie projektu konkursi. SIF programmā “*NVO fonds*” jau noslēdzās 8 atklātā konkursa projektu īstenošana un KM programmā “*Kultūras un dabas mantojuma saglabāšana un atjaunināšana*” – 2 projektu īstenošana. 6 no 12 iepriekš noteiktajiem projektiem ir sasniegti pirmie nozīmīgie rezultāti.

Šveices programmā turpinās 8 projektu īstenošana, savukārt 4 projektu īstenošana jau ir noslēgusies.

Ziņojumā iekļautie protokollēmuma punkti paredz

- 1) Ņemot vērā novērsto ES fondu finansējuma zaudējuma risku darbības programmā “Uzņēmējdarbība un inovācijas”, kā arī ņemot vērā pieejamo virssaistību apjomu un iespējamo negatīvo ietekmi uz valsts budžetu, turpmāk darbības programmai “Uzņēmējdarbība un inovācijas” noteikt ierobežojumus attiecībā uz projektu pagarinājumiem un atbrīvotā finansējuma atkārtotu izmantošanu³.
- 2) Lai nodrošinātu 24. Ikgadējās augsta līmeņa Eiropas Savienības fondu auditoru sanāksmi (*24th Annual Meeting of European Auditors of Structural Funds (The Homologues Group)*), atļaut FM uzņemties saistības un veikt nepieciešamās darbības, lai veiktu uzņemto valsts uzdevumus, paredzot, ka nacionālā līdzfinansējuma apmērs nepārsniedz 20% (detalizēta informācija sadaļā “Eiropas savienības fondu auditoru sanāksme”).
- 3) Uzskatīt par atgūtiem neatbilstoši veiktos izdevumus 3.2.2.1.1.apakšaktivitātes “Informācijas sistēmu un elektronisko pakalpojumu attīstība” ietvaros īstenotajos IZM un Kultūras informācijas sistēmas centra (turpmāk – KISC) projektos saskaņā ar noteikto kārtību risināt jautājumus saistībā ar projektu ieviešanā konstatētajām neatbilstībām un piemērotajām finanšu korekcijām;
- 4) Apstiprināt precizētos maksājumu mērķus 2015.gadā 2007. – 2013.gada plānošanas perioda ES fondu ietvaros, t.sk. attiecībā uz finanšu instrumentu atbalstu;
- 5) Uzskatīt par izpildītu Ministru kabineta 2014.gada 25.novembra sēdes protokollēmuma (prot. Nr.65 83.§) 2.2.apakšpunktā noteikto uzdevumu Latvijas interešu aizstāvēšanai par Eiropas Komisijas ierosinātajām finanšu korekcijām 2004.-2006.gada plānošanas perioda Kohēzijas fonda ietvaros.

³ Ņemot vērā pastāvošos rosinājumus uz elastības ierobežošanu, kas noteikta Ministru kabineta 2014.gada 25.novembra sēdes protokollēmuma (prot. Nr.65 83.§) Informatīvais ziņojums “Par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas atbalsta līdz 2014.gada 30.septembrim” 7.punktā, kā arī ņemot vērā Eiropas Reģionālās attīstības fonda 3.2.1.5.aktivitātes “Publiskais transports ārpus Rīgas” pārcelšanu uz Kohēzijas fondu, tiek rosināta turpmāka elastība, lai atlikumus no citām aktivitātēm varētu novirzīt 3.2.1.5.aktivitātes “Publiskais transports ārpus Rīgas” projektu finansēšanai.

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

1. ES fondu finansējuma ietekme uz Latvijas tautsaimniecības attīstību⁴

Nemot vērā statistikas publicēšanas periodiskumu, šī ziņojuma ietvaros tiek sniegts apskats par makroekonomiskās situācijas attīstību 2014.gada 3.ceturksnī. Informācija par tautsaimniecības attīstību 2014.gada 4.ceturksnī kopumā tiks sniegta nākamajā ziņojumā par pārskata periodu līdz 2015.gada 30.jūnijam.

Saskaņā ar CSP datiem Latvijas IKP 2013.gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, bija palielinājies par 4,2%, uzrādot straujāko kāpumu starp ES valstīm. 2014.gadā IKP pieaugums ir palēninājies, un trešajā ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni veidoja 2,4%. Gada pirmajos trīs ceturkšņos kopā IKP ir audzis par 2,5%, un izaugsmes palēnināšanos noteikusi galvenokārt ārējās vides negatīvā ietekme, tajā skaitā saspīlētā ģeopolitiskā situācija reģionā un eirozonas ekonomiskās izaugsmes lēnā atjaunošanās. Saskaņā ar FM novērtējumu, ES fondu (plašākā izpratnē)⁵ investīcijas 2014.gadā IKP izaugsmi palielinās par 1,1 procentpunktu.

No izlietojuma puses lielāko pozitīvo devumu izaugsmē 2014.gada trešajā ceturksnī deva privātais patēriņš, kas palielinājās par 2,1%, tādējādi atspoguļojot uzlabojumus darba tirgū un algu pieaugumu. Tomēr privātā patēriņa pieaugums bijis lēnāks nekā iepriekšējos ceturkšņos un kopumā privātais patēriņš trešajā ceturksnī joprojām par 6,4% atpaliek no pirmskrīzes augstākā līmeņa 2007.gada attiecīgajā ceturksnī. Privātā patēriņa straujāku atjaunošanos ierobežo joprojām augstais bezdarba līmenis un liels mājāsaimniecību parādu slogs, kā arī ģeopolitiskā nestabilitāte. Prognozējams, ka 2014.gadā ES fondu investīcijas pozitīvi ietekmēs privātā patēriņa izaugsmi, palielinot pieauguma tempu par 1,8 procentpunktiem.

Neskatoties uz ekonomikas izaugsmi pēdējo gadu laikā, investīcijas saglabājas salīdzinoši zemā līmenī, 2013.gadā investīciju apjoms samazinājās par 5,2%, vēl joprojām par 35% atpaliekot no pirmskrīzes laika augstākā līmeņa 2007.gadā. 2014.gada pirmajā pusē investīciju pieaugums bija atjaunojies, salīdzinājumā ar iepriekšējo gada pirmo pusi tām palielinoties par 5,0%, taču trešajā ceturksnī bruto pamatkapitāla veidošana, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni, atkal samazinājusies par 1,7%. Kopējo investīciju dinamiku ietekmē lielā nenoteiktība ārējā vidē saistībā ar būtiski pieaugušajiem ģeopolitiskajiem riskiem austrumu reģionā un eirozonas attīstības perspektīvām, kā arī komercbanku piesardzīgā kreditēšanas politika. Lai nodrošinātu stabilu izaugsmi, investīciju loma kļūs arvien svarīgāka. Vēl jo vairāk to apstiprina rūpniecības apakšnozarēs vērojamās augstās jaudu noslodzes, kas liecina par nepieciešamību investēt. Jāatzīmē, ka saskaņā ar FM izstrādāto scenāriju, ES fondu investīcijas 2014.gadā palielinās bruto pamatkapitāla veidošanu par 1,2 procentpunktiem.

⁴ Šajā Ziņojumā ES fondu ietekmes analīze balstās uz SIA „Projektu un kvalitātes vadība” pētījuma par izpēšanas efektu un publiskā kapitāla elastību Latvijā ES fondu ietekmes izvērtēšanas metodoloģijas attīstībai (<http://www.esfondi.lv/page.php?id=1104>) rezultātiem. ES fondu ietekme uz makroekonomiskajiem rādītājiem sniegta balstoties uz 2010.gada salīdzināmajām cenām.

⁵ Saskaņā ar Latvijas Modeļa metodoloģiju novērtēta ESF, ERAF, KF/ISPA, ES pirmsiestāšanās finanšu instrumentu Phare un SAPARD, INTERREG, ES Kohēzijas politikas 3.mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” programmas (ERAF), EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu, kā arī Latvijas un Šveices sadarbības programmas ietekme.

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

Ārējās vides pasliktināšanās ietekmē arī preču un pakalpojumu eksporta pieauguma temps trešajā ceturksnī palēninājās līdz 0,3%. Ja gada sākumā eksporta dinamiku joprojām ietekmēja problēmas metāla nozarē, tad šobrīd to arvien vairāk sāk ietekmēt situācija reģionā un eksports uz Krieviju, kura apjomi sāka samazināties vēl pirms Krievijas noteiktajām sankcijām. Novērtēts, ka ES fondu ietekme uz preču un pakalpojumu eksporta pieauguma 2014. gadā būs aptuveni 0,7 procentpunkti. Preču un pakalpojumu imports 2014.gada trešajā ceturksnī samazinājās par 1,2%. Jāatzīmē, ka prognozējamā ES fondu ietekme uz pieprasījumu pēc ārvalstu precēm un pakalpojumiem 2014.gadā nedaudz samazināsies salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, sekmējot importa pieauguma tempu par vienu procentpunktu.

Nozaru griezumā lielāko izaugsmi 2014.gada trešajā ceturksnī uzrādīja finanšu pakalpojumu un nekustamā īpašuma nozares – attiecīgi par 7,6% un 4,5%, auga arī tirdzniecības, izmitināšanas, transporta un uzglabāšanas nozares. Tomēr ģeopolitiskā konflikta sekas dēļ par 0,4% samazinājās rūpniecības produkcijas izlaide, un būtiski kritās apjomi lauksaimniecības nozarē – par 5,9%.

Līdz ar ekonomikas izaugsmi pakāpeniski uzlabojas situācija darba tirgū. Pēc CSP veiktā darbaspēka apsekojuma rezultātiem 2013.gadā nodarbināto skaits 15-74 gadu vecumā sasniedza 893,9 tūkstošus, kas bija par 2,1% jeb 18,3 tūkstošiem vairāk nekā 2012.gadā un ES fondu projektu īstenošanas ietekme pieaugumā ir 0,5%. 2014.gadā nodarbināto skaita pieaugums kļuvis lēnāks un trešajā ceturksnī jau bijis vērojams nodarbināto skaita samazinājums. ES fondu projektu īstenošana saglabās pozitīvo ietekmi uz nodarbinātības dinamiku arī 2014.gadā, palielinot nodarbināto skaita pieauguma tempu par 0,3 procentpunktiem. Neskatoties uz faktu, ka ES fondu ietekme uz nodarbināto skaita pieaugumu ir neliela, ES fondu investīcijas ir būtiski stimulējušas cilvēkkapitāla attīstību.

Tajā pašā laikā darba meklētāju īpatsvars 2014.gada trešajā ceturksnī turpināja samazināties, veidojot 10,6% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem, un bija par 1,2 procentpunktiem mazāks nekā pirms gada. Vidējā termiņā nodarbinātības pieaugums turpinās pakāpeniski samazināties, un ekonomikas izaugsme galvenokārt balstīsies uz produktivitātes pieaugumu.

Lai gan ekonomikā saglabājās augsti izaugsmes tempi, patēriņa cenas vidēji 2013.gadā saglabājās iepriekšējā gada līmenī, un 2014.gadā vērojams tikai niecīgs inflācijas pieaugums, kad trešajā ceturksnī patēriņa cenas bija par 0,8% augstākas nekā attiecīgajā ceturksnī pirms gada. Zemo inflācijas līmeni turpina noteikt ārējie procesi jeb tā sauktā importētā inflācija, pirmkārt energoresursu cenu kritums. Tajā pašā zemā līmenī saglabājās arī pamatinflācija jeb tā patēriņa groza daļa, kuru nosaka iekšējās norises. Viegļu inflāciju paaugstinošu efektu rada ES fondi – prognozējams, ka bez Kohēzijas politikas investīcijām 2014.gadā inflācija būtu par 0,3 procentpunktiem zemāka.

2. 2004.-2006.gada plānošanas perioda KF projektu slēgšana

2004.-2006.gada plānošanas perioda KF slēgšanas ietvaros līdz 2014.gada 4.ceturkšņa beigām no 45 KF projektiem EK ir akceptējusi noslēgumus 42 projektiem, veicot Latvijai kopā maksājumus 668,3 milj. *euro* apmērā. Par slēgšanas procesā palikušo 3 KF projektu atsevišķu līgumu, t.i. 2 vides sektora projektu “Ūdenssaimniecības attīstība Liepājā, II kārtā” (turpmāk – Liepājas projekts), “Bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveide Latvijā, I kārtā” (turpmāk – Bīstamo atkritumu projekta līgums) un tehniskās palīdzības projekta “Tehniskā palīdzība Kohēzijas fonda vadošajai iestādei Latvijā” ietvaros noslēgtā līguma⁶ par AS “Latvijas dzelzceļš” (turpmāk – LDZ) īstenotā projekta “Vilcienu kustības vadības sistēmas modernizācija” darbu uzraudzības turpināšanu līdz visu darbu pilnīgai pabeigšanai (turpmāk - dzelzceļa uzraudzības līgums), izdevumu attiecināmību⁷ un EK ierosinātajām finanšu korekcijām pārskata periodā pirms-uzklausīšanas procedūras ietvaros notika sarunas ar EK ar mērķi panākt pušu vienādu izpratni par faktoloģisko situāciju konkrēto projektu gadījumā un rast iespēju finanšu korekciju samazinājumam vai atcelšanai no EK puses. Attiecīgi 2014.gada 8.decembrī Briselē notika EK un Latvijas pārstāvju tikšanās, kur tika sniegts abu pušu viedoklis un argumentācija. Uzklusot Latvijas puses skaidrojumus, EK sanāksmes noslēgumā pauda nemainīgu pozīciju, ka finanšu korekcijas nav samazināmas attiecībā uz Bīstamo atkritumu projekta līgumu un dzelzceļa uzraudzības līgumu. Vienlaikus, ņemot vērā VARAM pamatojumu, EK saskatīja iespēju atsevišķos Liepājas projekta gadījumos atkārtoti izvērtēt iespēju finanšu korekcijas samazināšanai, balstoties uz EK vadlīnijās par finanšu korekciju piemērošanu pieļautai elastībai konkrētajās situācijās. Atbilstoši tikšanās laikā panāktajai vienošanās VI 2015.gada 10.janvārī ir nosūtījusi EK VARAM sagatavoto papildu argumentāciju finanšu korekcijas apmēra samazināšanai un pieprasītos dokumentus par vides sektora projektos ierosinātajām korekcijām. Papildu argumentācija par dzelzceļa uzraudzības līgumu EK tika iesniegta 2015.gada janvāra beigās, lūdzot EK attiecīgi pārcelt 2015.gada 19.februārī plānoto uzklausīšanas sanāksmi. EK ir piekritusi pārcelt uzklausīšanas sanāksmi uz 2015.gada 20.martu, ja pirms-uzklausīšanas procedūrā netiks panākta kāda abpusēja vienošanās.

Sarunās ar EK, t.sk. telefonkonferencēs par VARAM un SM projektiem **panāktā gala EK pozīcija uz 2015.gada 20.februāri:**

- 1) par **vides sektora projektiem** (2015.gada 11.februārī) - ņemot vērā VARAM papildu skaidrojumus, **EK piedāvā samazināt finanšu korekciju par apm. 36% kopā (1 milj. *euro* (no 2,7 milj. *euro* uz 1,7 milj. *euro* samazinājums Liepājas projektā) - kopā vides sektora KF atbalsta samazinājums būtu 1,9 milj. *euro*. VARAM pēc būtības saskata, ka EK piedāvātais samazinātās korekcijas**

⁶ 04.06.2010. noslēgts četrpusējais līgums starp Satiksmes ministriju kā Pasūtītāju, AS “SYSTRA” kā Izpildītāju, Finanšu ministriju kā finansētāju un VAS “Latvijas dzelzceļš” kā projekta ieviešēju

⁷ Izvēsta informācija par EK pamatojumu finanšu korekciju ierosināšanai un par Latvijas atbildīgo iestāžu nostāju un argumentiem saistībā ar ierosināto finanšu korekciju tika sniegta informatīvā ziņojuma par ES fondu, EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu un Šveices programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 30.septembrim 2.sadaļā (skat. <http://www.esfondi.lv/page.php?id=667>).

variants ir labākais iespējamais un ka uzklauššanas procedūrā, iespējams, var rasties vēl sliktāks rezultāts. VI piekrīt.

- 2) par **SM LDZ līgumu** (2015.gada 19.februārī) SM un LDZ sniedza papildu argumentus EK. **EK izteica savus stingrus juridiskus un uz precedentiem balstītus pretargumentus, norādot, ka joprojām neredz iespēju nepiemērot vai samazināt finanšu korekciju.** Vienojās, ka SM līdz 2015.gada 20.februāra darbdienas beigām rakstiski nosūtīs papildu argumentāciju, kas tika sniegta telefonkonferences laikā. EK nedēļas laikā sagatavos savu atzinumu. VI viedoklis – SM/LDZ gadījumā visdrīzāk nebūs iespējams vienoties par korekcijas nepiemērošanu.
- 3) EK nepiekrīt pārcelt plānoto 2015.gada 20.marta uzklauššanas sanāksmi. **Latvijai jāsniedz EK atbilde līdz 2015.gada 10.martam, vai piekrīt pirms-uzklauššanas procedūrā panāktai vienošanās par visiem projektiem kopā, kas ir sākotnējās korekcijas samazinājums par ap 33% - KF atbalstu samazinājums no sākotnēju piedāvātās 3,8 milj. euro uz 2,6 milj. euro.** Turklāt ir jāpiebilst, ka līdz šim sarunās ar EK nav izdevies panākt lielāku korekcijas samazinājumu par 20-25%. Vienlaikus, uzklauššanas procesa ietvaros var tikt celti arī citi argumenti un jautājumi no EK dienestu puses, pasliktinot līdz šim panākto vienošanos.

Ņemot vērā sniegto informāciju, uzskatīt par izpildītu MK 2014.gada 25.novembra sēdes protokollēmuma (prot. Nr.65 83.§) 2.2.apakšpunktā noteikto uzdevumu Latvijas interešu aizstāvēšanai par EK ierosinātajām finanšu korekcijām 2004.-2006.gada plānošanas perioda KF ietvaros saskaņā ar panākto rezultātu sarunās ar EK pirms-uzklauššanas procedūrā, ja vien VARAM un SM līdz 2015.gada 10.martam nav informējusi par nepieciešamību un pamatojumu uzklauššanas procedūras turpināšanai.

3. 2007. -2013.gada plānošanas perioda ES fondu ieviešana

3.1. Darbības programmu un darbības programmu papildinājumu grozījumi

Lai nodrošinātu efektīvu un operatīvu ES fondu ieviešanu, kā arī lai reaģētu uz pārmaiņām sociāli ekonomiskajā situācijā valstī un nozaru politikās, pārskata periodā AI un VI ir veikušas vairākus DPP grozījumus. Plānošanas dokumenti ir pieejami ES fondu tīmekļa vietnē⁸.

Pārskata periodā grozījumi DP „Uzņēmējdarbība un inovācijas” papildinājumā tika veikti trīs reizes:

Ar **MK 2014.gada 22.oktobra rīkojumu Nr.606**⁹:

- 1) atbilstoši MK 2014.gada 12.augusta sēdē lemtajam¹⁰, lai mazinātu Krievijas ekonomisko sankciju negatīvās sekas, tika piešķirts papildu virssaistību finansējums 8 milj. euro apmērā apakšaktivitāšu “Ārējo tirgu apgūšana – ārējais mārketing” un “Ārējo tirgu apgūšana –

⁸ ES fondu tīmekļa vietnē pieejami Latvijas plānošanas dokumenti: <http://www.esfondi.lv/page.php?id=470>

⁹ MK 2014.gada 22.oktobra rīkojums Nr.606 “Grozījumi darbības programmas “Uzņēmējdarbība un inovācijas” papildinājumā” (“LV”, 211 (5271) 24.10.2014.) [stājās spēkā 22.10.2014.]

¹⁰ MK 2014.gada 12.augusta sēde protokols Nr.43 59.§, 4.2. un 4.3.apakšpunkts

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

nozaru starptautiskās konkurētspējas stiprināšana” īstenošanai līdz 2015.gada 31.decembrim.

2) tika veikta finanšu korekcija aktivitātes „Ieguldījumu fonds investīcijām garantijās, paaugstināta riska aizdevumos, riska kapitāla fondos un cita veida finanšu instrumentos” ietvaros, kā rezultātā atbrīvotais finansējums 3 985 089 *euro* apmērā (t.sk. ERAF finansējums 3 674 208 *euro* un valsts budžeta finansējums 310 881 *euro*) tika pārdalīts aktivitātes „Atbalsts aizdevumu veidā komersantu konkurētspējas uzlabošanai” otrās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanai, aktivitātes ietvaros nodrošinot turpmāku aizdevumu izsniegšanu saimnieciskās darbības uzsācējiem.

Ar MK 2014.gada 28.novembra rīkojumu Nr.692¹¹:

1) lai novērstu risku, ka 2014.gadā plānotie deklarējamie maksājumi EK netiks veikti nepieciešamajā apjomā un neradītu ES fondu finansējuma zaudējumu vismaz 30 milj. *euro* apmērā, tika veikta projektu pārcelšana no DP „Infrastrukturā un pakalpojumi” uz DP „Uzņēmējdarbība un inovācijas”, šim nolūkam DP „Uzņēmējdarbība un inovācijas” ietvaros izveidojot jaunu apakšaktivitāti „Atbalsts ieguldījumiem infrastruktūrā uzņēmējdarbības attīstībai”, tādējādi ļaujot DP “Uzņēmējdarbība un inovācijas” ietvaros samazināt riskus ar lauztajiem līgumiem, aizstājot tos ar dzīvotspējīgiem projektiem.

2) veikta finansējuma pārdale no aktivitātes „Ieguldījumu fonds investīcijām garantijās, paaugstināta riska aizdevumos, riska kapitāla fondos un cita veida finanšu instrumentos” 55 158 *euro* apmērā (t.sk. ERAF finansējums 50 855 *euro* un valsts budžeta finansējums 4 303 *euro*) apakšaktivitātes „Atbalsts aizdevumu veidā komersantu konkurētspējas uzlabošanai” īstenošanai, lai nodrošinātu finanšu starpnieku vadības izmaksu segšanu līdz 2014.gada 30.septembrim.

2014.gada 5.decembrī tika saņemta EK vēstule¹², kurā EK apstiprina, ka projektus, tai skaitā arī pabeigtos projektus, var pārcelt no DP „Infrastrukturā un pakalpojumi” uz DP „Uzņēmējdarbība un inovācijas”, ievērojot, ka pārceltā projekta mērķis atbilst DP „Uzņēmējdarbība un inovācijas” mērķim. Projekta atbilstību mērķim izvērtēja un apstiprināja apakšaktivitātes „Atbalsts ieguldījumiem infrastruktūrā uzņēmējdarbības attīstībai” projektu iesniegumu pārbaudes komisija 2014.gada 1. un 4.decembrī.

Ņemot vērā, ka no aktivitātes „Nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centru izaugsmes veicināšana līdzsvarotai valsts attīstībai” un „Atbalsts novadu pašvaldību kompleksai attīstībai” aktivitātes tiek pārdalīts ERAF virssaistību finansējums uz apakšaktivitāti „Atbalsts ieguldījumiem sekmējošā publiskā infrastruktūrā uzņēmējdarbības attīstībai”, FM ir izstrādājusi MK rīkojuma projektu „Grozījumi darbības programmas

¹¹ MK 2014.gada 28.novembra rīkojums Nr.692 “Grozījumi darbības programmas “Uzņēmējdarbība un inovācijas” papildinājumā” (“LV”, 238 (5298), 01.12.2014.) [stājās spēkā 28.11.2014.]

¹² 2014.gada 5.decembra Eiropas Komisijas vēstule Nr.H3/LS/ib D(2014) 4451597

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

„Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājumā” un grozījumus MK noteikumos Nr.91¹³, Nr.843¹⁴ un Nr.700¹⁵, kurus plānots apstiprināt MK 2015.gada 13.februāra sēdē.

Ar **MK 2014.gada 4.decembra rīkojumu Nr.730¹⁶** tika precizēts apakšaktivitātes „Zinātnisko institūciju institucionālās kapacitātes attīstība” mērķis, palielināts pieejamā ERAF finansējuma apmērs no 9 070 036 *euro* līdz 9 911 645 *euro*, pārdalot finansējumu no DP „Uzņēmējdarbība un inovācijas” citu IZM pārziņā esošo aktivitāšu pieejamā finansējuma atlikuma, kā arī precizēti aktivitātes īstenošanas nosacījumi attiecībā uz projekta maksimālo attiecināmo izmaksu apmēru un noteikti minētās apakšaktivitātes uzraudzības radītāji.

Pārskata periodā **DP “Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājumā** tika veikti grozījumi, pārdalot pieejamo KF finansējumu 4 014 153 *euro* apmērā aktivitātes “Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība aglomerācijās ar cilvēku ekvivalentu lielāku par 2000” sestās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanai, tādējādi veicinot Eiropas Savienības direktīvas par notekūdeņu attīrīšanu un dzeramā ūdens kvalitātes prasību ieviešanu Latvijā. Minētais finansējums pārdalīts no aktivitātes “Infrastruktūras izveide Natura 2000 teritorijās”, aktivitātes “Vides monitoringa un kontroles sistēmas attīstība” un apakšaktivitātes “Normatīvo aktu prasībām neatbilstošo izgāztuvju rekultivācija” ietvaros pieejamā KF finansējuma atlikuma.

Plašāka informācija par pārskata periodā izsludinātajām, kā arī turpmāk plānotajām atlasēm pieejama ES fondu tīmekļa vietnē¹⁷.

3.2. ES fondu investīciju progress

3.2.1. Kopējais ES fondu investīciju progress un mērķu sasniegšana

Investīciju progress:

Ziņojuma ievaddaļā analizēts pieejamais publiskais finansējums, savukārt maksājumu mērķu izpildes, tostarp arī ministriju un fondu griezumā, analizē izmantots pieejamais ES fondu finansējums.

Kopā no ES fondu projektu īstenošanai pieejamiem 5,0 mljrd. *euro* publiskā finansējuma, kas ietver gan ES fondu finansējumu, gan arī valsts budžeta un pašvaldību budžeta līdzfinansējumu (neskaitot piešķirtā valsts budžeta virrssaistību finansējumu 404,5 milj. *euro*), ir noslēgti 7,4 tūkst. līgumi par projektu īstenošanu 5,3 mljrd. apmērā, t.i., 106,8%. Savukārt finansējuma saņēmējiem ir izmaksāti 4,3 mljrd. *euro* jeb 87,2%, to parāda arī

¹³ MK 2010.gada 26.janvāra noteikumi Nr.91 „Noteikumi par darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.6.1.1.aktivitāti „Nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centru izaugsmes veicināšana līdzsvarotai valsts attīstībai””

¹⁴ MK 2010.gada 14.septembra noteikumi Nr.843 „Noteikumi par darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.6.2.1.aktivitāti „Atbalsts novadu pašvaldību kompleksai attīstībai””

¹⁵ MK 2014.gada 10.novembra noteikumi Nr.700 „Noteikumi par darbības programmas „Uzņēmējdarbība un inovācijas” papildinājuma 2.3.2.2.aktivitātes „Atbalsts ieguldījumiem mikro, maziem un vidējiem komersantiem” 2.3.2.2.3.apakšaktivitāti „Atbalsts ieguldījumiem infrastruktūrā uzņēmējdarbības attīstībai””

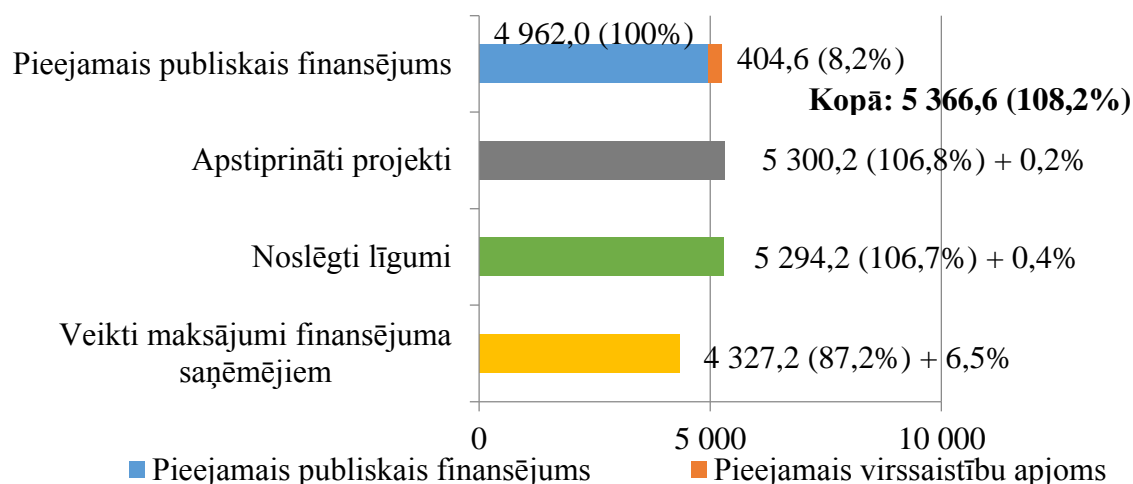
¹⁶ MK 2014.gada 4.decembra rīkojums Nr.730 “Grozījumi darbības programmas “Uzņēmējdarbība un inovācijas” papildinājumā” (“LV”, 243 (5303), 05.12.2014.) [stājās spēkā 04.12.2014.]

¹⁷ <http://www.esfondi.lv/page.php?id=939>

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

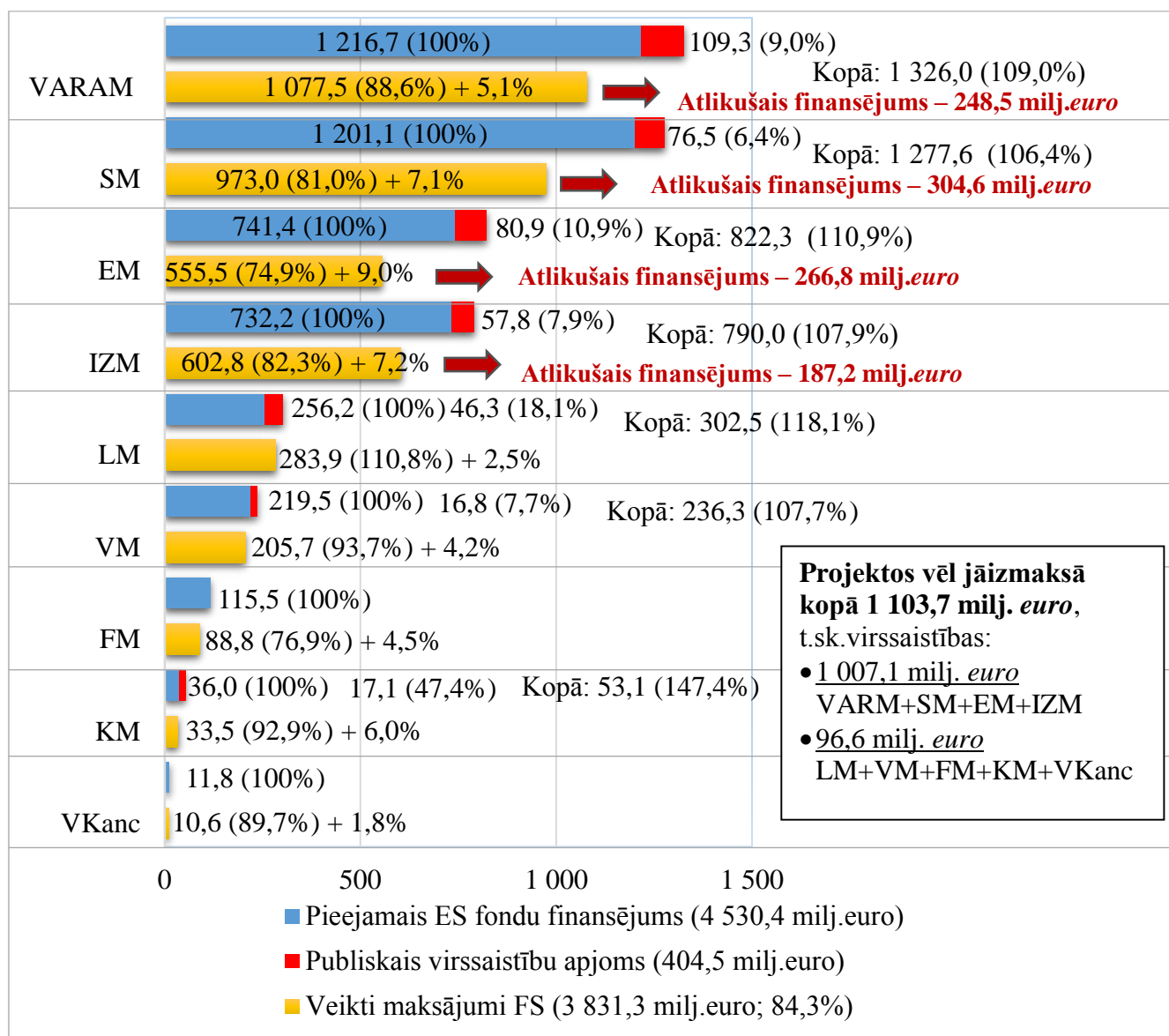
zemāk esošais grafiks. Līgumi tiek slēgti jau par virssaistību finansējumu, sīkāk skatīt sadaļā budžeta izpilde.

Grafiks Nr.1 „ES fondu finanšu investīcijas līdz 2014.gada 31.decembrim; Publiskais finansējums, milj. euro (% no pieejamā publiskā finansējuma); progress pret datiem līdz 2014.gada 30.septembrim, %.”

Lai gan katru ceturksni vērojams būtisks progress veiktajos maksājumos, vislielākais maksājumu apjoms vēl jāveic SM, EM, VARAM un IZM, to parāda arī zemāk esošais grafiks. Kopumā finansējuma saņēmējiem veikti maksājumi 3 831,3 milj. euro, kas ir 84,6% no pieejamā ES fondu finansējuma.

Grafiks Nr.2 „ES fondu finanšu investīcijas līdz 2014.gada 31.decembrim; ES fondu finansējums, milj. euro (% no pieejamā ES fondu finansējuma); progress pret datiem līdz 2014.gada 30.septembrim, %; atlikušais finansējums norādīts kopā ar piešķirtajām virssaistībām.”

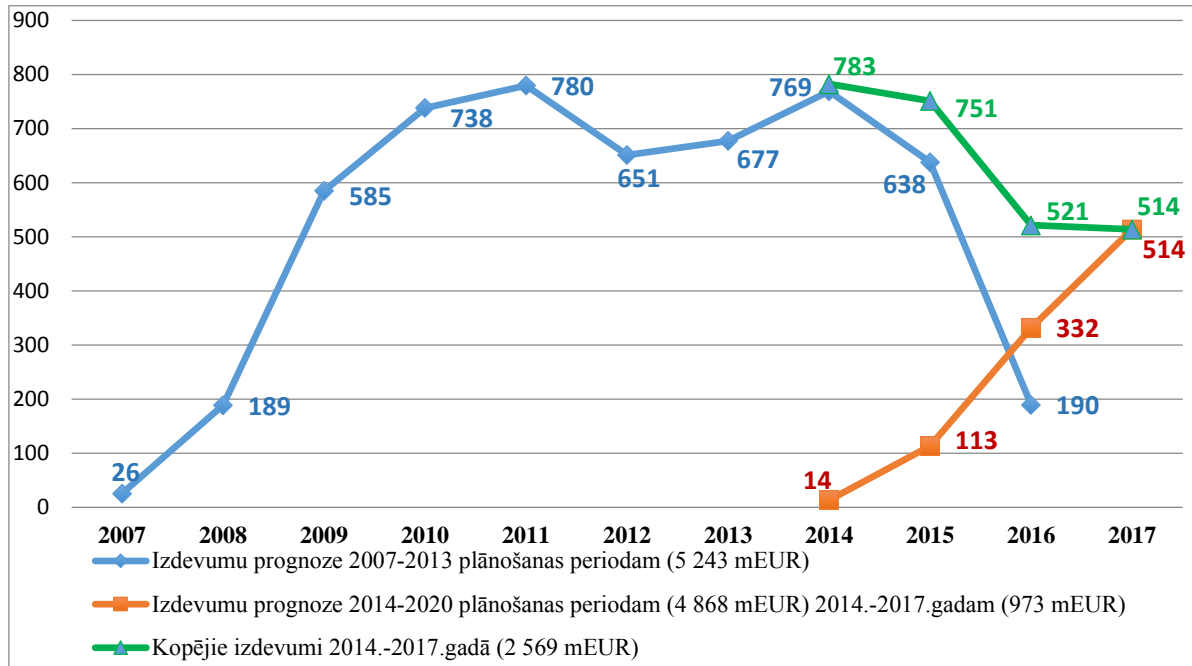
Vislielākais ceturkšņa maksājumu progress ir EM un IZM administrētajās aktivitātēs (attiecīgi 9,0% un 7,2%). Kā nākamās institūcijas ar labāko progresu ir SM un KM (attiecīgi 7,1% un 6,0%). Savukārt, ja aplūkojam absolūtos skaitļos, tad vislielākais progress vērojams SM – 85,4 milj. euro, EM – 66,9 milj. euro, kā arī VARAM – 61,9 milj. euro. Attiecībā uz maksājumu mērķu izpildi, skatīt pie apakšsadaļas maksājumu mērķu sasniegšana.

Attiecībā uz sasniegto rādītāju progresu un to analīzi aicinām skatīt ES fondu tīmekļa vietnē¹⁸.

¹⁸ ES fondu tīmekļa vietne sadaļā par ES fondu ieviešanu - <http://www.esfondi.lv/page.php?id=338>

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

Grafiks Nr.3 „Izdevumu plūsma 2007.-2013. un 2014.-2020.gada plānošanas periodos, milj. euro”

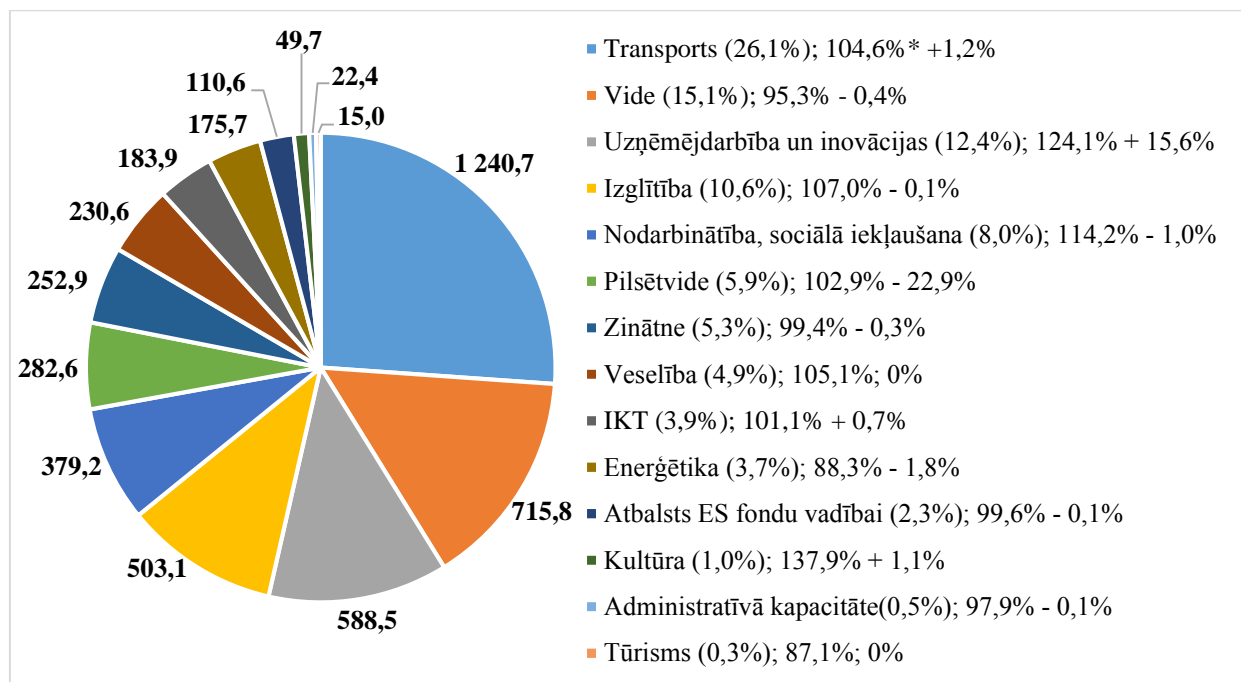

Ņemot vērā 2014.gada budžeta faktisko izpildi, palielināta 2015.-2016. gadu izdevumu prognoze 2007-2013 plānošanas periodam. Savukārt, ņemot vērā SAM ieviešanas stadiju un izdevumu apjomu 2014.gadā, samazināta izdevumu prognoze 2015.-2016. gadiem 2014-2020 plānošanas periodam.

Noslēgto līgumu progress:

Kopumā noslēgto līgumu apjoms ir 4 750,7 milj. euro jeb 104,9% no pieejamā ES fondu finansējuma. Tas nozīmē, ka līgumi tiek slēgti jau par piešķirto virssaistību apjomu.

Grafiks Nr.4 „Informācija par noslēgtajiem līgumiem nozarēs līdz 2014.gada 31.decembrim; ES fondu finansējums, milj. euro (% no kopējā noslēgto līgumu apjoma), progress pret datiem līdz 2014.gada 30.septembrim, %”

* - noslēgtie līgumi % pret pieejamo ES fondu finansējumu nozarē

Uzņēmējdarbības un inovāciju jomā pārskata periodā tika veikta projektu pārcelšana no DP “Infrastruktūra un pakalpojumi” (pilsētvides joma) uz DP “Uzņēmējdarbība un inovācijas” (uzņēmējdarbības un inovāciju joma). Līdz ar to vērojams būtisks progress ceturkšņa ietvaros šajā jomā (15,6%) un būtisks regress pilsētvides jomā.

Izglītības jomā pārskata periodā regress noslēgtajiem līgumiem skaidrojams ar aktivitātēs “Mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana profesionālās izglītības programmu īstenošanai” un “Atbalsts vispārējās izglītības iestāžu tīkla optimizācijai” precizēto finansējuma apjomu atbilstoši faktiskajām izmaksām pabeigtajos projektos.

Zinātnes jomā pārskata periodā vērojamais regress ir saistīts ar aktivitātes "Atbalsts zinātnei un pētniecībai" precizēto finansējuma apjomu atbilstoši faktiskajām izmaksām pabeigto projektu ietvaros.

Vides jomā pārskata periodā redzamais regress skaidrojams ar nepieciešamību aktivitātē „Infrastruktūras izveide Natura 2000 teritorijās” 2. atlases kārtas projektiem precizēt finansējuma summu. Dabas aizsardzības pārvalde veicot būvdarbu izmaksu precizēšanu un, konstatējot būtisku būvdarbu izmaksu neatbilstību projekta iesniegumā aprēķinātajam, atsauc vienīgo 3. atlases kārtā iesniegto projekta iesniegumu sakarā ar projekta sadārdzinājumu.

Nodarbinātības un sociālo pakalpojumu jomā regress noslēgtajiem līgumiem skaidrojams ar apakšaktivitātē “Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība” veiktajiem apjomīgajiem līguma grozījumiem, ņemot vērā ietaupījumus, kas radušies projekta ieviešanas gaitā.

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

Enerģētikas jomā apakšaktivitātē "Pasākumi centralizētās siltumapgādes sistēmu efektivitātes paaugstināšanai" līdz 2014.gada beigām pārtraukti 14 projekti. Pārtrauktu projektu pieauguma tendence šajā apakšaktivitātē vērojama jau kopš 2014.gada sākuma. Lai mazinātu ietekmi uz KF finansējuma izmantošanas apjomu, gada beigās tika rīkota papildu projektu iesniegumu atlase, kas noslēdzās 2014.gada 14.novembrī un līdz 2015.gada gada janvāra vidum notiek iesniegto projektu vērtēšana.

Atbalsts ES fondu vadībai pārskata periodā samazinājies noslēgto līgumu apjoms, kas skaidrojams ar to, ka TP projektos veikti projekta grozījumi un samazinātas projektu kopējās attiecināmās summas, ņemot vērā aktuālo projektu ieviešanas statusu un plānoto nepieciešamo finansējumu līdz projekta ieviešanas beigām.

IKT jomā nākamajā pārskata periodā paredzams noslēgto līgumu apjoma samazinājums, ņemot vērā, ka CFLA, izvērtējot projekta "Portāla www.skolas.lv attīstība (2.kārta)" lietderību un izmaksu pamatotību, konstatēja, ka projekta mērķis nav sasniegts, un 2014.gada 15.decembrī pieņēma lēmumu par finanšu korekcijas piemērošanu 100% apmērā no projekta attiecināmajām izmaksām.

Lai gan kopumā noslēgto līgumu apjoms ir lielāks par pieejamo ES fondu finansējumu, tomēr ir aktivitātes, kurās vēl ir salīdzinoši liels ES fondu finansējums, par kuru nav noslēgti līgumi. Lai kopumā izmantotu visu ES fondu finansējumu ir izsludinātas vai planots izsludināt jaunas atlases kārtas par kurām informācija atrodama ES fondu tīmekļa vietnē¹⁹.

Detalizētāku informāciju par veiktajām finanšu investīcijām un finanšu progresu, t.sk. par vēl nenoslēgtajiem līgumiem pret pieejamo finansējumu aktivitāšu dalījumā, skatīt pielikumā Nr.1, ES fondu tīmekļa vietnē²⁰.

Iesniegtie un saņemtie maksājumi no EK:

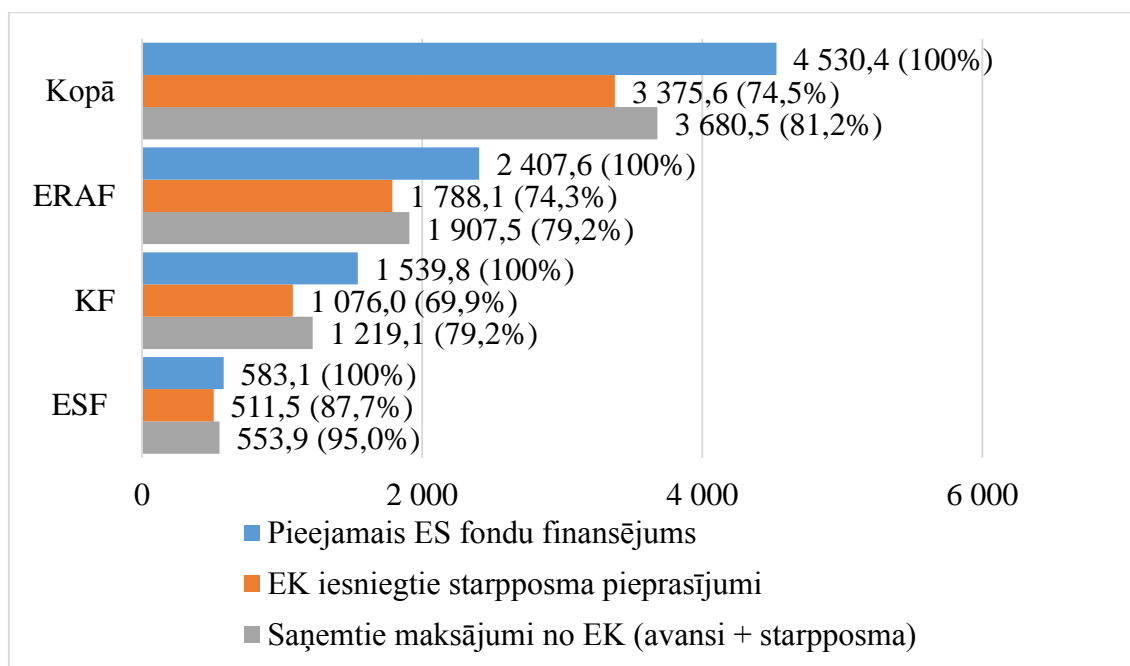
Līdz 2014.gada 31.decembrim no EK saņemti starpposma maksājumi un avansi 3,7 mljrd. *euro* apmērā, kas ir 81,2% no pieejamā ES fondu finansējuma. Sīkāk skatīt zemāk esošajā grafikā.

¹⁹ ES fondu tīmekļa vietnes sadaļā par ES fondu aktivitāšu kalendāru: <http://www.esfondi.lv/page.php?id=939>

²⁰ ES fondu tīmekļa vietnes sadaļā par ES fondu finanšu progresu: <http://www.esfondi.lv/page.php?id=909>

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

Grafiks Nr.5 „EK iesniegtie starpposma maksājumu pieprasījumi un no EK saņemtie starpposma un avansu maksājumi līdz 2014.gada 31.decembrim, milj. euro (% no pieejamā ES fondu finansējuma)”

2014.gadā kopumā no EK pieprasīti maksājumi 742,8 milj. *euro* (16,4%), no kuriem jau saņemti par 692,1 milj. *euro* jeb 15,3% no pieejamā ES fondu finansējuma. Neatmaksāti ir tikai pēdējie iesniegtie maksājumu pieprasījumi. Dalījumā pa fondiem – KF ietvaros saņemti 305,0 milj. *euro* (19,8%), ERAF – 387,2 milj. *euro* (16,1%). ESF ietvaros kopumā saņemts maksimāli iespējamais finansējuma apjoms līdz noslēguma maksājuma iesniegšanai – 553,9 milj. *euro* jeb 95,0%.

Latvija starp citām valstīm:

Salīdzinot ES fondu finanšu rādītājus starp jaunajām ES dalībvalstīm, ņemot vērā aktuālākos EK datus par EK veiktajiem kopējiem maksājumiem ES dalībvalstīm līdz 2015.gada 11.janvārim, Latvija ir 6.vietā starp jaunajām dalībvalstīm (kritums par divām vietām). Savukārt ESF ietvaros 2014.gada 4.cetuksnī visām Baltijas valstīm veikti maksimāli iespējamie starpposma maksājumi 95,0% apmērā. Detalizētu informāciju skatīt ES fondu tīmekļa vietnē²¹.

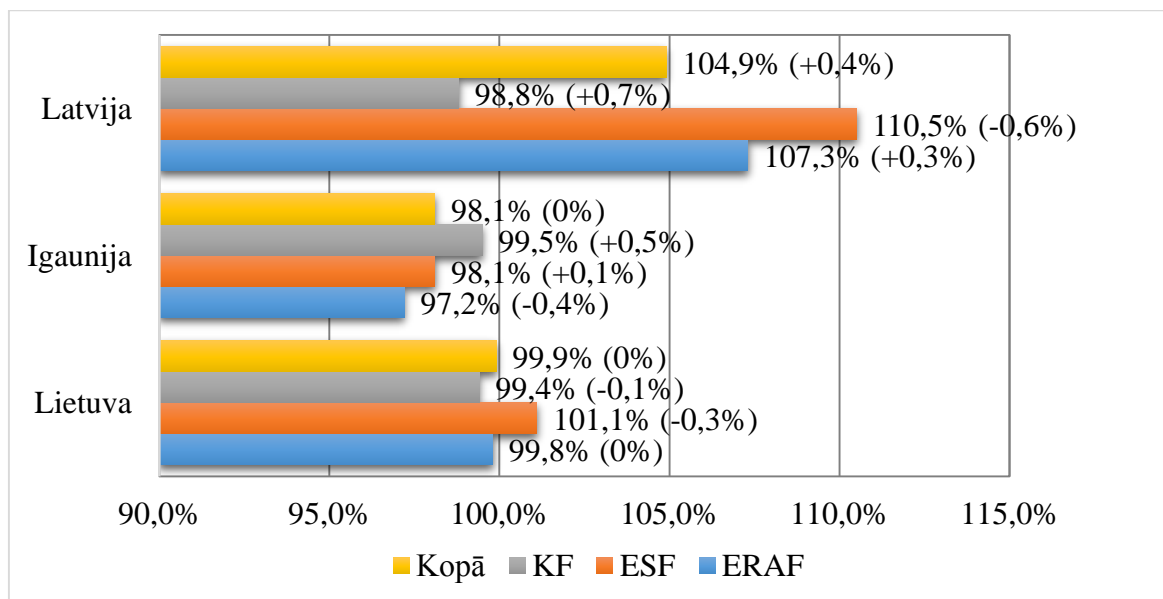
Salīdzinot Baltijas valstis, ES fondu investīcijas tajās tiek veiktas līdzīgi. Latvija šobrīd ir noslēgusi līgumus par projektu īstenošanu 104,9% apmērā no pieejamā ES fondu finansējuma, apsteidzot pārējās Baltijas valstis, taču nedaudz atpaliek no tām veikto un no EK saņemto maksājumu apjomā. Detalizētu informāciju skatīt grafikā Nr.6 un ES fondu tīmekļa vietnē²².

²¹ ES fondu tīmekļa vietnes sadaļā par ES fondu un Kohēzijas fonda kopējiem EK veiktiem maksājumiem dalībvalstīm: <http://www.esfondi.lv/page.php?id=1065>

²² ES fondu tīmekļa vietnes sadaļā par ES fondu apguves salīdzinājumu starp Baltijas valstīm 2007-2013.g.: <http://www.esfondi.lv/page.php?id=1025>

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

Grafiks Nr.6 „Baltijas valstu ES fondu investīciju salīdzinājums dalījuma pa fondiem līdz 2014.gada 31.decembrim (noslēgtie līgumi; % no ES fondu finansējuma), progress pret datiem līdz 2014.gada 30.septembrim, %.”

Latvijai kopumā noslēgto līgumu apjoms pārsniedz 100%, jo ir pieejamas virsstaistības. Savukārt Igaunijai nav virsstaistību, bet Lietuvai tikai ESF.

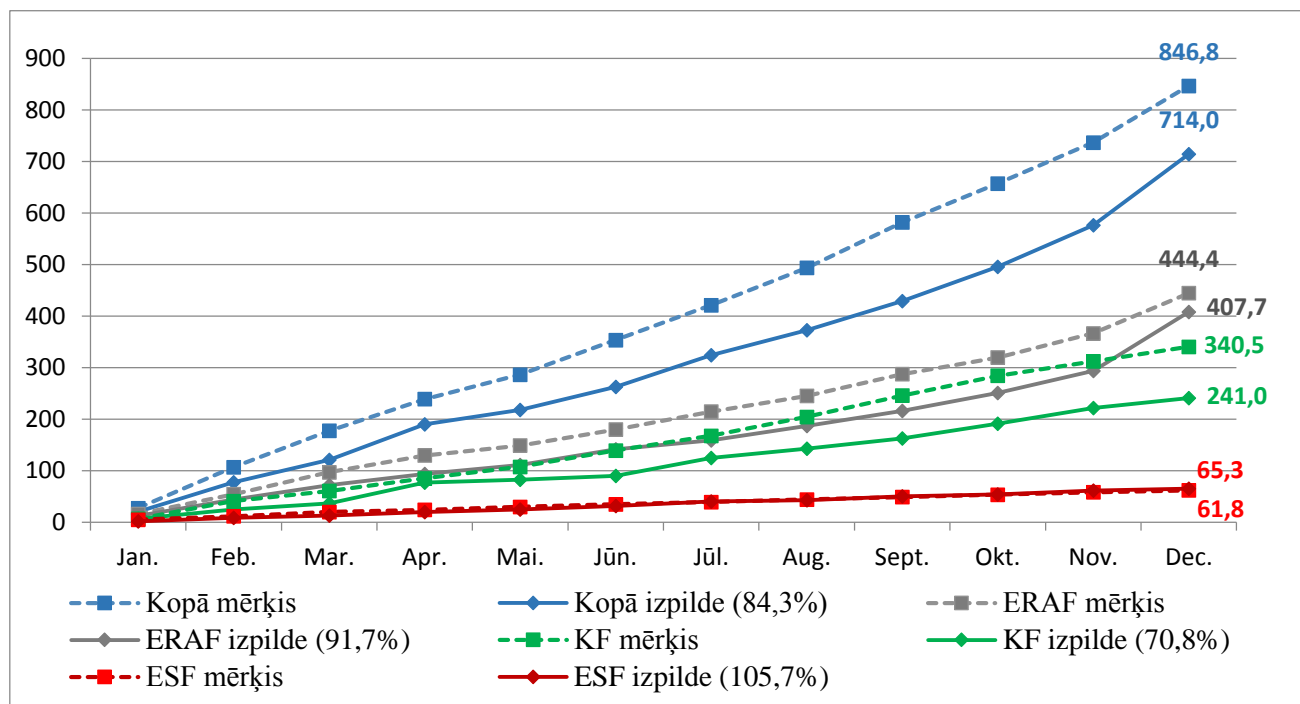
Maksājumu mērķu sasniegšana:

Lai nodrošinātu sekmīgu ES fondu investīciju projektu īstenošanu, 2013.gada 19.novembra MK sēdē²³ tika apstiprināti 2014.gada mērķi maksājumiem finansējuma saņēmējiem par ES līdzfinansējuma daļu kopā vismaz 846,8 milj. *euro*, bet izpildīts tas ir 84,3% apmērā. AI mērķi noteikti tā, lai izpildītu prasības deklarējamo izdevumu apjomam (n+2/n+3).

²³ 2013.gada 19.novembra MK sēdes protokols Nr.61 66.§. Pieejams MK tīmekļa vietnē:
<http://www.mk.gov.lv/lv/mk/mksedes/saraksts/protokols/?protokols=2013-11-19>

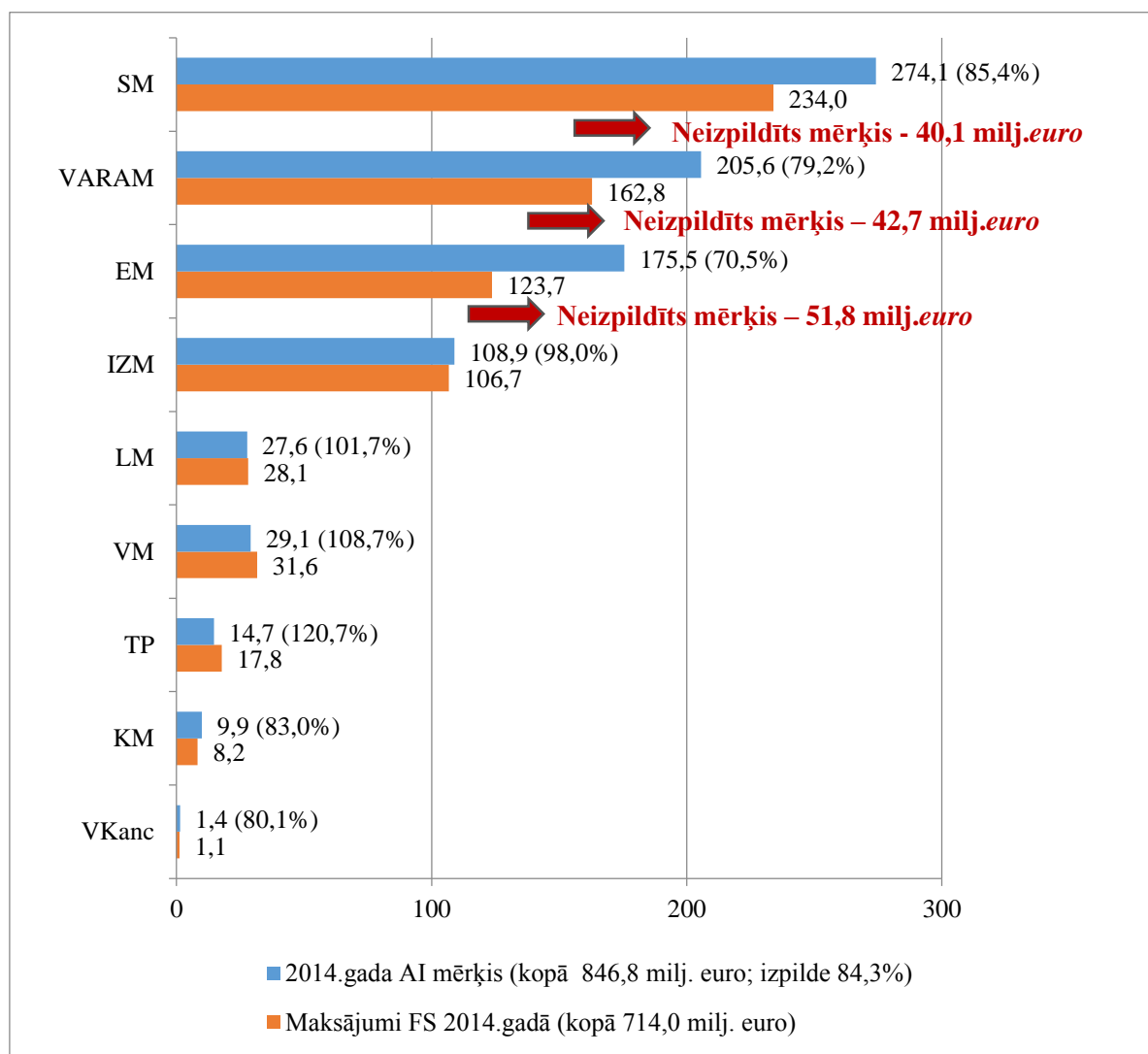
FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

Grafiks Nr.7 „Informācija par kopējiem mērķiem maksājumiem finansējuma saņēmējiem un to izpildi 2014.gadā; ES fondu finansējums, milj. euro (gada mērķa izpilde, %).”

Gada mērķis ERAF ietvaros ir izpildīts 91,7% apmērā, DP “Uzņēmējdarbība un inovācijas” ietvaros pārsniegts un ir 117,8%. Savukārt DP “Infrastruktūra un pakalpojumi” ERAF mērķis izpildīts 78,6% apmērā. Visvājākā izpilde ir KF, kur mērķis maksājumiem izpildīts 70,8% apmērā no gada mērķa. Daļā VARAM aktivitāšu 2014.gada mērķu izpildē vērojamas novirzes, jo, piemēram, aktivitātēs “Nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centru izaugsmes veicināšana līdzsvarotai valsts attīstībai” un “Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība aglomerācijās ar cilvēku ekvivalentu lielāku par 2000” notiek pēdējo atlašu kārtu projektu iesniegumu vērtēšana. Transporta jomā lielākās novirzes ir lidostu un ostas projektos, kas saistītas gan ar izmaiņām darbu laika grafikā, kā arī kavējumi maksājumu pieprasījumu apstiprināšanā, jo AI nebija guvusi pietiekamu pārliecību par iekļauto izdevumu pozīciju attiecināmību. Secināms, ka mērķu sasniegšanai iestādēm jāuzlabo laicīga projektu risku identificēšana, novērtēšana un risku vadība, veicot aktīvu sadarbību ar projektu iesniedzējiem un finansējuma saņēmējiem šajos jautājumos. Savukārt ESF mērķis maksājumiem izpildīts 108,1% apmērā.

Grafiks Nr.8 „Informācija par AI mērķiem maksājumiem finansējuma saņēmējiem un to izpildi 2014.gadā; ES fondu finansējums, milj. euro (mērķa izpilde, %).”

Ja aplūkojam AI mērķus maksājumiem, tad secināms, ka tikai trīs AI ir izpildījušas mērķus – FM (120,7%), VM (108,7%) un LM (101,7%). Lielākās mērķa neizpildes procentuālā izteiksmē vērojamas EM un VARAM (izpildīti 70,5% un 79,2% attiecīgi). Ja aplūko skaitliskā izteiksmē, tad EM ir vislielākā neipilde – 51,8 milj. euro, savukārt VARAM – 42,7 milj. euro, kā arī SM – 40,1 milj. euro. EM lielākā neizpilde vērojama ERAF DP “Infrastruktūra un pakalpojumi”, kas ir 20,0 milj. euro. Neizpilde konstatēta aktivitātē “Daudzdzīvokļu māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi”, ņemot vērā, ka pastiprināti tiek lauzti līgumi par projektu īstenošanu, jo projektu īstenošanai nav iespējams piesaistīt komercbanku finansējumu. Līdz ar to paredzētais finansējums nevar tikt izmaksāts pārtrauktajiem projektiem. Savukārt ERAF DP “Uzņēmējdarbība un inovācijas” neizpilde ir 15,0 milj. euro, galvenokārt aktivitātēs “Augstas pievienotas vērtības investīcijas” un “Biznesa inkubatori”. EM neizpildi skaidro ar finansējuma saņēmēju maksājumu pieprasījumu laicīgu neiesniegšanu, kā arī tie nav plānotajos apjomos. VARAM aktivitātēs “Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība aglomerācijās ar cilvēku ekvivalentu lielāku par 2000”, “Dalītās atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstība” ir veikti projektu termiņu

pagarinājumi, kas negatīvi ietekmē maksājuma mērķa izpildi. Tā kā vairākās VARAM aktivitātēs lielākie maksājumi veicami projektu beigu fāzē, projektu pagarināšana veido novirzi maksājumu laicīgā veikšanā. SM neizpilde lielākoties saistīta ar to, ka daļa maksājumu tika veikti jau 2013.gada decembrī, kas bija plānoti tikai 2014.gadā, kā arī finansējuma saņēmēji nepieprasīja avansus, lai arī tas bija ieplānots. Svarīgs iemesls ir neizpilde atsevišķos apjomīgos projektos, t.sk. lielajā projektā “Infrastrukturā attīstība Krievu salā ostas aktivitāšu pārcelšanai no pilsētas centra”, to sarežģītās ieviešanas dēļ. Vienlaikus jāmin arī vairāku projektu īstenošanas pārtraukšana.

Atbilstoši MK 2014.gada 25.novembra sēdes protokollēmuma (prot. Nr.65 83.§) 3.punktu ir apstiprināti 2015.gada AI maksājumu mērķi finansējuma saņēmējiem. Atbilstoši iepriekš minētā protokollēmuma 6.punktam FM sadarbībā ar AI/SI ir korigējusi 2015.gada maksājumu mērķus atbilstoši 2014.gada izpildei. Aktualizētie mērķi nosaka, ka 2015.gadā AI nodrošina maksājumus finansējuma saņēmējiem par ES fondu līdzfinansējuma daļu kopā vismaz 669 628 382 *euro* apmērā, kas ir 15,3% no pieejamā ES fondu finansējuma plānošanas periodam (bez finanšu instrumentiem), savukārt 2016.gadā maksājumi veicami 3,5% apmērā..

Valsts budžeta izdevumu statuss:

Līdz 2014.gada 31.decembra beigām FM pārziņā esošo Kohēzijas politikas ES fondu valsts budžeta izdevumu plāns tika izpildīts par 98,4%, jeb izlietoti 769,1 milj. *euro* no plānotajiem 781,8 milj. *euro* (neizpilde 12,7 milj. *euro*). Salīdzinot ar 2014.gada 3.ceturksni, kad budžeta neizpilde bija 2,3 milj. *euro*, vērojams budžeta neizpildes pieaugums, kas procentuālā izteiksmē pieaugusi no 0,9% uz 1,6%. Saskaņā ar likumu „Par valsts budžetu 2014.gadam” ministriju budžetos tika ieplānoti 585,9 milj. *euro*, kas nozīmē, ka gada laikā no papildus pārdalītajiem līdzekļiem apgūti tika 195,9 milj. *euro*.

Iepriekšējā ziņojumā tika iekļauta informācija, ka 2014.gada 15.oktobrī Saeimas Budžeta un finanšu komisija apstiprināja 80.00.00 programmas “Nesadalītais finansējums Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai” (turpmāk – 80.00.00 programma) palielināšanu par 133,5 milj. *euro*, ņemot vērā AI septembra budžeta vajadzību aplēses (829,5 milj. *euro*), reizē pieņemot, ka 80.00.00 programmas palielinājums varētu arī nenosegt AI 2014.gadam prognozēto apjomu. Tomēr, faktiskajai budžeta plāna izpildei pietuvojoties 2014.gada vasarā lēstajām prognozēm (779,4 milj. *euro*), secināms, ka 80.00.00 programmas palielinājums bijis pietiekams un AI prognozes pārlietu optimistiskas. Vienlaikus jāpiezīmē, ka aptuveni 93% prognozes izpilde (769,1 pret 829,5 milj. *euro*), salīdzinot ar iepriekšējos gados piedzīvoto, nav vērtējama kā izteikti zema.

Lielākās budžeta neizpildes finansiālā apmēra izteiksmē AI dalījumā ES fondos uz 2014.gada 31.decembri, skatot kontekstā ar reāli budžetā iedalīto finansējumu, tāpat kā iepriekšējā pārskata periodā, bija darbības programmas “Infrastruktūra un pakalpojumi” ietvaros (7,3 milj. *euro*). AI dalījumā budžeta vislielākā neapguve 6,8 milj. *euro* apmērā konstatēta VARAM administrējamajās aktivitātēs (aktivitātēs “Vēsturiski piesārņoto vietu sanācija”, “Vides risku samazināšana” un “Informācijas sistēmu un elektronisko

pakalpojumu attīstība”), tomēr arī EM faktiskā izpilde atpaliek no plānotā par 1,9 milj. *euro*. Attiecībā uz plānotajiem maksājumiem valsts budžeta iestāžu noslēgtajos līgumos par ES fondu projektu ieviešanu no plānotajiem 256,6 milj. *euro* maksājumi veikti 246,4 milj. *euro* apmērā jeb 96,0%. Budžeta plānu pilnā apmērā izpildījusi SM. Lielākā novirze no plāna vērojama VARAM pārraudzīto vides infrastruktūras un IKT aktivitāšu maksājumos – 6,4 milj. *euro* jeb 17,3% no projektu maksājumu gada plāna. Divas trešdaļas no minētās neizpildes veidojas vides infrastruktūras projektos saistībā ar ieilgušu iepirkuma procedūras izvērtējumu, rezultātu apstrīdēšanu vai nepieciešamas izmaksu pamatojošas dokumentācijas novēlotu iesniegšanu.

Aktuālā informācija par ES fondu valsts budžeta apguvi ik mēnesi tiek ievietota ES fondu interneta vietnē²⁴.

Informācija par valsts budžeta virssaistībām

Lai kompensētu laužtos līgumus, iespējamās neatbilstības un citus riskus, valdība ir iepriekš lēmusi par papildus budžeta virssaistībām ES fondu projektu īstenošanai 404,5 milj. *euro* apmērā.

Līdz 2014.gada 31.decembrim noslēgti līgumi par 387,5 milj. *euro* no kopējā virssaistību finansējuma, kas ir 96,3 % no pieejamā virssaistību finansējuma.

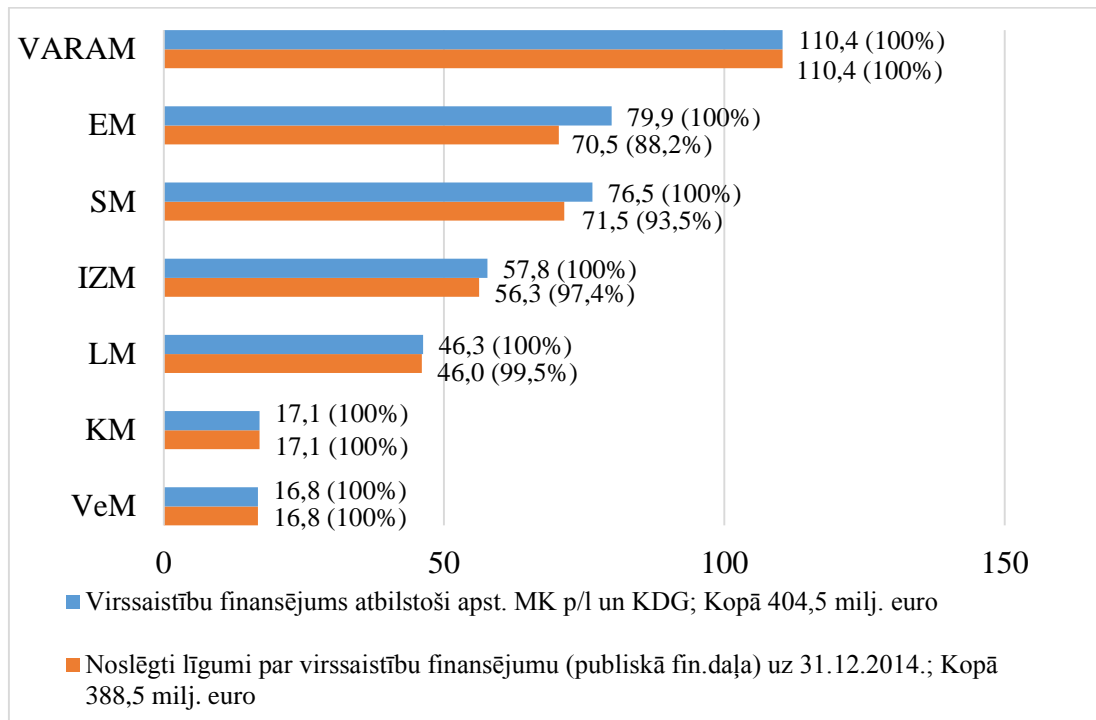
Kopējā plānu neizpilde uz 2014.gada 31.decembri – 150,5 milj. *euro* (iepriekšējā ceturksnī 136,9 milj. *euro*). Tā kā virssaistību līgumu izpilde ir tuvu 100%, neizpildes ir saistītas ar maksājumu mērķu neizpildi, par ko informācija sadaļā “Kopējais ES fondu investīciju progress un mērķu sasniegšana”.

Jāatzīmē, ka virssiastību līguma slēgšana ir tuvu noslēgumam. Lielākās aktivitātes, kur vēl paredzama līgumu slēgšana ir 3 milj. *euro* virssaistību līgumi EM apakšaktivitātē „Ārējo tirgu apgūšana - ārējais mārketingš”, kas ļauj secināt, ka lielākā daļa no atlikušajām virssaistībām par ko nav uzņemtas saistības vai uzsāktas projektu atlases ~14,6 milj. *euro*, par ko šobrīd nav noslēgti līgumi ir atlikumi, kas tiks novirzīti virssaistību dzēšanai.

²⁴ ES fondu interneta vietnes sadaļā par ES fondu valsts budžeta apguvi: <http://www.esfondi.lv/page.php?id=1141>

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

Grafiks Nr.9 „Noslēgtie virssaistību līgumi pret pieejamo finansējumu 2014.gada 31.decembri, milj. euro (% no virssaistību finansējuma).”

Ņemot vērā ievērojamo uzņemto virssaistību apjomu (404,5 milj. euro) 2015.gadā īpaša uzmanība tiks pievērsta uzņemto saistību ietekmei uz valsts budžeta deficītu. Šobrīd lielāko risku valsts budžetam rada lielie projekti DP “Infrastruktūra un pakalpojumi” un projekti, kuriem iespējami pagarinājumi, kas sniedzas ārpus projektu attiecināmības perioda, kā rezultātā iespējams, ka šos projektus vajadzēs īstenot uz valsts budžeta rēķina.

Ar iepriekšējā ziņojuma protokollēmumu tika noteikts, ka, DP “Infrastruktūra un pakalpojumi” un “Cilvēkresursi un nodarbinātība”, ņemot vērā prognozēto negatīvo ietekmi uz vispārējās valdības budžeta deficītu un fiskālo telpu, īpaši 2015.gadā, turpmāk netiks atbalstīti priekšlikumi ES fondu un nacionālā publiskā finansējuma, t.sk. budžeta virssaistību izmantošanai finansējuma pārdaļu, ietaupījumu, atbrīvotā finansējuma atkārtotas izmantošanas un citu projekta finansējuma izmaiņu veidā, kā arī netiks atļauti projektu īstenošanas termiņa pagarinājumi ES fondu projektos, izņemot gadījumus, kad finansējuma saņēmējs ir valsts budžeta iestāde un ir saņemts FM saskaņojums.

Ar šo informatīvo ziņojumu, ņemot vērā to, ka novērsti finansējuma neapguves riski, FM rosina papildināt jau spēkā esošos virssaistību izmantošanas disciplīnas pasākumus, nosakot, ka ierobežojumi attiecībā uz projektu pagarinājumiem un atbrīvotā finansējuma atkārtotu izmantošanu attiecas arī uz DP “Uzņēmējdarbība un inovācijas” projektiem. Vienlaikus joprojām spēkā tie paši nosacījumi, ka izņēmumi ir valsts budžeta iestādes vai ir atsevišķs saskaņojums ar FM, kā arī ierobežojumi neattiecas uz projektu līgumu vai vienošanās grozījumu priekšlikumiem, kas iesniegti līgumslēdzējam līdz 2015.gada 31.martam.

Virssaistību ietekme uz vispārējās valdības budžeta bilanci

Valdībā apstiprināto virssaistību publisko izdevumu ietekme uz vispārējās valdības budžeta bilanci ir novērtējama pēc diviem scenārijiem:

1. Situācijā, kad izdevumi virssaistību projektu īstenošanai kopā ar pārējiem ES fondu projektu izdevumiem nepārsniedz ES fondu piešķiruma kopējo apmēru, virssaistību izdevumi nerada papildu ietekmi uz vispārējās valdības budžetu deficītu, tādējādi nodrošinot, ka vispārējās valdības budžeta deficītu veido vienīgi realizēto projektu nacionālā līdzfinansējuma izdevumi.
2. Situācijā, kad izdevumi virssaistību projektu īstenošanai kopā ar pārējiem ES fondu projektu izdevumiem pārsniedz ES fondu piešķiruma kopējo apmēru, virssaistības ir uzskatāmas par nacionālajiem budžeta izdevumiem (faktiski palielinās realizēto projektu nacionālais līdzfinansējums), attiecīgi palielinot arī vispārējās valdības budžeta deficītu, jo par veiktajiem virssaistību izdevumiem valsts budžetā netiek saņemti ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumi (atmaksas no EK).

Attiecībā uz virssaistību dzēšanu prognozes paliek nemainīgas - virssaistību apjoms līdz 2015.gada beigām varētu tikt dzēsts 162,3 – 215,3 milj. *euro* apmērā.

Secināms, ka tomēr lielākā daļa virssaistību paliks uz valsts budžeta rēķina, ir īpaši ESF un DP “Infrastruktūra un pakalpojumi”, kur lielākā daļa projektu īstenotāju ir valsts budžeta iestādes.

Finanšu instrumenti:

Līdz 2014.gada 31.decembrim DP “Uzņēmējdarbība un inovācijas” ietvaros komersantiem veiktas investīcijas, faktiski izmaksāti aizdevumi un izsniegtas garantijas par 106,3 milj. *euro* jeb 72,1% no pieejamā ES fondu finansējuma. DP “Cilvēkresursi un nodarbinātība” finansējums izmantots 10,14 milj. *euro* jeb 97,8% apjomā no pieejamā ES fondu finansējuma un 2015.gada sākumā tiks izlietots pilnā apmērā. Lai nodrošinātu finansējuma pieejamību saimnieciskās darbības uzsācējiem arī turpmāk, Starta programma tiks turpināta apakšaktivitātes “Atbalsts aizdevumu veidā komersantu konkurētspējas uzlabošanai” otrās kārtas ietvaros. Kopumā finanšu instrumentu ieviešanā vērojams progress, taču joprojām jaunie izaugsmes riska kapitāla fondiem jāveic ievērojams investīciju apjoms salīdzinoši īsā laika periodā. Būtiski uzsvērt, ka pēdējā ceturksnī ir ievērojami uzlabojusies izvērtēšanā esošo darījumu skaits un biznesa projektu kvalitāte, kas pozitīvi ietekmēs ES fondu finansējuma apguvi.

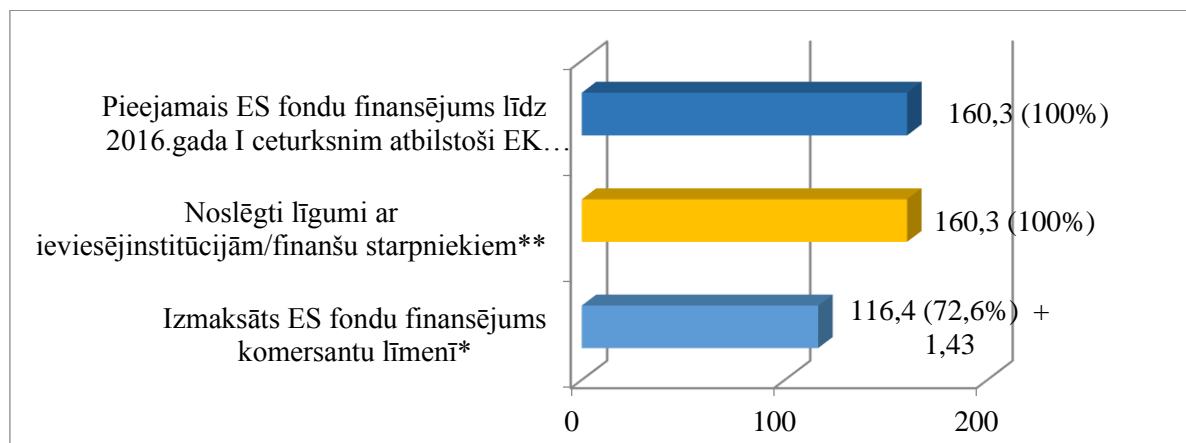
Vislielākās mērķa neizpildes ir vērojamas aktivitātes “Ieguldījumu fonds investīcijām garantijās, paaugstināta riska aizdevumos, riska kapitāla fondos un cita veida finanšu instrumentos” ietvaros, riska kapitāla fondos ZGI-3, mērķis uz 2014.gada 31.decembri sasniegts par 37,9%, un BALTCAP, kur mērķis sasniegts par 36,5%. Sēklas kapitāla instrumentā – Imprimatur un uzsākšanas kapitāla instrumentā Imprimatur mērķis ir pārpildīts.

Pārskata periodā notikušas šādas aktualitātes:

1) Ņemot vērā apguves progresu periodā līdz 2014.gada 31.decembrim, lai izvērtētu 2007.-2013.gada plānošanas perioda neapguves riskus, ar iepriekšējo ceturkšņa ziņojumu EM tika uzdots līdz 2015.gada 27.februārim iesniegt izskatīšanai MK ziņojumu par problēmām, priekšlikumiem un detalizētiem pasākumiem, lai tiktu nodrošināta finansējuma apguve, iekļaujot arī skaidrojumu par efektīvu procentu ieņēmumu no brīvo līdzekļu ieguldīšanas un ieņēmumu no izsniegto aizdevumu % maksājumiem un aizdevuma atmaksu izlietošanu, un mācības uz 2014. – 2020.gada plānošanas periodam. Nākošajā informatīvajā ziņojumā tiks analizēta EM sniegtā informācija un apguves prognozes, un turpmāk nepieciešamās darbības.

2) Ar EM lēmumu 2014.gada 29.oktobrī 2.2.1.1. aktivitātei “Ieguldījumu fonds investīcijām garantijās, paaugstināta riska aizdevumos, riska kapitāla fondos un cita veida finanšu instrumentos” (SEB un SWEDbank aizdevumu instrumenti) izslēgti neatbilstoši veiktie izdevumi 7,7 milj. *euro* apmērā, t.sk. publiskais finansējums 3,93 milj. *euro*, kas sastāv no ERAF finansējuma 3,62 milj. *euro* un valsts budžeta finansējuma 0,31 milj. *euro*, kā arī privātais finansējums 3,75 milj. *euro*. Veicot pārdali uz 2.2.1.4.1. apakšaktivitāti “Atbalsts aizdevumu veidā komersantu konkurētspējas uzlabošanai” otro projektu atlases kārtu, privātais finansējums tika pārdalīts mazākā apmērā (1,4 milj.*euro* apmērā), nekā to nosaka korekcija, jo līdzšinēji uzņemtās saistības riska kapitāla instrumentos spēs nodrošināt privātā līdzfinansējuma deklarēšanu lielākā apmērā.

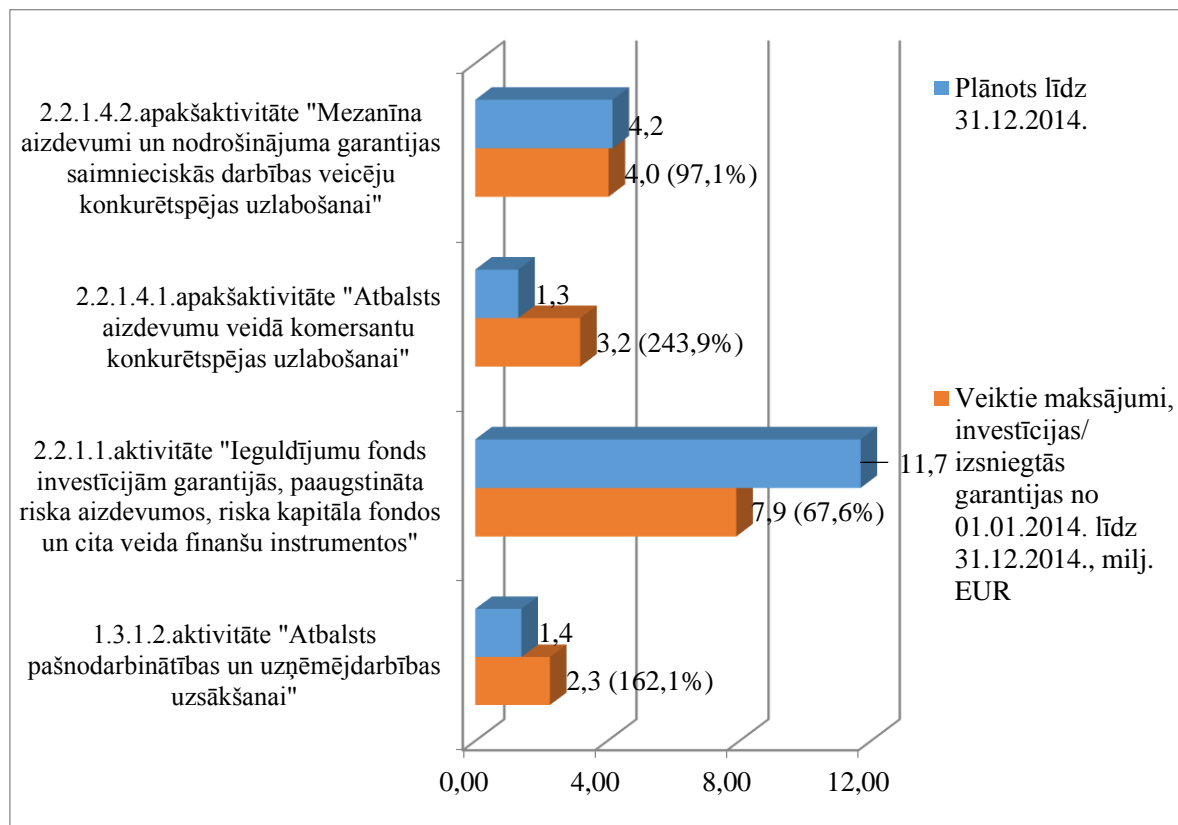
Grafiks Nr.10 “*Ieguldījumu progress līdz 2014.gada 31.decembrim prioritātes „Finanšu pieejamība” ietvaros; ES fondu finansējums, milj. euro, (% no pieejamā ES fondu finansējuma atbilstoši EK apstiprinātajai DP); progress pret datiem līdz 2014.gada 30.septembrim.*”

* Veiktas investīcijas, faktiski izmaksāti aizdevumi, granti un garantijas.

** Saskaņā ar plānošanas dokumentiem, ieviešot ES fondu garantiju komersantu konkurētspējas uzlabošanai aktivitāti, tiek izmantots multiplikators x4. (Apgūtais ES fondu finansējums komersantu līmenī garantiju aktivitātes ietvaros aprēķināts pēc formulas: Faktiski izsniegto garantiju apjoms / multiplikators x4)

Grafiks Nr.11 “Finanšu instrumentu 2014.gada ieviešanas mērķu izpilde kumulatīvi uz 31.12.2014.; ES fondu finansējums, milj. euro (mērķa izpilde, %)”

Eiropas Savienības fondu finanšu instrumentu aktivitātēs (2.2.1.1.aktivitāte „Ieguldījumu fonds investīcijām garantijās, paaugstināta riska aizdevumos, riska kapitāla fondos un cita veida finanšu instrumentos”, 2.2.1.4.aktivitāte „Atbalsts aizdevumu veidā komersantu konkurētspējas uzlabošanai”) 2015.gadā Ekonomikas ministrija jānodrošina maksājumi un investīcijas riska kapitāla, aizdevumu un mezanīna veidā, kā arī jāsniedz garantijas par Eiropas Savienības fondu līdzfinansējuma daļu kopā vismaz 76 866 010 *euro* apmērā.

Detalizēta informācija par finanšu instrumentu ieviešanas progresu pieejama ES fondu tīmekļa vietnē²⁵.

3.2.2. Risku vadība

1) Finanšu riski

Lielākais izaicinājums veiksmīgā ES fondu investīciju progresa nodrošināšanā 2014.gadā bija maksājumu pieprasījumu iesniegšana EK noteiktajā apjomā, lai novērstu ES fondu piešķirtuma zaudēšanas risku darbības programmas “Uzņēmējdarbība un inovācijas”. Novirzes no plānotajiem maksājumu mērķiem tika identificētas jau 2013.gada vasarā, savukārt, 2014.gada septembrī bija skaidrs, ka bez steidzamiem papildus pasākumiem Latvijai iespējams piešķirtuma sazmazinājums vismaz 30 milj. *euro* apmērā. Lai to novērstu, tika izstrādāts rīcības plāns, kas paredzēja deklarējamo avansu izsniegšana aktivitātē “Augstas pievienotas vērtības investīcijas”,

²⁵ ES fondu tīmekļa vietnes sadaļā par Finanšu instrumentu ieviešanas statusu: <http://www.esfondi.lv/page.php?id=1064>

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

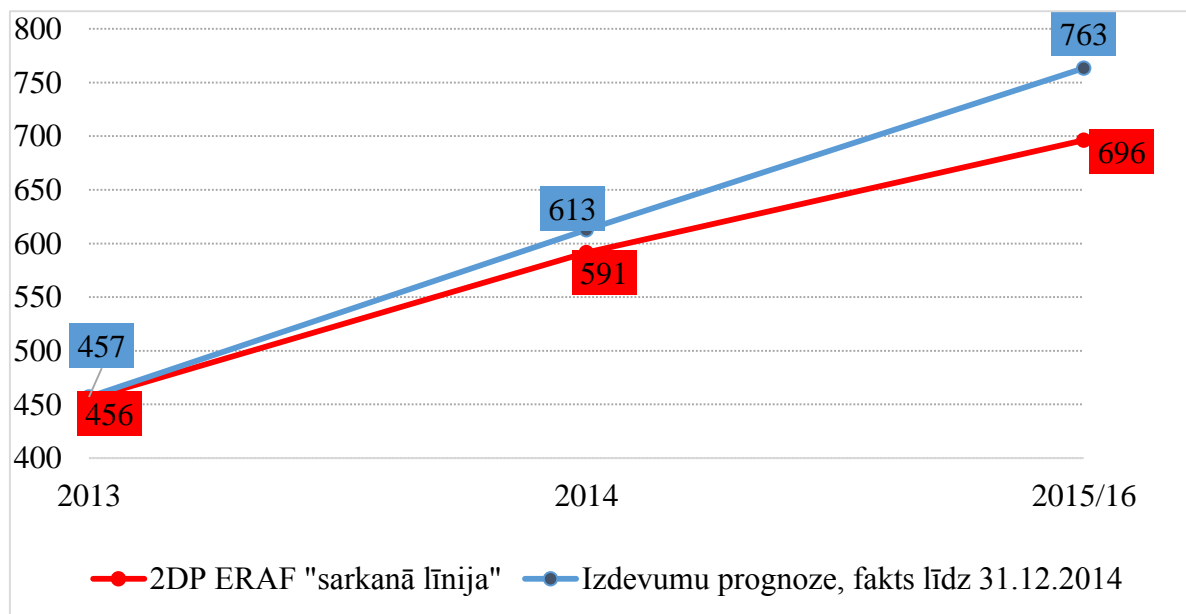
sarunas ar Valsts kasi par ārkārtas izdevumu deklarācijas un maksājumu pieteikumu iesniegšanu EK, un sadarbībā ar VARAM un VRAA notika projektu pārcelšana no darbības programmas “Infrastruktūra un pakalpojumi” uz darbības programmu “Uzņēmējdarbība un inovācijas”.

Pārcelto projektu²⁶ atlase notika saskaņā ar UK apstiprinātajiem projektu izvērtēšanas kritērijiem, projektu pārcelšana noritēja saskaņā ar Ieviešanas regulas²⁷ 15. un 16. pantu, un projektu ietvaros noteiktie sasniedzamie rādītāji un mērķi atbilst DP “Uzņēmējdarbība un inovācijas” ietvaros noteiktajam kopējam mērķim, tādējādi ir ievērotas EK noteiktās prasības²⁸ attiecībā uz iespējamo projektu pārcelšanu. Par projektu pārcelšanu tika saņemts arī EK apstiprinājums.

Šie ārkārtas pasākumi ir devuši rezultātus, un noteiktie minimālie maksājumu pieprasījumu sliekšņi pārsniegti pat par 21,4 milj. *euro*. Ņemot vērā to, ka 2014.gads ir pēdējais, kad noteikts apjoms maksājumu pieprasījumu iesniegšanai Eiropas Komisijā, 2015. un 2016. automātiskās saistību atcelšanas no Eiropas Komisijas nebūs. Tomēr arī 2015. 2016. un 2017. gadā Latvijai pietiekoši daudz jāpaveic 2007.-2013.gada plānošanas perioda veiksmīgai ES fondu projektu ieviešanas noslēgšanai.

Līdz 2014.gada beigām DP “Uzņēmējdarbība un inovācijas” ietvaros Latvijai bija jāiesniedz EK maksājumu pieprasījumi par vismaz 591,4 milj. *euro*. Līdz ar pēdējo 2014.gadā iesniegto izdevumu deklarāciju Latvija kopumā EK ir pieprasījusi 612,8 milj. *euro*, tādējādi izvairoties no neto zaudējumiem un pārsniedzot minimālo mērķi par 21,4 milj. *euro*.

Grafiks Nr.12 „No EK ERAF DP „Uzņēmējdarbība un inovācijas” ietvaros pieprasīto maksājumu prognoze $n+2$ mērķu sasniegšanai, milj. *euro*”

²⁶ No DP “Infrastruktūra un pakalpojumi” uz DP “Uzņēmējdarbība un inovācijas”

²⁷ KOMISIJAS REGULA (EK) Nr.1828/2006 kas paredz noteikumus par to, kā īstenot Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1080/2006 par Eiropas Reģionālās attīstības fondu

²⁸ Eiropas Komisijas š.g. 5.decembra vēstule Ref. Ares(2014)4079662 - 05/12/2014 “Transfer of projects between different operational programmes”

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

DP “Infrastruktūra un pakalpojumi” ERAF un KF n+2 princips ir izpildīts. Taču ņemot vērā aktuālās prognozes par maksājuma pieprasījumiem EK, pastāv risks, ka KF finansējums netiks izmantots pilnā apmērā. Maksājuma pieprasījumu EK prognožu samazinājums ir saistīts ar esošajām un prognozētajām neatbilstībām, lauztajiem līgumiem, piemēram centralizētās siltumapgādes efektivitātes uzlabošanas apakšaktivitātē, ūdenssaimniecības un atkritumu apsaimniekošanas aktivitātēs, kā arī ar finansējuma ietaupījumu projektu ietvaros, piemēram TEN-T autoceļu tīkla uzlabojumu aktivitātē. Iespējami KF zaudējuma riska novēršanas risinājumi ir ERAF projektu pārcelšana uz KF un DP grozījumi 2015.gada 1.ceturksnī, izmantojot ieguvumus no EK noteiktajām prioritāšu likmēm. Turklāt VI turpinās neierobežot Kohēzijas fonda finansējuma ietaupījumu vai atlikumu pārdales, lai veicinātu sekmīgu KF apguvi un pastiprināti uzraudzīs ES struktūrfondu piešķiruma apguves procesu, lai nodrošinātu piešķiruma pilnīgu apguvi līdz 2007.-2013. gada plānošanas perioda beigām.

3.2.3. Konstatētie riski ES fondu ieviešanas uzraudzības procesā un rīcības plāns

Atbilstoši informācijai, kuru AI sniegušas pusgada ziņojumos²⁹, pārskata periodā turpinājusies aktuālo problēmu risināšana un, ņemot vērā AI sniegto informāciju, VI ir aktualizējusi rīcības plānu, kas pieejams ES fondu tīmekļa vietnē³⁰. Aktuālie jautājumi ir šādi:

a) EM vērsusi uzmanību, ka lai nodrošinātu elektroniskās uzskaites sistēmas izveidi ES regulējuma „*de minimis*” atbalsta uzskaites nodrošināšanai ir iespējami divi varianti – deklarācijas formas vai informācijas sistēma. Izveidotā sistēma “*de minimis*” atbalsta uzskaitē Latvijā atbilst ES līmenī noteiktajām prasībām. Tā kā nozaru ministrijas un citi atbalsta sniedzēji ir izrādījuši vēlmi šādu informācijas sistēmu lietot arī Latvijā, FM apzina šādas informācijas sistēmas lietderību un nepieciešamību. Tādējādi 2015.gada janvārī FM ir noslēgusi līgumu par izvērtējuma veikšanu par informācijas sistēmas iespējamu izveidi Latvijā “*de minimis*” atbalsta uzskaitē. FM izskatot neatkarīgu un objektīvu ekspertu viedokli un argumentus, vērtēs, vai ir lietderīgi un nepieciešams paredzēt resursus minētās informācijas sistēmas izstrādei un uzturēšanai.

b) Ņemot vērā IZM iepriekš izteikto nepieciešamību veidot centralizētu zinātnisko pētījumu datubāzi, lai novērstu informācijas dublēšanos un mazinātu dubultā finansējuma risku, VIAA elektroniskā pasta sarakstē informē, ka publiskā iepirkuma procedūra “Nacionālās zinātniskās darbības informācijas sistēmas izveide” ir uzsākta. Savus piedāvājumus pretendenti varēja iesniegt līdz 2014.gada 24.novembrim, un 2015.gada janvārī ir plānota iesniegto piedāvājumu vērtēšana. Līguma noslēgšana ir plānota 2015.gada janvāra beigās. Savukārt, līguma darbu izpilde paredzēta 2015.gada jūlija beigās.

c) Attiecībā uz ilgtspējas nodrošināšanu un pēcuzraudzību ESF aktivitātēs, kurās nav produktīvi ieguldījumi un nav noteikts valsts atbalsts, un iespējamiem risinājumiem, lai

²⁹ <http://komitejas.esfondi.lv/AI%20uzraudzibas%20ziojumi/Forms/AllItems.aspx>

³⁰ <http://www.esfondi.lv/page.php?id=338>

atslogotu ESF aktivitāšu administrēšanā iesaistīto institūciju darbu (t.sk. projektos veicamajām par pārbaudēm), pēc konsultācijām ar Eiropas Komisiju (DG EMPL) gada sanāksmes laikā vadošā iestāde pēc papildu izvērtējuma par iespējamiem grozījumiem normatīvajos aktos sniegs viedokli, kā arī informāciju par turpmāko rīcību 2015.gada pirmajā pusē programmas slēgšanas procesa ietvaros.

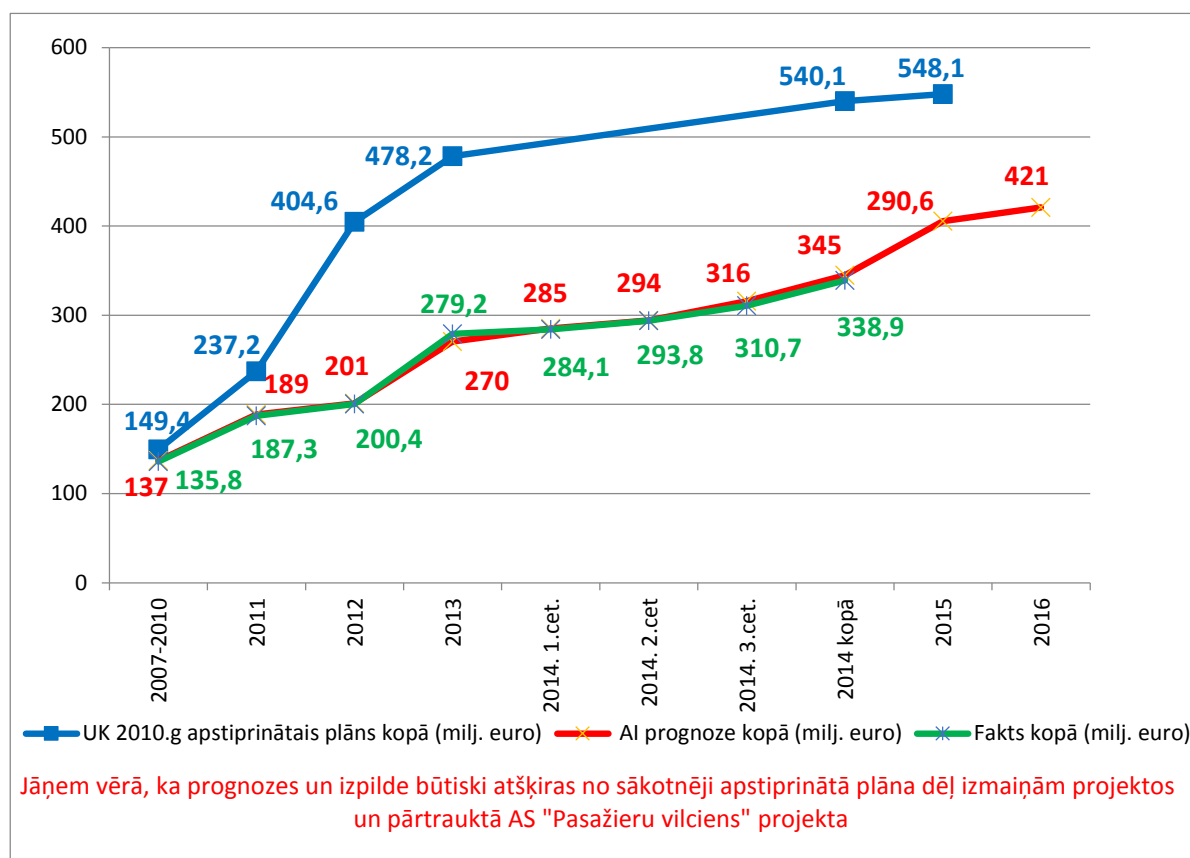
d) Ņemot vērā VARAM ierosinātos grozījumus noteikt par diviem gadiem ilgāku garantijas periodu par ES fondu līdzekļiem finansētajām būvē, pārskata periodā turpinājās sarakste ar VARAM par grozījumu virzīšanu izskatīšanai EM kā par būvniecības nozari atbildīgajai iestādei. 2014. gada 9. februārī MK tika izsludināti jauni grozījumi, noteikumu Nr. 529 "Ēku būvnoteikumi" 179.punktā, kas nosaka, ka nododot ēku ekspluatācijā, pieņemšanas nodošanas aktā (turpmāk – PNA) norāda ar pasūtītāju saskaņotu termiņu, kurā pasūtītājs ir tiesīgs prasīt, lai būvdarbu veicējs par saviem līdzekļiem novērš būvdarbu defektus, kas radušies pēc ēkas nodošanas ekspluatācijā. Minimālais būvdarbu garantijas termiņš pēc PNA parakstīšanas ir trīs gadi otrās grupas ēkām, un pieci gadi trešās grupas ēkām.

Atbilstoši iepriekšējā ziņojumā sniegtajai informācijai par projektu "Olaines šķidro bīstamo atkritumu izgāztuves projekts, 1.kārta" un ar to saistītajiem riskiem, 2014.gada 19.decembrī VARAM tikās ar Olaines novada pašvaldību, lai pārrunātu turpmāko rīcību un laika grafiku Olaines projekta īstenošanā. Tiek veikta izpēte, pēc kuras rezultāti lems par iespējām projektu īstenot pēc iespējas īsākā laikā. Izpētes rezultāti sagaidāmi 2015.gada aprīlī, pēc kuriem VARAM lems par iespējamiem grozījumiem projektā. Olaines pašvaldība, ņemot vērā piesārņotās teritorijas analīžu rezultātus, ir plānojusi konsultēties ar JASPERS ekspertiem attiecībā uz Olaines projekta aktivitāšu turpmāko ieviešanu. „Olaines šķidro bīstamo atkritumu izgāztuves sanācijas projekts, 1.kārta” projektam plānotās kopējās izmaksas ir 8 380 426 *euro*, no tām: ERAF finansējums 70%: 5 866 298 *euro*, valsts budžeta finansējums 30%: 2 514 128 *euro*.

3.3. Lielo projektu īstenošana

Lielo projektu (pēc skaita 7) mērķa investīciju progress ceturtajā ceturksnī noritējis sekmīgi, ir izlietoti 96,7% no ceturksnī plānotā fondu finansējuma. Tomēr kopējā mērķa finansējuma izlietojums norit samērā lēni, atsevišķos projektos vērojams, ka finansējums netiks izlietots. Līdz 2014.gada 31.decembrim lielo projektu ietvaros ir veiktas investīcijas 77,0% apmērā (progress pret 2014.gada 3.ceturksni 7,0%).

Grafiks Nr.13 „Lielo projektu apguve līdz 31.12.2014., milj. euro”

Lielākās neizpildes 2014.gadā ir saistītas ar maksājumu apturēšanu un problēmjautājumu risināšanu projektā “Infrastruktūras attīstība Krievu salā ostas aktivitāšu pārcelšanai no pilsētas centra”, maksājumu pieprasījumu apstrādi..

Projektā “Infrastruktūras attīstība Krievu salā ostas aktivitāšu pārcelšanai no pilsētas centra” 2014.gada decembrī SM uzsākuši projekta pārbaudi, t.sk. projekta pārbaudi projekta īstenošanas vietā. Lai izprastu ostas infrastruktūras būvdarbu specifiku u.c. apstākļus, SM piesaistīja ārējos nozares ekspertus pārbaudes veikšanai. SM izvērtēs iespēju projekta ietvaros veikt izbūvētās zemūdens infrastruktūras ekspertīzi, piesaistot ārvalstu ekspertu, ņemot vērā, ka Latvijā esošie eksperti, kas varētu veikt zemūdens infrastruktūras ekspertīzi, ir saistīti ar minētā projekta īstenošanu. Pārskata periodā tika apturēta projekta maksājumu veikšana un izdevumu deklarēšana līdz aktualizētā projekta rīcības plāna apstiprināšanai un projekta pārbaudes rezultātu izvērtēšanai. Aktualizētais rīcības plāns ir apstiprināts 2014.gada 30.decembrī, bet projekta pārbaudes ziņojumu paredzēts saņemt 2015.gada janvārī. Aktualizētais rīcības plāns ietver darbības, kas saistītas ar ostas infrastruktūras nomas līguma noslēgšanu ar stividoriem, darbības izmaiņām Rīgas pilsētas teritorijas plānojumā 2018.-2030.gadam, ar mērķi Eksportostas teritorijas daļai noteikt atļautās izmantošanas veidu, kas pieļauj ostu operācijas veikšanu, un darbības projekta grozījumu un valsts atbalsta lēmuma grozījumu sagatavošanai. Ar sagatavotajiem grozījumiem 2015.gada februārī, izmantojot videokonferences režīmu, paredzēts iepazīstināt EK pārstāvjus.

SM gatavo projekta “Liepājas ostas padziļināšana” pieteikuma gala versiju oficiālai iesniegšanai EK. Pārskata periodā ir saņemts JASPERS ekspertu sagatavotais projekta

pozitīvais atzinums. Darbu pie projekta pieteikuma SM paredzējis pabeigt, un projektu iesniegt EK 2015.gada pirmajā ceturksnī. Paralēli projekta pieteikuma sagatavošanai, FM saskaņojusi EK pārstāvju iepazīstināšanu ar projekta pieteikumu, izmantojot videokonferences režīmu. Projekta grozījumi tiks prezentēti 2015.gada janvāra beigās.

VM turpina darbu pie astotā lielā projekta (ERAF) "Jaunā slimnīcas korpusa A1 būvniecība" pieteikuma sagatavošanas veselības nozarē. 2015.gada martā JASPERS tiks iesniegta precizētā dokumentācija atkārtota atzinuma saņemšanai. 2015. gada martā projekts tiks prezentēts EK, savukārt oficiāli projektu paredzēts iesniegt EK līdz 2015.jūnija beigām.

Projektā „Autoceļa E22 posma Ludza – Terehova būvniecība” pārskata periodā EK ir apstiprinājuši iesniegtos grozījumus projektā, pagarinot projekta ieviešanas periodu līdz 2015.gada 30.jūnijam un palielinot projekta attiecināmās izmaksas par 157 000 *euro*.

Projektā "Vēsturiski piesārņoto vietu „Inčukalna sērskābā gudrona dīķi” sanācijas darbi” 2014.gada 17.decembrī notika projekta īstenošanas vietas vizīte un sanāksme ar VARAM, VI, JASPERS un VVD pārstāvjiem par projekta īstenošanas gaitu un riskiem. Sanāksmes laikā vienojās, ka līdz 2015.gada 1.ceturksnī JASPERS tiks iesniegts precizētais lielā projekta grozījumu priekšlikuma projekts. 2015.gada martā VARAM iepazīstinās EK ar lielā projekta grozījumiem klātienē Briselē. VARAM veic pastiprinātu projekta uzraudzību, lai projekta izdevumi būtu attiecināmi ES līdzfinansējumam.

Informācija par lielajiem projektiem Latvijā ir pieejama ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/page.php?id=791>

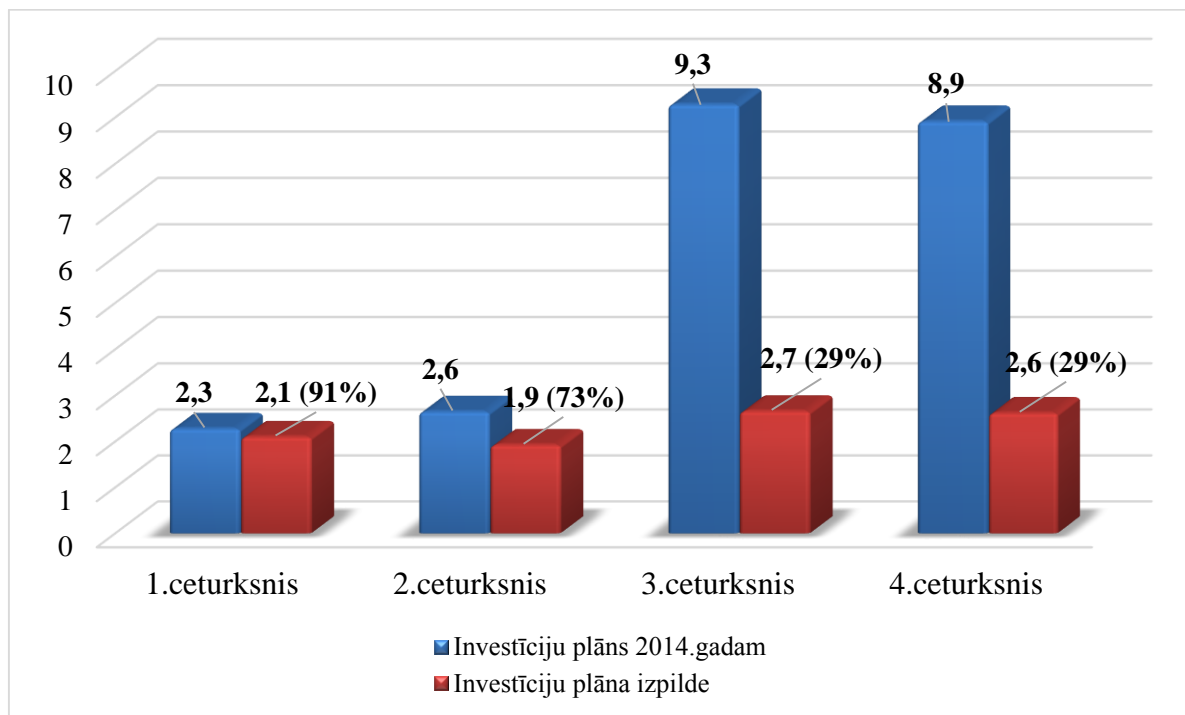
4. EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu ieviešana³¹

Visu 7 plānoto programmu apstiprināšana un līgumu noslēgšana ir nodrošināta 67,5 milj. *euro* apmērā jeb 100% no Latvijai pieejamā finansējuma. Līdz 2014.gada beigām donorvalstis ir veikušas EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu **finansējuma atmaksu** 8,2 milj. *euro* apjomā jeb 12,2% no EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu kopējā finansējuma.

Saskaņā ar MK 2014.gada 11.marta sēdes protokollēmuma (prot. Nr.16 38.§) 12.punktu programmu apsaimniekotāji 2014.gadā plānoja nodrošināt **investīcijas Latvijā** 23,1 milj. *euro* apmērā (20,8 milj. *euro* – EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu grants un 2,3 milj. *euro* – valsts budžeta līdzfinansējums), tomēr gada nogalē veiktās investīcijas bija tikai 9,3 milj. *euro* apmērā jeb par 40,2 % (jeb 13,8 milj. *euro*).

³¹ EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu tīmekļa vietne: <http://www.eeagrants.lv/?id=23> un <http://www.norwaygrants.lv/?id=23>

Grafiks Nr.14 „EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu investīciju plāns 2014.gadam un tā izpilde līdz 2014.gada 31.decembrim ceturkšņu griezumā, milj. euro”

Vislielākā investīciju plāna neizpilde uz 2014.gada beigām ir četrām ministrijām, kas attiecīgi **neizpildīja plānu šādā apmērā:** IZM – 94,2%, TM – 84,7% EM – 83,1% un VARAM – 64,6% no plāna. Novirzes no plāna ir radušās šādu iemeslu dēļ:

1) VARAM programmā “*Nacionālā klimata politika*” un IZM programmā “*Pētniecība un stipendijas*” būtiski aizkavējās kopā 4 atklāto konkursu izsludināšana, jo MK noteikumu projektu par atklāto konkursu izsludināšanu un projektu atlasī izstrāde aizkavējās IZM kapacitātes trūkuma dēļ, kā arī donorvalstu izvirzīto nosacījumu dēļ attiecībā uz VARAM programmas atklāta projektu konkursa potenciālā finansējuma saņēmēju loka un atbalstāmo jomu skaita palielināšanu salīdzinot ar sākotnēji plānoto programmas iesniegumā. Plānotie avansa maksājumi projektu īstenotājiem tiks izmaksāti tikai 2015.gadā, jo VARAM apstiprināja projektus ar nosacījumiem tikai 2014.gada decembrī, savukārt IZM pabeigs projektu vērtēšanu, tai skaitā veiks samaksu visiem vērtēšanas ekspertiem, tikai 2015.gada 1.ceturksnī;

2) TM programmas “*Latvijas korekcijas dienestu un Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietu reforma*” iepriekš noteikto projektu vērtēšana būtiski aizkavējās, jo projektu iesniegumu precizēšana un saskaņošana ar programmas donorvalsts partneriem bija laikietilpīgāka, kā sākotnēji tika plānots. Līdz ar to projekti tika uzsākti vēlāk un lielākā daļa 2014.gadā plānoto maksājumu projektos tiks veikti tikai 2015.gadā;

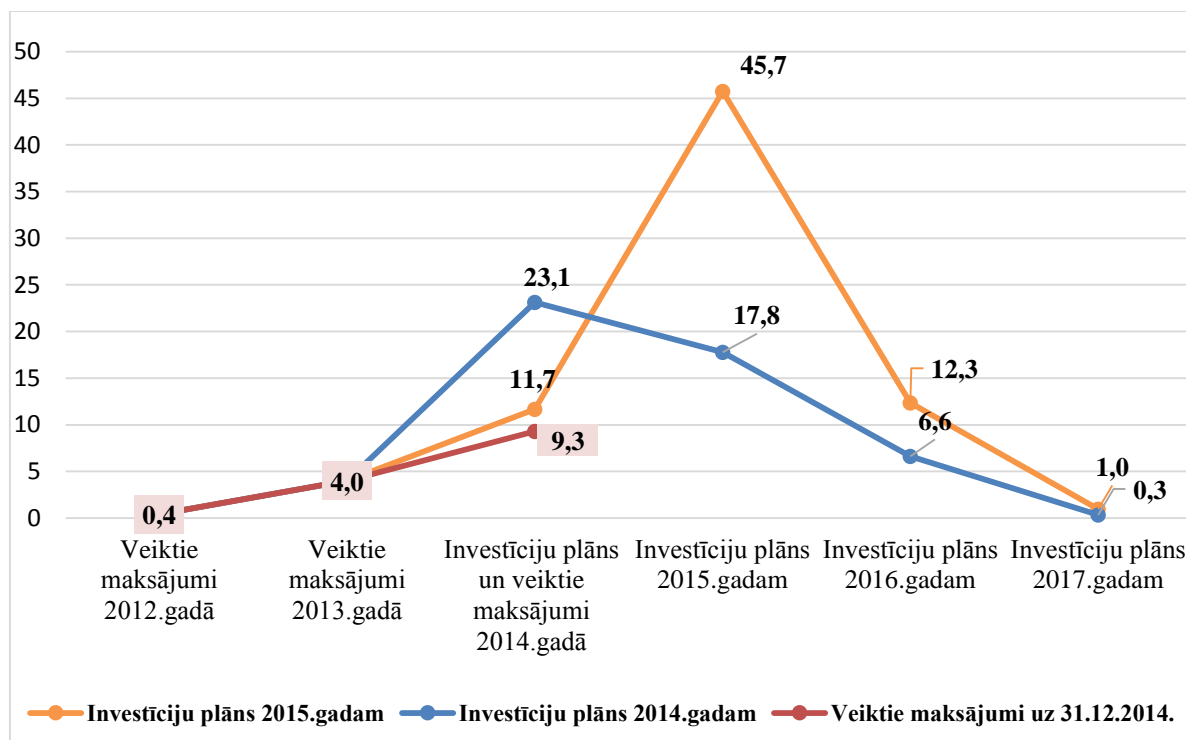
3) EM programmas “*Inovācijas „zaļās” ražošanas jomā*” atklātajā konkursā “*Atbalsts „zaļo” tehnoloģiju ieviešanai ražošanā*” tika apstiprināts mazāks projektu skaits nekā sākotnēji plānots, līdz ar to arī mazākā apmērā tika izmaksāti avansi projektiem. Savukārt neliela apjoma grantu shēmā projektu konkursi tika izsludināti tikai 2014.gada 3. un

4.cetrusnī, līdz ar to avansa maksājumi projektiem būs nepieciešami tikai 2015.gadā (pēc projektu izvērtēšanas un projektu līgumu noslēgšanas).

Līdz 2017.gada 30.aprīlim kopumā ir plānots veikt EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu finansējuma investīcijas 75,1 milj. *euro* apjomā, tai skaitā 2015.gadā – 45,7 milj. *euro* apjomā.

Zemāk redzamajā grafikā investīciju plānu izmaiņas ir skaidrojamas ar nozaru ministriju pārāk optimistisko plānojumu par atklāto projektu konkursu izsludināšanu, avansu maksājumu veikšanu, projektu pārskatu apstiprināšanu un starpposma maksājumu veikšanu, projektu iepirkumu dokumentāciju sagatavošanu un iepirkumu izsludināšanu, it īpaši IZM, EM, TM un VARAM, kuru 2014.gada nogalē investīciju plāna izpilde bija kristīki zema – vidēji 18% no plānotā. Tā kā projektu īstenošana noslēgsies 2016.gada 30.aprīlī, līdz ar to lielākie maksājumi projektos ir plānoti 2015.gadā.

Grafiks Nr.15 „EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu veiktie maksājumi līdz 2014.gadam 31.decembrim un investīciju plāns 2015.gadam salīdzinājumā³² ar investīciju plānu 2014.gadam, milj. *euro*”

Projektu atklātie konkursi un projektu īstenošana

6 no 7 programmām notiek 16 dažādu **iepriekš noteikto projektu īstenošana**. 2014.gada laikā tika noslēgti visi 16 projektu līgumi un sasniegti pirmie rezultāti (skat. tālāk sadaļu “Programmās sasniegtie rezultāti”). Gandrīz visu projektu īstenošana norisināsies līdz 2016.gada 30.aprīlim – maksimāli pieļaujamajam izdevumu attiecināmības periodam.

³² Investīciju plānu 2015.gadam un turpmākajiem gadiem apstiprinātāja 2014.gada 25.novembra MK sēdē (skat. [protokollēmuma Nr.65 83.§ 5.punktu](#)).

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

TM programmā *“Latvijas korekcijas dienestu un Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietu reforma”* 2014.gada 9.septembrī MK lēma grozīt iepriekš noteiktā projekta "Jauna nodaļa Olaines cietumā, ieskaitot būvniecību un personāla apmācību" aprakstu, budžetu un īstenošanas termiņu, pagarinot to līdz 2016.gada 31.decembrim. Papildus Ministru kabinets uzdeva Finanšu ministrijai sadarbībā ar Tieslietu ministriju virzīt priekšlikumu donorvalstij segt projekta resocializācijas aktivitāšu īstenošanai nepieciešamās izmaksas no nākamā EEZ/Norvēģijas finanšu instrumenta perioda līdzekļiem. Uz 2014.gada 15.septembra Finanšu ministrijas priekšlikumu donorvalstij 2014.gada 21.oktobrī tika saņemta Finanšu instrumenta biroja atbilde, ka priekšlikums ir pieņemts zināšanai un tiks izvērtēts Saprāšanās memoranda par EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu ieviešanu nākamajā periodā sarunās starp Latviju un donorvalstīm.

Vienlaikus TM vērta MK uzmanību uz nepieciešamību uzņemties ilgtermiņa saistības elektroniskās uzraudzības nodrošināšanai, atbalstot Valsts probācijas dienestam elektroniskās uzraudzības tehnoloģiju nomas līguma slēgšanu uz 5 gadiem, t.sk. šim mērķim paredzot valsts budžeta finansējumu indikatīvi 2,7 milj. *euro* apmērā pēc iepriekš noteiktā projekta *“Alternatīvu brīvības atņemšanai sekmēšana (ieskaitot iespējamo pilotprojektu elektroniskai uzraudzībai)”* beigām 2016.gada 30.aprīlī. MK lēma atļaut Valsts probācijas dienestam uzņemties elektroniskās uzraudzības tehnoloģijas nomas iepirkuma līguma saistības uz 5 gadiem, vienlaikus nosakot Finanšu ministrijai sadarbībā ar Tieslietu ministriju virzīt priekšlikumu donorvalstij minētos izdevumus segt no nākamā Norvēģijas finanšu instrumenta perioda līdzekļiem. 2014.gada 11.septembrī sarunās starp TM, VI, programmas donorvalsts partnera un Finanšu instrumenta biroja pārstāvjiem minētais priekšlikums tika izvirzīts, taču donorvalsts puse to noraidīja, vēršot uzmanību, ka projekta ietvaros paredzēts īstenot tikai elektroniskās uzraudzības *pilotprojektu* līdz 2016.gada 30.aprīlim un sistēma pēc tam uzturama no saņēmējvalsts līdzekļiem. Valsts probācijas dienests ir izsludinājis elektroniskās uzraudzības tehnisko risinājumu iepirkumu uz 5 gadiem ar nosacījumu par līguma iespējamu laušanu pēc projekta beigām 2016. gada 30. aprīlī. Piedāvājumu iesniegšanas datums ir 2015. gada 2.februāris.

Līdz ar to TM pieprasījums par papildu nepieciešamo finansējumu abos minētajos iepriekš noteiktajos projektos uzsāktu aktivitāšu īstenošanai jāiesniedz MK likumprojekta *“Par valsts budžetu 2016.gadam”* un likumprojekta *“Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2016., 2017. un 2018.gadam”* sagatavošanas un izskatīšanas procesā kopā ar visu ministriju un centrālo valsts iestāžu priekšlikumiem jaunajām politikas iniciatīvām un iesniegtajiem papildu pieprasījumiem.

Kopumā 5 no 7 programmām līdz 2014.gada beigām noslēdzās visi **atklātie projektu konkursi**, izņemot IZM programmu *“Pētniecība un stipendijas”*, EM programmu *„Inovācijas „zaļās” ražošanas jomā”* un SIF programmu *“NVO fonds”*, kurās konkursi noslēdzās 2015.gada janvārī.

Tabula Nr.1 „Atklāto projektu konkursos saņemtie un apstiprinātie projekti 2014.gadā”

Programmas nosaukums/ apsaimniekotājs	Atklātie konkursi (AK) / Neliela apjoma grantu shēmas (MGS)	Saņemtie projektu iesniegumi	Apstiprinātie projekti
Nacionālā klimata politika/ VARAM	AK Ilgtspējīgu ēku, atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju attīstība	23	7*
	MGS Kapacitātes celšana pētījumiem par klimata pārmaiņām	63	12*
NVO fonds/ SIF	AK NVO projektu programma (2.konkurss)	309	44
	AK NVO projektu programma (3.konkurss)	145	Notiek vērtēšana (līdz 2015.g. aprīlim)
Kultūras un dabas mantojuma saglabāšana un atjaunināšana/ KM	MGS Kultūras apmaiņa	38	8
	MGS Kultūras mantojuma saglabāšana	27	5
Pētniecība un stipendijas/ IZM	AK Pētniecība	73	10 (+1**)
	AK Stipendijas	33	Notiek vērtēšana (līdz 2015.g. martam)
Inovācijas "zaļās" ražošanas jomā/ EM	MGS Inkubācijas pakalpojumi 1.kārta	7	4
	MGS Inkubācijas pakalpojumi 2.kārta	19	6
	AK atbalsts zaļo tehnoloģiju 1.kārta	13	3
	AK atbalsts zaļo tehnoloģiju 2.kārta	22	Projektu vērtēšana (līdz 2015.g. martam)
Kopā:		717	83

* projekti ir apstiprināti ar nosacījumiem.

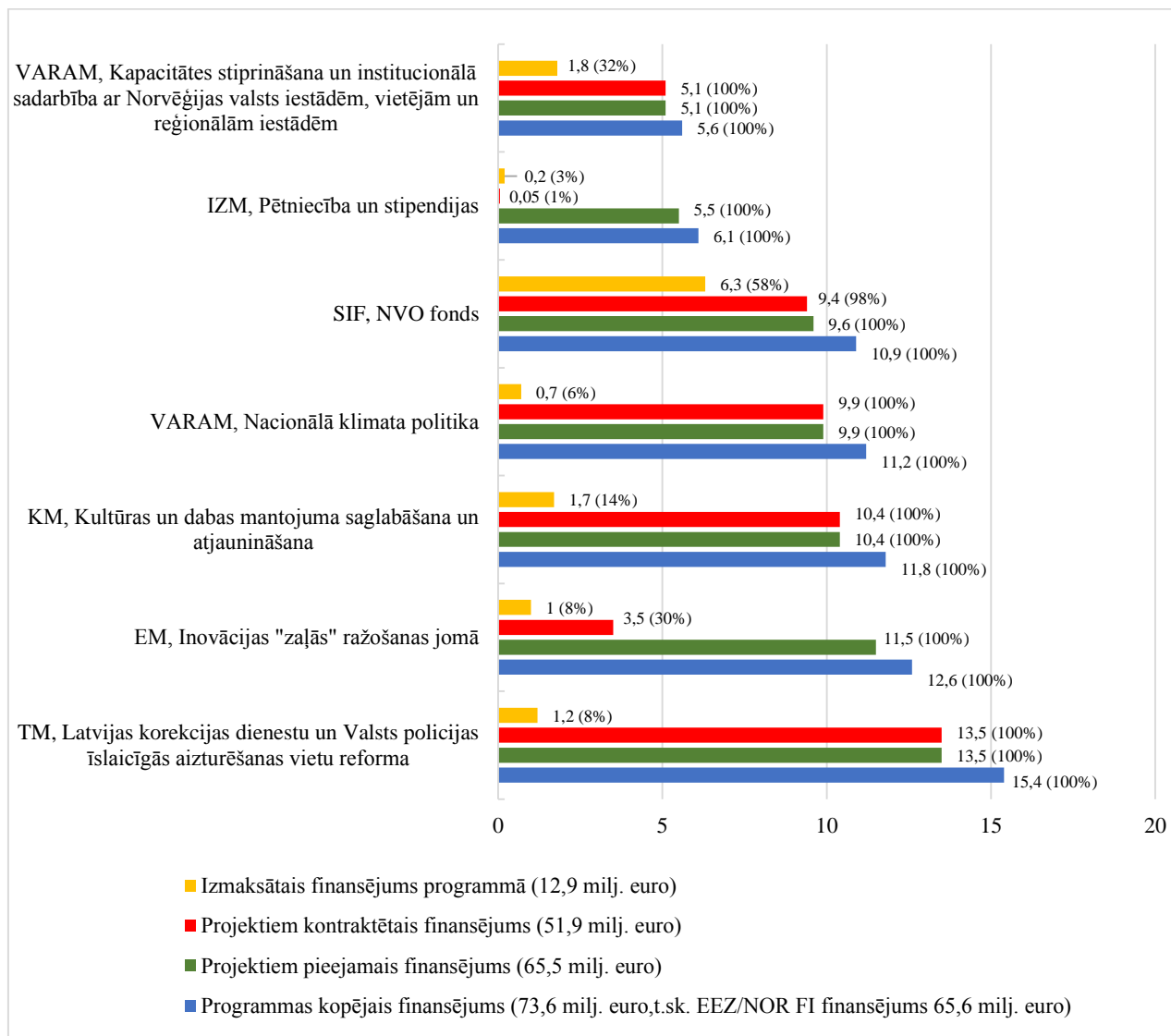
** projekts tiks apstiprināts, ja projekta iesniedzējs piekritīs īstenot projektu par ~50% no pieprasītās projekta grantu summas.

Ņemot vērā, ka **EM, IZM un TM programmu** aktivitāšu ieviešanas laika grafiks ir ievērojami aizkavējies un līdz ar to programmās un projektos plānotie rezultatīvie rādītāji būs jāsasniedz īsākā termiņā nekā sākotnēji plānots, šīs programmas ir uzskatāmas par augsta riska programmām, kurām VI nodrošina pastāvīgu uzraudzību, kā arī turpmāko kavējumu vai neizpilžu gadījumā lūgs stiprināt kapacitāti lielākā apmērā.

Lai gan katru ceturksni vērojams progress programmās izmaksātā finansējuma apjomā, vislielākais izmaksu apjoms vēl jāveic gandrīz visās programmās, ko to parāda arī zemāk esošais grafiks. Kopumā programmās izmaksāti 12,9 milj. *euro*, kas ir 18% no pieejamā EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu finansējuma, kas, salīdzinot ar 2014.gada 3.ceturksni, ir palielinājies par 2,5 milj. *euro* jeb par 3,4%.

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

Grafiks Nr.16 „EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu programmās pieejamais finansējums projektiem un programmās izmaksātais finansējums, milj. euro”

Publicitātes pasākumi

2014.gada 27.maijā VARAM noorganizēja divus partnerības meklēšanas forumus un 2014.gada 10.septembrī vienu partnerības veicināšanas pasākumu atklātā konkursa un neliela apjoma grantu shēmas konkursa potenciālajiem projektu iesniedzējiem, kurā piedalījās ap 100 dalībnieki gan no Latvijas, gan Norvēģijas, gan Īslandes.

2014.gada 29.septembrī Norvēģijas Karalistes vēstniecība Latvijā un Norvēģijas Vietējo un reģionālo varas iestāžu asociācija sadarbībā ar VARAM, Latvijas Pašvaldību savienību, organizāciju *Innovation Norway* un Rēzeknes pašvaldību rīkoja konferenci “Inovācijas publiskajā sektorā: no idejas līdz darbībai”, kurā tika diskutēts par inovāciju būtisko nozīmi, kā arī Norvēģijas pieredzi to ieviešanā un vadībā.

2014.gada 9.oktobrī tika atklāts Zaļo tehnoloģiju inkubators (ZTI) Rīgā, kurā jau tika prezentētas pirmās pirmsinkubācijas idejas. ZTI nodrošinās pre-inkubācijas un inkubācijas

pakalpojumus mikro, maziem un vidējiem komersantiem. Inkubatora atklāšanā piedalījās arī Norvēģijas vēstnieks Rīgā, kā arī komersanti no Latvijas un Norvēģijas.

2014.gada 16.-17.oktobrī TM rīkoja starptautisku konferenci „Cietumu un Probācijas dienestu personāla profesionālisms korekcijas/audzināšanas darbā”. Konferencē tika pārrunātas tēmas par cietumu un probācijas dienesta personāla profesionālismu korekcijas darba nodrošināšanā un korekcijas iestāžu attīstību. Konferencē ar pieredzi dalījās Latvijas, Norvēģijas, Lielbritānijas un Igaunijas eksperti, un to apmeklēja apmēram 115 nozarē strādājošie.

2014.gada 11.decembrī SIF sadarbībā ar Norvēģijas vēstniecību Latvijā rīkoja starptautiskās pieredzes apmaiņas semināru “Starptautiskā sadarbība EEZ finanšu instrumenta programmas “NVO fonds” projektu ietvaros - ietekme un ieteikumi”, tādejādi veicinot diskusijas par starptautiskās sadarbības lomu un ietekmi mūsdienās, kā arī tuvāk iepazīstinot ar NVO fonda programmas projektiem, kas tiek īstenoti partnerībā ar Norvēģijas un Islandes organizācijām. Seminārā piedalījās vairāk kā 100 interesentu no Latvijas, Norvēģijas, Islandes nevalstiskajām organizācijām, kā arī pārstāvji no dažādām vietēja un nacionāla līmeņa institūcijām.

Programmās sasniegtie rezultāti

2014.gadā visas EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu programmas bija ieviešanas fāzē un jau ir sasniegti pirmie rezultāti:

- SIF programmā “*NVO fonds*”: Pilsoniskās alianses projektā veikti stratēģiski svarīgi pētījumi – “*Pārskats par NVO sektoru Latvijā. 2013*”³³, kas nodrošina aktuālu un kvalitatīvu informāciju par NVO sektora attīstību Latvijā, kā arī “*Cilvēkdrošības koncepcijas ieviešana kopienu līmenī, tajā skaitā nevalstiskajās organizācijās*”³⁴, kas tiešā veidā sasaucas ar Nacionālā attīstības plānā 2014.-2020.gadam ietvertu prioritāti “Cilvēka drošumspēja”. Jau ir pabeigti 8 atklāto konkursu projekti, kas tika īstenoti ar mērķi veicināt labklājības izaugsmi, stiprināt demokrātiskās vērtības un cilvēktiesību ievērošanu Latvijā.

- KM programmā “*Kultūras un dabas mantojuma saglabāšana un atjaunināšana*”: uzsākti darbi jau pie 4 kultūras pieminekļu restaurācijas, lai tos padarītu sabiedrībai pieejamus, kā arī nozares speciālisti ir paaugstinājuši savu profesionālo kvalifikāciju pieredzes apmaiņas pasākumos ar ekspertiem no Norvēģijas. Jau ir pabeigti 2 divpusējas sadarbības kultūras apmaiņas projekti, kas tika īstenoti ar mērķi veicināt kultūras un mākslas darbu, pakalpojumu un produktu starptautisku apriti.

- TM programmā “*Latvijas korekcijas dienestu un Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietu reforma*”: projektos veikta līdzšinējo tiesību aktu analīze, kā rezultātā izstrādāti priekšlikumi grozījumiem normatīvajos aktos, kas saistīti ar īslaicīgo aizturēšanas vietu un pagaidu turēšanas vietu darbību, un veikti nepieciešamie grozījumi Krimināllikumā un Kriminālprocesa likumā, lai 2015.gadā ieviestu elektronisko uzraudzību. Kā arī gada laikā nodrošinātas apmācības, semināri un kolēģu konsultācijas cietumu un probācijas

³³ Latvijas Pilsoniskās alianses tīmekļa vietnē: <http://nvo.lv/lv/news/publication/parskats-par-nvo-sektoru-latvija-2013-5733/>

³⁴ Latvijas Pilsoniskās alianses tīmekļa vietnē: <http://nvo.lv/lv/news/publication/cilvekdrosibas-koncepcijas-attistiba-5735/>

dienesta darbiniekiem par dažādām tēmām, t.sk. motivējošo intervēšanu, darbu ar dzimumnoziezniekiem, u.c. jautājumiem.

- EM programmas **“Inovācijas „zaļās” ražošanas jomā”**: izveidots Zaļais tehnoloģiju inkubators, kas darbību uzsāka 2014.gada jūlijā un oktobrī notika svinīgā inkubatora atklāšana, kuras laikā jau tika prezentētas pirmās atbalstītās pre-inkubācijas idejas. No inkubatora četrām izsludinātajām pirmsinkubācijas kārtām ir noslēgušās trīs kārtas, kurās tika iesniegta 281 ideja un apstiprinātas 55 idejas (noslēgti 54 līgumi par 0,5 milj. eiro). Ir uzsākta pirmo trīs atklātā konkursā apstiprināto projektu īstenošana, atbalstot zaļo tehnoloģiju ieviešanu ražošanā.

- IZM programmā **“Pētniecība un stipendijas”**: programmas bilaterālā fondā sagatavošanas vizītēm aktivitātē “Stipendijas” un “Pētniecība” ir apstiprināti 51 projekti. Finansējums šajos projektos ir paredzēts partneru no Īslandes, Lihtenšteinas un Norvēģijas meklēšanai un/vai kopīgai projekta iesnieguma izstrādei. 44 sagatavošanās vizītes no 51 ir noslēgušās 2014.gadā, bet 7 sagatavošanās vizītes aktivitātē “Stipendijas” noslēgsies 2015.gada 23.janvārī.

- VARAM programmā **“Nacionālā klimata politika”**: norisinājās iepriekš noteikto projektu atklāšanas konference un projektos ir uzsākta aktivitāšu īstenošanai nepieciešamās iepirkuma dokumentācijas izstrāde. Lai veiktu uzlabojumus Latvijas inventarizācijas sistēmā, norisinājās pirmie divi pieredzes apmaiņas pasākumi Norvēģijā, kur Latvijas un Norvēģijas puses dalījās pieredzē par nacionālo inventarizācijas sistēmu, kā arī par inventarizācijas ziņojumu sagatavošanu un SEG emisiju aprēķinu metodoloģijām lauksaimniecības un mežsaimniecības sektoros, t. sk. par digitālo augšņu karšu datubāzes izveides procesu.

- VARAM programmā **“Kapacitātes stiprināšana un institucionālā sadarbība starp Latvijas un Norvēģijas valsts institūcijām, vietējām un reģionālām iestādēm”**: projektos tika stiprināta sadarbība starp Latvijas un Norvēģijas institūcijām, organizējot 10 pieredzes un zināšanu apmaiņas pasākumus. Izstrādāti investīciju piesaistes mārketinga materiāli 30 pašvaldībām, kuras pašvaldības varēs izmantot starptautiskas nozīmes pasākumus, kur mērķauditorija ir ārvalstu investori. Izveidoti 4 pašvaldību sadarbības un pakalpojumu kvalitātes uzlabošanas tīkli, kuros darbojas 44 Latvijas pašvaldību pārstāvji. Izveidota Latgales reģiona pārstāvniecība Rīgā, kurā potenciālajiem investoriem tiks prezentēti aktuālie Latgales reģiona investīciju piedāvājumi, tika prezentēta Latgales vietējo uzņēmēju un amatnieku produkcija, piedāvātas konferenču telpas Latgales uzņēmēju komunikācijai ar investoriem utt.

Plašāka informācija par EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu ieviešanu Latvijā, t.sk. aktuālajiem publicitātes pasākumiem, ir pieejama VI uzturētajā mājaslapā www.eeagrants.lv vai www.norwaygrants.lv.

5. Šveices programmas ieviešana

Šveices programmas finansējums Latvijai ir pieejams no 2007.gada 14.jūnija. Iespēja īstenot projektus un līdz ar to arī investēt piešķirto finansējumu būs līdz 2017.gada 14.jūnijam. Latvijai kopumā ir pieejami 56,72 milj. Šveices franku jeb 47,2 milj. euro. 2012.gada 14.jūnijā noslēdzās 5 gadu finanšu saistību periods, līdz kuram Šveices kompetentās iestādes ir apstiprinājušas 6 individuālos projektus, 1 programmu, 3 grantu shēmas, 1 TP,

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

t.sk., Projektu sagatavošanas fonda projektu, par visu Latvijai pieejamo finansējumu, t.i., 100% apmērā. Ir noslēgti visi 11 paredzētie projektu līgumi un 4 projekti ir jau pabeigti – „Pašvaldību aktivitāšu īstenošana, lai nodrošinātu skolnieku pārvadāšanu un ar to saistītos atbalsta pasākumus”, „Projektu sagatavošanas fonds”, „NVO fonds” un „Tiesu modernizācija Latvijā”.

Līdz 2014.gada beigām atmaksas Šveices programmas finansējuma saņēmējiem ir veiktas 33,7 milj. *euro* apmērā jeb 71,6 % no Šveices programmas kopējā finansējuma, progress ceturksnī pieaudzis par 2,5 milj. *euro* jeb 5,3%, ļaujot Latvijai joprojām būt starp līderiem 12 saņēmējvalstu vidū (1.vietā - Malta; 2.- Slovēnija; 3.- Latvija).

Pamatojoties uz finansējuma saņēmēju 2014.gada valsts budžetā plānotajiem maksājumiem līdz 2014.gada beigām investēti 92,9% no plānotā jeb 5,6 milj. *euro*.

“*Stipendiju fonda*” 6 konkursos doktorantiem un jauniešiem zinātniekiem no 65 saņemtajiem iesniegumiem ir apstiprināti 26, izmantojot 97% no atklātajiem konkursiem paredzētā finansējuma. Fonda noslēgums plānots 2016.gada martā.

„*Šveices pētnieku aktivitātes Latvijā*” paredz vismaz 45 stipendiju piešķiršanu Šveices pētniekiem lekciju lasīšanai un pieredzes apmaiņai Latvijas augstskolās un zinātniskajās institūcijās. Pirmajos 3 konkursos no 44 saņemtajiem iesniegumiem apstiprināts - 41. 4.konkursā, kas noslēdzās 2014.gada beigās, no 50 saņemtajiem ir apstiprināti 48 iesniegumi, bet 2 ieviesēji atteicās slēgt līgumus. 2015.gada janvārī ir izsludināta papildus konkursa kārtā, lai pilnībā izlietotu pieejamo finansējumu. Tā ilgs līdz 2015.gada februāra beigām.

Saskaņā ar programmas „*Atbalsts jaunatnes iniciatīvu attīstībai attālos vai mazattīstītos reģionos*” līgumā noteikto ir paveikta 17 multifunkcionālu jauniešu iniciatīvu centru izveide 17 dažādās Latvijas pašvaldībās un turpinās semināru, konferenču un forumu organizēšana visā Latvijā jauniešiem un personām, kas iesaistītas darbā ar jauniešiem, par jauniešiem aktuālām tēmām. Ņemot vērā programmā radušos ievērojamus ietaupījumus, līdz 2015.gada beigām ir plānots izveidot vēl 5-6 papildus centrus, tādējādi pārsniedzot projektā plānotos rezultātus. Līdz 2014.gada beigām pēc plāna ir notikuši 105 no kopumā 160 plānotajiem semināriem jauniešiem un personām, kas iesaistītas darbā ar jauniešiem.

„*Mikrokreditēšanas programmā*” 4 gadu laikā sākotnēji bija plānots piešķirt 700 mikro aizdevumus 7,2 milj. *euro* apmērā. Aizdevumu fonda apguves rādītāji bija labāki nekā sākotnēji plānots – 2 gadu laikā piešķirti 800 mikro aizdevumi par visu programmā pieejamo aizdevumu fonda budžetu. Līdz 2020.gada vidum ALTUM turpinās mikrokreditēšanu tikai jau no saņemtajām atmaksām. Līdz 2014.gada beigām no saņemtajām atmaksām piešķirti vēl 270 mikro aizdevumi, tādējādi kopumā programmā piešķirti 1070 mikro aizdevumi.

„*Atbalsts ugunsdrošības pasākumiem pašvaldību vispārējās izglītības iestādēs*” mērķis ir ugunsdrošības pasākumu īstenošana pašvaldību vispārējās izglītības iestādēs, lai radītu bērniem un jauniešiem drošu vidi. Ir pabeigti visi ugunsdrošības sistēmu uzstādīšanas darbi – 115 izglītības iestādes aprīkotas ar ugunsdrošības sistēmām (kopumā 122 ēkas). Pārskata periodā turpinājās aktivitātes “*Sociāli izglītojoša satura web spēle par ugunsdrošību un*

civilo aizsardzību” īstenošana. Lai veiktu kvalitatīvu *web spēles* testēšanu un apgūtu projektā ietaupītos līdzekļus pilnā apmērā, projektu plānots pagarināt par 10 mēnešiem, t.i. līdz 2015.gada beigām.

Konstatētie riski projektā „Vēsturiski piesārņoto vietu sanācija – Sarkandaugavas teritorijā”:

Projekta mērķis ir atjaunot un uzlabot piesārņoto vietu vides kvalitāti un novērst draudus cilvēku veselībai Sarkandaugavā. Tas paredz sanācijas darbu veikšanu 5 objektos Rīgas Brīvostas teritorijā kopumā aptuveni 8 ha lielā platībā. Sanācijas darbus 1.kārtā (5,5 ha teritorijā) VVD uzsāka 2013.gada martā. Uzstādītās tehnoloģijas darbojas un darbi norit sekmīgi.

Par attīrīšanas darbiem 2.kārtā (2,5 ha teritorijā) iepirkuma līgums tika noslēgts 2014.gada maijā, kas nodrošināja darbu uzsākšanu saskaņā ar projekta līgumu un saskaņoto laika grafiku. Līgums tika noslēgts, lai gan projekta partneris, Rīgas dome, līgumslēgšanas brīdī nebija apstiprinājis nacionālo līdzfinansējumu 0,7 milj. *euro* apmērā projekta 2.kārtai, tādējādi pārkāpjot Likumu par budžetu un finanšu vadību. Šveices kompetentās iestādes sniedza informāciju, ka neveiks atmaksu Latvijai par 2.kārtas aktivitātēm līdz apliecinājuma saņemšanai par nacionālā līdzfinansējuma nodrošināšanu.

Lai mazinātu starptautiskās reputācijas riskus, saskaņā ar 2014.gada 25.novembra MK sēdes protokola Nr.65 83.§ 10.1.apakšpunktu tika noteikts, ka projekta 2.kārtas īstenošanai nacionālo līdzfinansējumu pārdala no ERAF projekta "*Olaines šķidro bīstamo atkritumu izgāztuves sanācijas projekts, 1.kārta*" vienlaikus nosakot, ka VARAM turpina sarunas ar Rīgas brīvostas pārvaldi un Rīgas domi par 2.kārtai nepieciešamo līdzfinansējuma piešķiršanu no Rīgas brīvostas pārvaldes vai Rīgas domes līdzekļiem. 2015.gada 21.janvārī VARAM steidzamā kārtā veica grozījumus Olaines projektā, tādējādi nodrošinot projektam nacionālo līdzfinansējumu pilnā apmērā. Šveices kompetentās iestādes 2015.gada 30.janvārī saņēma apliecinājumu par nacionālā līdzfinansējuma nodrošināšanu projekta 2.kārtai.

Saskaņā ar 2014.gada 25.novembra MK sēdes protokola Nr.65 83.§ 10.3. apakšpunktu VARAM ir izskatījusi iespējamo disciplinārpārkāpumu izdarīšanas apstākļus un disciplinārlieta tika ierosināta pret VVD ģenerāldirektori, konstatējot prettiesisku amata pienākumu izpildi, slēdzot projekta iepirkuma līgumu par projektēšanu un sanācijas darbu veikšanu bez attiecīga finansiālā pamatojuma, vienlaikus nenodrošinot projekta 2.kārtas īstenošanai nepieciešamo līdzfinansējuma daļu, bez objektīva un izskaidrojama attaisnojuma, kavējot un laicīgi nenodrošinot Sadarbības līguma grozījumu noslēgšanu par līdzfinansējuma nodrošināšanu ar Projekta partneriem. Ar vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra 2015.gada 9.februāra rīkojumu Nr1-d „Par disciplinārsoda piemērošanu” VVD ģenerāldirektorei piemērots Valsts civildienesta ierēdņu disciplinārbildības likuma 36.panta otrajā daļā noteiktais disciplinārsods – samazināt mēnešalgu uz četriem mēnešiem, ieturot 15 procentus no mēnešalgas. Lai nodrošinātu, ka VARAM pārraudzībā esošais VVD turpmāk novērstu pārkāpumus valsts budžeta līdzekļu efektīvā izlietošanā, 2014. gada 9.oktobrī tika veikti grozījumi VVD iekšējos noteikumos Nr.11, Kārtība, kādā Valsts vides dienests veic publiskos iepirkumus”, paredzot, ka iepirkumu līgumu vizē arī Budžeta un finanšu daļas amatpersonas. Šādu grozījumu veikšana līgumu slēgšanas procedūrā iesaistot

arī Budžeta un finanšu daļas amatpersonas, mazinās iespēju, ka VVD uzņemas līguma saistības bez finansiālā pamatojuma.

Projekts uzskatāms ar augstu ieviešanas risku, ievērojot tā sarežģītību un iepirkuma procedūras kavējumus, kā arī konstatētās problēmas līdzīgos ES fondu līdzfinansētos VVD īstenotos projektos. Projekta ieviešanas gaita tiek īpaši rūpīgi uzraudzīta no VI un Šveices puses.

Plašāka informācija par Šveices programmas projektiem pieejama mājaslapā www.swiss-contribution.lv.

6. Neatbilstības ES fondu un citas ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētos projektos

ES fondu gadījumā³⁵ neatbilstība³⁶ ir jebkurš ES tiesību aktu pārkāpums, kas noticis saimnieciskās darbības subjekta darbības vai bezdarbības dēļ un kas rada vai varētu radīt kaitējumu ES vispārējam budžetam, prasot no vispārējā budžeta segt nepamatotu izdevumu daļu, un par ko samazina projekta attiecināmās izmaksas. Par neatbilstību ar finansiālu ietekmi tiek uzskatīti gadījumi, kad finansējuma saņēmējam ir izmaksāts ES fondu finansējums un tas ir jāatgūst (tai skaitā ieturot no kārtējā vai nākamā maksājuma), piemērojot finanšu korekciju. Metodoloģiskais atbalsts par neatbilstību administrēšanu pieejams ES fondu tīmekļa vietnē³⁷.

Ziņojumā analizētas neatbilstības ar finansiālu ietekmi – neatbilstība, kurā finansējuma saņēmējam ir veikta ES fondu līdzekļu atmaksa, un veiktajā maksājumā ir ietverti neattaisnoti / neattiecināmi / nepamatoti izdevumi, piemērota jebkura no atgūšanas procedūrām, t.sk. samazinot projekta attiecināmās izmaksas.

ES fondu tīmekļa vietnē³⁸ tabulā Nr.1 pieejama informācija par neatbilstībām un neatbilstoši veiktiem izdevumiem (turpmāk analizē – neatbilstība) un atgūtiem neatbilstoši veiktiem izdevumiem pārskata periodā un kumulatīvi uz pārskata perioda beigām, tabulā Nr.2 – informācija par 2014.gada 4.ceturksnī konstatētajām neatbilstībām tiešo vai pastarpināto valsts pārvaldes iestāžu, atvasināto publisko personu vai citu valsts iestāžu īstenotajos projektos un tabulā Nr.3 informācija par aktivitātēm, kurās konstatēto neatbilstību apjoms pret aktivitātēs pieprasīto finansējumu pārsniedz 2% līmeni, norādot riskantākās aktivitātes, jomas, kurām tiek veikta pastiprināta uzraudzība no VI un AI, SI puses.

6.1. Neatbilstības ar finansiālu ietekmi ES fondu 2007.-2013.gada plānošanas periodā ES fondos līdz 2014.gada 31.decembrim

Salīdzinājumā ar neatbilstību apjomu līdz 2014.gada 30.septembrim, tas ir pieaudzis par 6,9 milj. *euro* jeb 6,7% (skatīt grafikā Nr.18). Analizējot datus par 2014.gadu kopumā, secināms, ka konstatēto neatbilstību apjoms pieaug pakāpeniski un saistāms ar intensitāti,

³⁵ līdzīgi citu ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētu projektu ietvaros

³⁶ Jebkurš LR vai ES tiesību akta pārkāpums, kas atbilst Padomes 2006.gada 11.jūlija Regulas (EK) Nr.1083/2006, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par ES fondiem un atceļ Regulu (EK) Nr.1260/1999, 2.panta 7.punktā noteiktajam.

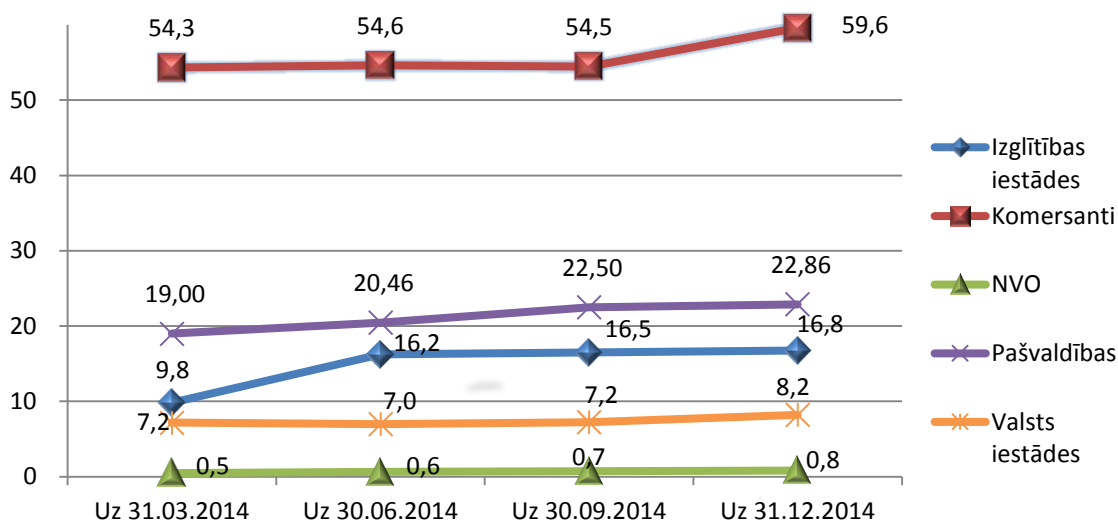
³⁷ ES fondu tīmekļavietnes sadaļā, kur tiek apkopota informācija par ES fondu vadlīnijām, metodikām un skaidrojumiem: <http://www.esfondi.lv/page.php?id=1099>

³⁸ ES fondu tīmekļa vietnes sadaļā, kur tiek apkopota informācija par ES fondos konstatētām neatbilstībām: <http://www.esfondi.lv/page.php?id=1188>

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

kādā tiek īstenoti projekti. Lielākais kāpums vērojams komersantu īstenotajos projektos, kad pēc EK audita LIAA tika pieņemti lēmumi kopumā par konstatētām neatbilstībām 24,0 milj. *euro* publiskā finansējuma apmērā DP “Uzņēmējdarbība un inovācijas” un DP „Cilvēkresursi un nodarbinātība” finanšu instrumentu aktivitātēs (skatīt grafikā Nr.17). Detalizētāka informācija par problemātiku un risinājumiem Finanšu instrumentu aktivitātēs gan ESF, gan ERAF ietvaros papildus tikusi skaidrota VI ziņojumā par 2013.gada ceturto ceturksni³⁹.

Grafiks Nr.17 „Konstatētās neatbilstības sadalījumā pa finansējuma saņēmēju veidiem uz 2014.gada 31.decembri ceturkšņu griezumā, milj. *euro*. ”

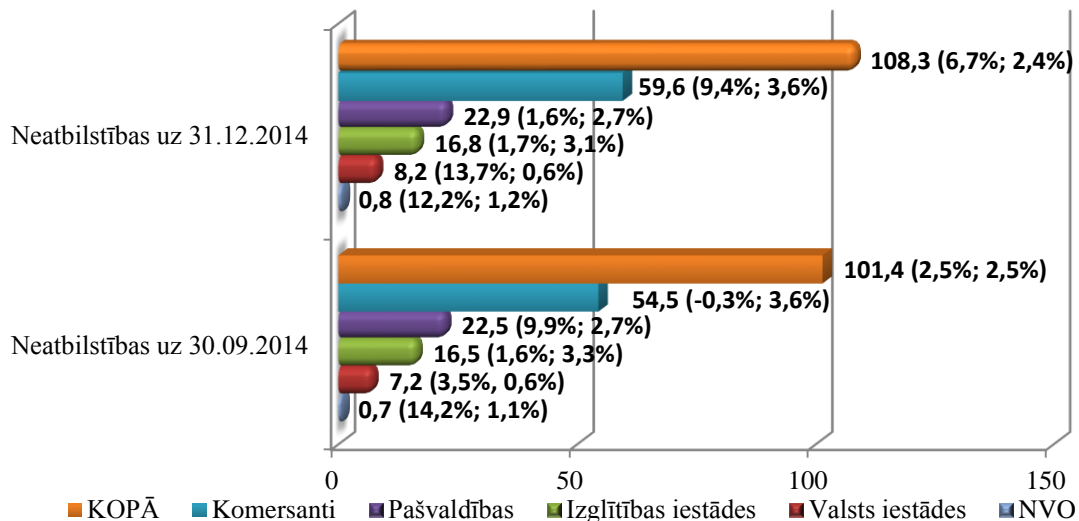

Līdz 2014.gada 31.decembrim neatbilstību apjoms veido 108,3 milj. *euro* jeb 2,4% no kopējā finansējumu saņēmēju pieprasītā finansējuma (4,4 mljrd. *euro*) (skatīt grafikā Nr.18). Kopumā līdz 2014.gada 31.decembrim atgūti 90,9 milj *euro* jeb 83,9% no neatbilstību apjoma. Neatbilstību apjoma pieaugums komersantu īstenotajos projektos uz 2014.gada 31.decembri pret iepriekšējo pārskata periodu skaidrojams ar konstatētu apjomīgu neatbilstību Finanšu instrumentos, kur konstatēts dubultfinansējums. Plašāks skaidrojums turpmāk aprakstā.

³⁹ VI ceturkšņa ziņojumi par ES fondu ieviešanu pieejami interneta vietnē: <http://www.esfondi.lv/page.php?id=667>

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

Grafiks Nr.18 „Konstatētās neatbilstības sadalījumā pa finansējuma saņēmēju veidiem kumulatīvi uz 2014.gada 31.decembri un uz 2014.gada 30.septembri; milj. latu (% pieaugums pret iepriekšējo pārskata periodu – 2014.gada 30.septembri un 2014.gada 30.jūnijs; % no kopējiem finansējuma saņēmēju pieprasītajiem maksājumiem uz 2014.gada 31.decembri un 2014.gada 30.septembri).”

Kopumā pārskata periodā visbiežāk neatbilstības konstatētas maksājumu pieprasījumu pārbaudēs un klasificētas kā „Noteikto ieviešanas nosacījumu pārkāpšana”. Tāpat pārskata periodā salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni vērojams mērenāks neatbilstību pieaugums ar veidiem “Cita neatbilstība” un “Iepirkuma vai konkurences normu pārkāpums” (skatīt grafikā Nr.19). Tāpat kā līdz šim, arī turpmāk neatbilstību veidiem “Cita neatbilstība” un “Iepirkuma vai konkurences normu pārkāpums” tiks pievērsta pastiprināta uzmanība, pārrunājot galvenos problēmjautājumus un iespējamus risinājumus ik ceturkšņa neatbilstību darba grupas sanāksmēs, lai mērķtiecīgi un preventīvi samazinātu šo pārkāpumu skaitu un apjomu, kā arī lai veicinātu vienotu izpratni un informētību ES fondu vadībā iesaistījās iestādēs, kuras tālāk strādā tieši ar finansējuma saņēmējiem

Pārskata periodā DP „Cilvēkresursi un nodarbinātība” konstatēts ļoti neliels neatbilstību apjoms – 0,02 milj. *euro*, kas vērtējams ļoti pozitīvi, kā arī skaidrojams ar vairāku aktivitāšu noslēgšanos.

DP „Uzņēmējdarbība un inovācijas” pārskata periodā konstatētais neatbilstību apjoms ir 4,3 milj. *euro*, kas ir par 4 milj. *euro* vairāk nekā iepriekšējā pārskata periodā (0,3 milj. *euro*). 3,9 milj. *euro*, jeb 91,7% no DP neatbilstībām pārskata periodā veido neatbilstība finanšu instrumentu aktivitātē “Ieguldījumu fonds investīcijām garantijās, paaugstināta riska aizdevumos, riska kapitāla fondos un cita veida finanšu instrumentos” projektā “Latvijas Republikas valdības un Eiropas Investīciju fonda līgums par Eiropas Savienības struktūrfondu ieguldījumu fonda ieviešanu”. Finansējuma saņēmējs (LGA), veicot pārbaudi pie finanšu starpniekiem – AS “SEB banka” un AS “Swedbank”, konstatēja, ka daļa no izsniegtajiem dalīta riska aizdevumiem ir līdzfinansēti arī no LIAA un Lauku atbalsta dienesta īstenotajām grantu programmām, kā arī atsevišķi dalīta riska aizdevumi ir izsniegti neatbilstoši aktivitātēs mērķim un grūtībās nonākušam uzņēmumam. Neatbilstoši veiktie

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

izdevumi tika atmaksāti labprātīgi, un finansējums ir pārdalīts aktivitātei "Atbalsts aizdevumu veidā komersantu konkurētspējas uzlabošanai". Ņemot vērā, ka pārējās neatbilstības veido salīdzinoši nelielu apjoma daļu (8,3 % no kopējās summas), kopumā secināms, ka DP ietvaros turpinās pozitīva tendence, un līdz šim veiktie pasākumi neatbilstību apjoma samazināšanā vērtējami kā efektīvi.

DP „Infrastruktūra un pakalpojumi” pārskata periodā konstatētais neatbilstību apjoms ir 2,2 milj. *euro*, kas ir 33,3% no kopējā konstatēto neatbilstību apjoma ceturksnī. Apjomīgākā neatbilstība 424 997,6 *euro* apmērā konstatēta SIA "Īslīces ūdens" projektā "Ūdenssaimniecības attīstība Bauskas novada Īslīces pagasta Bēzru ciemā", kas klasificējama kā aizdomas par krāpšanu. Pārskata periodā CFLA, izvērtējot piesaistīto ārējo ekspertu ziņojumu un IZM skaidrojumu, secinājusi, ka projekta "Portāla www.skolas.lv attīstība (2.kārta)" ietvaros izstrādātā informācijas sistēma netiek izmantota paredzētajam projekta mērķim, kā arī netiek nodrošināta tās izmantošanas ilgtspēja. Ņemot vērā, ka projekta mērķis nav sasniegts un ir veiktas nelietderīgas projekta izmaksas, neievērojot atbilstošas finanšu vadības, ekonomiskuma, produktivitātes un efektivitātes principus, CFLA konstatējusi neatbilstību un pieņēmusi lēmumu par finanšu korekciju 100% no projekta attiecināmajām izmaksām 3 328 795,2 *euro* (100,0 % ERAF daļa) apmērā. IZM informē par procesā esošu dienesta pārbaudi atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 35.panta pirmajai daļai un pēc dienesta pārbaudes atzinuma saņemšanas, ja nepieciešamas, ierosinās disciplinārlietu pret atbildīgajām amatpersonām un pārvaldes amatpersonām. CFLA 2014.gadā, veicot Kultūras informācijas sistēmas centra (turpmāk – KISC) projekta 3DP/3.2.2.1.1/08/IPIA/IUMEPLS/015 „Nacionālā muzeju krājuma kopkataloga pilnveidošana” 2. kārtā” kandidātu atlases nolikuma pārbaudi kopkataloga izstrādes, ieviešanas un uzturēšanas iepirkumam, secināja, ka KISC izvirzījis ar iepirkuma priekšmetu nesamērīgas prasības pretendentu un viņu speciālistu pieredzei, tādējādi radot nepamatotus ierobežojumus konkurencei iepirkumā. CFLA piemēroja piemēroto finanšu korekciju 25% apmērā no attiecīgā līguma vērtības 374 798,3 *euro* apmērā. IUB kā funkcionāli augstākā iestāde 2010.gadā, atbilstoši tobrīd spēkā esošajam normatīvo aktu regulējumam, bija veikusi augstāk minētā iepirkuma kandidātu atlases nolikuma pirmspārbaudi. IUB bija konstatējusi trūkumus, ko KISC novērsis, un pēc iepirkuma kandidātu atlases nolikuma grozījumu pārbaudes, IUB saskaņojis iepirkuma kandidātu atlases nolikuma dokumentāciju, sniedzot pozitīvu atzinumu, t.sk. neizvirzot nekādus iebildumus par pretendentu pieredzes prasībām. Izskatot visus argumentus, secināms, ka KISC veicis visas iespējamās darbības, lai iepirkuma kandidātu atlases nolikuma dokumentācija būtu leģitīma, un atbilstu tobrīd spēkā esošajam normatīvo aktu regulējumam.

Ņemot vērā informatīvajā ziņojumā par 2014.gada 3.ceturksni sniegto informāciju par apakšaktivitātes "Ģimenes ārstu tīkla attīstība" projektos iegādātiem vairāku LR normatīvo aktu prasībām un EK direktīvai neatbilstošiem svariem, 2014. gada 4.ceturksnī CFLA ir pieņēmusi lēmumus par neatbilstībām 113 projektos 33,9 tūkst. *euro* apmērā. Saskaņā ar MK 25.11.2014. sēdes protokola Nr.65 83§ 9.punktu apakšaktivitātē "Ģimenes ārstu tīkla attīstība" neatbilstoši veiktie izdevumi par svaru iegādi nav deklarējami Eiropas Komisijai un nav atgūstami no finansējuma saņēmējiem. VM ir jānodrošina nepieciešamās darbības minēto neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanai no piegādātāja. Gadījumā, ja izdevumi nebūs

atgūti līdz plānošanas perioda slēgšanai, tiks virzīts MK lēmums par izdevumu norakstīšanu zaudējumos. Pārskata periodā saglabājas iepriekšējā pārskata perioda statistika attiecībā uz aktivitātēm, kurās neatbilstību apjoms pret aktivitātē iesniegtajiem maksājumu pieprasījumiem pārsniedz 2% būtiskuma līmeni. Detalizēta informācija pieejama ES fondu interneta vietnē⁴⁰ tabulā Nr.3. Tās, galvenokārt, ir aktivitātes, kurās tiek īstenoti apjomīgu investīciju projekti, projekti, kuru īstenošana ietver būvniecības darbu veikšanu, ražošanas līniju un citu tehnoloģiju iepirkšanu uzņēmumu darbības diversificēšanai vai modernizēšanai. Konstatēto neatbilstību finansiālais apjoms galvenokārt tiek pārdalīts citām aktivitātēm, kur to iespējams izmantot atkārtoti, tādējādi mazinot risku ES investīciju efektivitātei un lietderīgam izlietojumam. Lai mazinātu neatbilstību skaitu un apjomu, joprojām iestādes regulāri un pēc nepieciešamības nodrošina dažādas preventīvas darbības, kas mērķtiecīgi vērstas uz darbu ar finansējuma saņēmējiem nolūkā skaidrot ES prasības projektu atbilstoši ieviešanai:

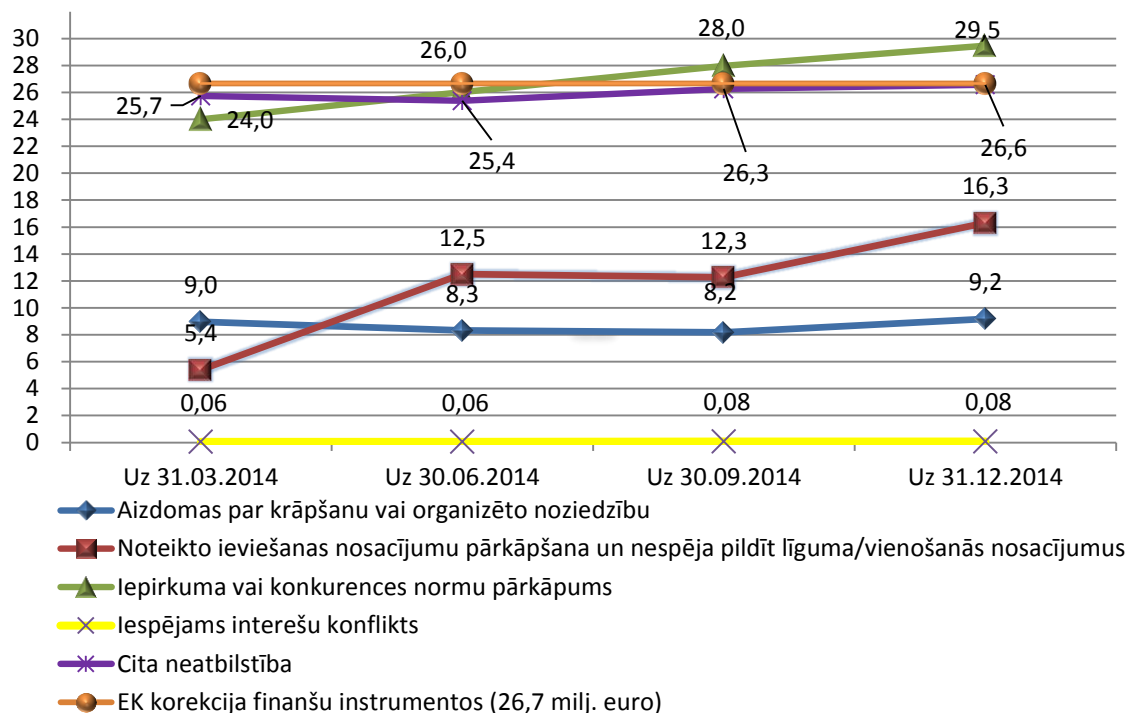
1. individuālas konsultācijas;
2. biežāk pieļauto kļūdu un to novēršanai veicamo darbību apkopojumu publicēšana;
3. iepirkumu dokumentācijas pirmspārbaudes;
4. informatīvi semināri konkrētām finansējuma saņēmēju grupām.

Būtiski ir analizēt neatbilstību rašanās iemeslus, tādējādi attīstot darbības turpmāku neatbilstību rašanās risku novēršanai. Attiecīgi secināms, ka pārsvarā neatbilstības iepirkumu jomā saistītas ar būtisku grozījumu veikšanu jau noslēgtos iepirkuma līgumos, kā arī vienlīdzīga principa pārkāpums iepirkumā, tāpat pārkāpumi saistāmi ar papildu darbu veikšana un termiņa pagarināšana bez atbilstošas iepirkuma procedūras u.c. 2014.gadā noritēja aktīvs darbs pie būvniecības nozares sakārtošanas jautājumiem, t.sk. pārskata periodā stājās spēkā jaunais būvniecības nozares regulējums, kā rezultātā tiek sagaidīta stabila un ilgtspējīga nozares attīstība, kā rezultātā varētu samazināties arī neatbilstību apjoms ar būvniecību saistītos ES fondu projektos. Grafikā Nr.19 apkopoti neatbilstību dati par 2014.gadu ceturkšņu un neatbilstību veidu griezumus.

⁴⁰ ES fondu interneta vietnes sadaļā, kur tiek apkopota informācija par ES fondos konstatētām neatbilstībām: <http://www.esfondi.lv/page.php?id=1188>

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

Grafiks Nr.19 „Konstatētās neatbilstības sadalījumā pa neatbilstību veidiem uz 2014.gada 31.decembri ceturkšņu griezumā, milj. euro.”

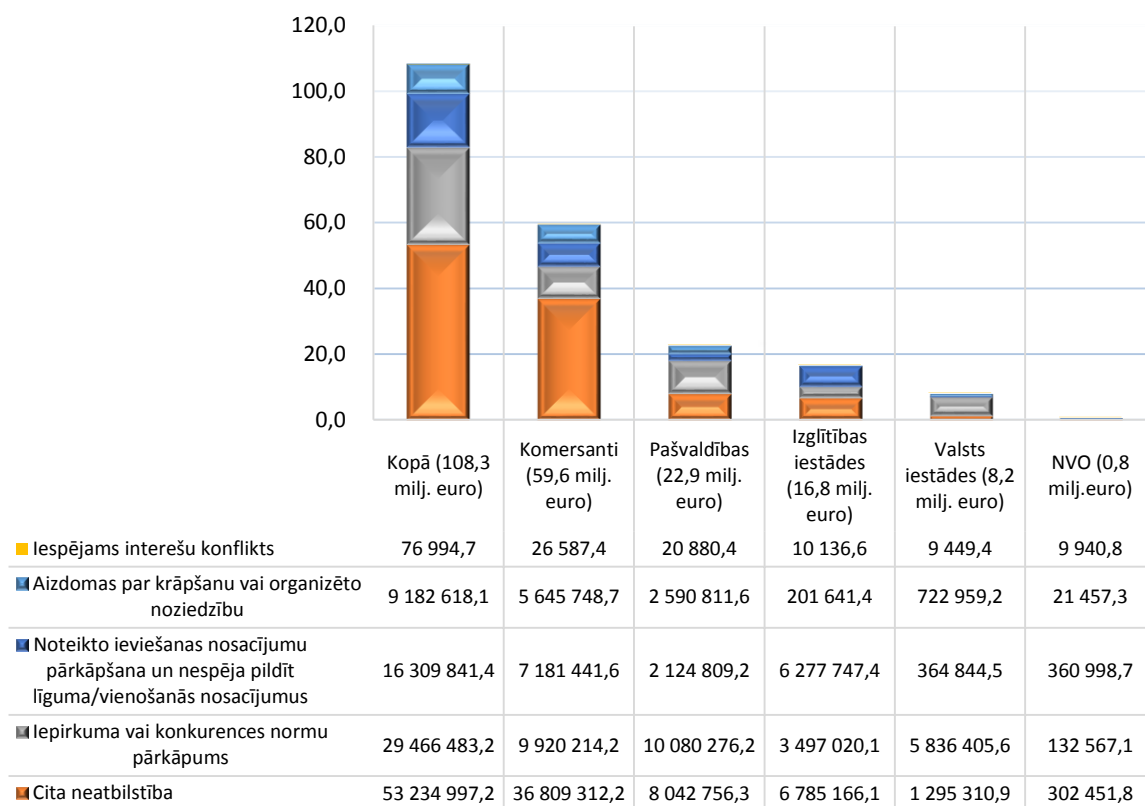
Pozitīvi vērtējams, ka uz 2014.gada 31.decembri joprojām vērojams samazinājums neatbilstību procentuālajam apjomam aizdomām par krāpšanu vai organizēto noziedzību (8,5% no kopējā neatbilstību apjoma). Salīdzinājumam uz 2013.gada 31.decembri šis rādītājs bija 8,7%, savukārt 2012.gada 31.decembri – 14,1%. Secināms, ka pasākumi krāpšanas risku mazināšanai ir efektīvi un tiek sasniegti pozitīvi rezultāti. Par šiem gadījumiem informācija ir sniegta tiesībsargājošajās institūcijās nepieciešamās izmeklēšanas veikšanai. Arī turpmāk, t.sk. jaunajā 2014.-2020.gada plānošanas periodā saskaņā ar EK prasībām⁴¹ liela nozīme un vērība tiks veltīta dažādu krāpšanas risku mazināšanas pasākumu uzlabošanai un pilnveidošanai. Pārskata periodā tika uzsākta krāpšanas risku pašnovērtējuma veikšana ES fondu vadībā iesaistītajās iestādēs. Šobrīd tiek apkopoti rezultāti un veikta to analīze, atbilstoši kurai tiks plānoti horizontāli nepieciešami pasākumi, lai nodrošinātu krāpšanas risku līmeņa maksimālu tuvināšanu nulles līmenim.

Detalizēta informācija par 2007 – 2013.gada plānošanas periodā konstatēto neatbilstību apjomu dalījumā pa finansējumu saņēmēju veidiem un neatbilstību veidiem apkopota ziņojuma grafikā Nr.20.

⁴¹ Vispārējās Regulas Nr.2013/1303 125.panta 4.punkta c) apakšpunkta nosacījumi.

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

Grafiks Nr.20 „Konstatētās neatbilstības sadalījumā pa finansējuma saņēmēju veidiem un pa neatbilstību veidiem kumulatīvi uz 2014.gada 31.decembri, milj. euro.

Tendences biežākajiem neatbilstību veidiem finansējuma saņēmēju īstenotajos projektos saglabājas iepriekšējo pārskata periodu līmenī. Vērtējot neatbilstību veida „Cita neatbilstība” apjomu jāņem vērā, ka apmēram 50,0% no tā veido 2013.gadā EK konstatētās neatbilstības finanšu instrumentos. Atbrīvotais finansējums pārdalīts citu aktivitāšu īstenošanai. Lai nodrošinātu padziļinātu finansējuma saņēmēju, kā arī ES fondu vadībā iesaistīto iestāžu darbinieku izpratni par galvenajiem neatbilstību rašanās iemesliem un to mazināšanas iespējām, IUB interneta vietnē regulāri tiek aktualizēta informācija par biežāk sastopamajām kļūdām ES fondu projektu iepirkumos, kā arī normatīvo aktu skaidrojumi.

Lai samazinātu neatbilstību apmēru tiešo vai pastarpināto valsts pārvaldes iestāžu, atvasinātu publisku personu vai citas valsts iestāžu īstenotajos projektos, atbilstoši MK 2011.gada 8.marta sēdes protokollēmuma (protokols Nr.14, 21.§) ceturtajam punktam tiek ierosināts piemērot ierēdņu disciplinārtbildības principus. Attiecīgi informācija par ierosināto dienesta izmeklēšanu un disciplinārlietu skaitu apkopota tabulā Nr.2.

Tabula Nr.2 „Ierosināto dienesta izmeklēšanu un disciplinārlietu skaits 2014.gadā, saistībā ar konstatētajām neatbilstībām valsts budžeta iestāžu īstenotajos projektos, kuri līdzfinansēti no ES fondu 2007. – 2013.gada plānošanas perioda, EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu un Latvijas Šveices sadarbības programmām.”

Resors	Neatbilstību skaits virs 120 euro (summa euro)*	Ierosināto izmeklēšanu skaits*	Ierosināto disciplinārlietu skaits*
IZM	26 (600 382,75)	26	0
VM	13 (213 384,15)	13	0
VARAM	9 ⁴² (152 684,4)	9	1
LM	7 (49 055,40)	5 (viena dienesta izmeklēšana procesā)	0
Vkanc	4 (6 940,57)	4	0
TM	2 (14 599,49)	1	0
KM	2 (5 818,37)	2	1
SM	2 (15 957,52)	1	0
IeM	1 (13 412,70)	1	1
EM	0	0	0
FM	0	0	0
SIF	0	0	0
Kopā	67 (1 070 031,28)	63	3

*Atbilstoši iestāžu sniegtai informācijai.

Detalizētāk jautājums tiks pārrunāts FM 2014.gada ceturkā ceturkšņa neatbilstību darba grupas sanāksmē, kur tiks diskutēts par secinājumiem par 2014.gadu, problēmām, ar kurām iestādes saskārušās, plānotajiem uzlabojumiem, kā arī par neierosinātajām izmeklēšanas lietām.

Informācija par NVA kā ES fondu finansējuma saņēmēja 2014.gadā ES fondu projektu ietvaros veiktajiem valsts budžeta izdevumiem, kas atzīti par neatbilstošiem, bet nav iekļauti maksājumu pieprasījumos ES finansējuma atmaksas saņemšanai

Lai izpildītu MK 2014. gada 11. marta protokola Nr.16. 38.§ 10.punkta uzdevumu un informētu MK par ministriju kā ES fondu finansējuma saņēmēju un to padotības iestāžu kā ES fondu finansējuma saņēmēju īstenotajiem ES fonda projektiem, ja kādā no šiem projektiem kalendārā gada ietvaros finansējuma saņēmējs veicis tādus no ES fonda projekta īstenošanai plānotā valsts budžeta finansējuma neatbilstošus izdevumus, kuri nav iekļauti maksājumu pieprasījumos ES finansējuma atmaksas saņemšanai, ziņojumā tiek sniegta informācija par trīs NVA īstenotiem Eiropas Sociālā fonda projektiem, kuros 2014.gadā konstatēti maksājumu pieprasījumos neiekļauti valsts budžeta izdevumi:

1. Projekts Nr.1DP/1.3.1.5.0./12/IPIA/NVA/001 "Algotie pagaidu sabiedriskie darbi pašvaldībās". Maksājumu pieprasījumos neiekļauto valsts budžeta izdevumu apmērs 206,44 euro, gadījumu skaits - pieci. Valsts budžeta neatbilstoši veikto izdevumu

⁴² Pret atsevišķām dienesta izmeklēšanām nav norādīta neatbilstības summa, jo precīzi tā būs zināma pēc projektu pabeigšanas.

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

iemesls – projektā iesaistītie bezdarbnieki algoto pagaidu sabiedrisko darbu laikā kļuvuši par pensijas saņēmēju, darba ņēmēju, vai ticis piešķirts bezdarbnieka pabalsts, līdz ar to tie vairs nav atbilstuši projekta mērķa grupai. Neatbilstoši veiktie izdevumi ir konstatēti projekta ietvaros, veicot ikmēneša pārbaudes par projekta dalībnieku atbilstību mērķa grupai (NVA Bezdarbnieku uzskaites un reģistrēto vakanču informācijas sistēmas (BURVIS) datu salīdzināšana ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras un VID datu bāzēm).

2. Projekts Nr.1DP/1.3.1.1.3./09/IPIA/NVA/001 "Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība Latvijā - 2". Maksājumu pieprasījumos neiekļauto valsts budžeta izdevumu apmērs 697,74 *euro*, gadījumu skaits - divi. Valsts budžeta neatbilstoši veikto izdevumu iemesls – bezdarbnieki iesaistīti neformālās izglītības apmācību programmu apgūvē, neievērojot 2011.gada 25.janvāra MK noteikumu Nr.75 "Noteikumi par aktīvo nodarbinātības pasākumu organizēšanas un finansēšanas kārtību un pasākumu īstenotāju izvēles principiem" 33.punktu - "Bezdarbnieku un darba meklētāju viena gada laikā var iesaistīt ne vairāk kā divu neformālās izglītības programmu apgūvē".
3. Projekts Nr.1DP/1.4.1.1.2/08/IPIA/NVA/001 "Pasākumi noteiktām personu grupām". Maksājumu pieprasījumos neiekļauto valsts budžeta izdevumu apmērs 162,02 *euro*, gadījumu skaits - viens. Valsts budžeta neatbilstoši veikto izdevumu iemesls – veicot pretendenta izvēles pēcpārbaudi, konstatēts, ka pretendenta izvēle veikta nekorekti - nav konstatēts, ka darba devējs ir nonācis finanšu grūtībās. Vienlaikus konstatēts, ka arī bezdarbnieka dalība projektā ir neatbilstoša prasībām. Bezdarbnieks norīkots dalībai projektā neievērojot 2010.gada 8.septembra iekšējā normatīvā akta "Aktīvā nodarbinātības pasākuma "Pasākums noteiktām personu grupām" un atbalsta pasākuma "Subsidētā darba vieta jauniešiem bezdarbniekiem (pasākumi noteiktām personu grupām) organizēšanas kārtība" 32.2.apakšpunktā noteikto - pasākumā neiesaista bezdarbnieku, kurš pēdējo 12 mēnešu laikā ir bijis nodarbināts pie konkrētā darba devēja.

Visos trīs gadījumos papildu darbības projektos saistībā ar minētajiem izdevumiem netiek plānotas (izdevumus plānots fiksēt vienošanās par projekta īstenošanu kārtējos grozījumos 2015.gadā, par valsts budžeta neatbilstoši veiktiem izdevumiem attiecīgi samazinot projekta attiecināmās izmaksas un norādot tos pie neattiecināmām izmaksām ar norādi, ka tās ir izmaksas, ko nevar attiecināt un iekļaut maksājumu pieprasījumos). Vienlaikus NVA organizē valsts budžeta neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanu atbilstoši normatīvajam regulējumam, kā arī NVA ir veikts darbinieku atbildības izvērtējums saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma prasībām.

Pārējos LM kā ES fondu finansējuma saņēmēja un tās padotības iestāžu kā ES fondu finansējuma saņēmēju īstenotajos projektos 2014.gadā maksājumu pieprasījumos neiekļauti neatbilstoši veikti valsts budžeta izdevumi nav konstatēti.

6.2. Neatbilstības EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentos un Šveices programmā

Līdz pārskata perioda beigām EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu programmās un projektos par neattiecināmiem izdevumiem tika atzīti 22,2 tūkst. *euro*. Konstatētie

pārkāpumi ir dažāda veida programmu apsaimniekotāju (nozares ministriju) administratīvie pārkāpumi, neatbilstoši aprēķināti projektu administratīvie izdevumi, izmantojot nepreizu proporciju, kļūdas nolietojuma aprēķinā utt.

CFLA un Valsts kase līdz pārskata perioda beigām par neattiecināmiem izdevumiem kopumā ir atzinušas 187,1 tūkst. *euro* jeb 0,3% no Šveices programmā pieejamā kopējā publiskā finansējuma. Pārskata periodā ir konstatēti neatbilstoši veiktie izdevumi programmā „Mikrokreditēšanas programma” 0,2 tūkst. *euro* apmērā (neatbilstošs administratīvo izdevumu aprēķins).

7. ES fondu ieviešanas, vadības, kontroles un uzraudzības sistēmas darbība un pasākumi tās pilnveidošanai

7.1. Veiktie pasākumi ES fondu vadības un kontroles sistēmas pilnveidošanai

Būtiskākie pārskata periodā paveiktie pasākumi ES fondu vadības un kontroles sistēmas pilnveidošanai ir šādi:

- 1. Metodoloģiskā atbalsta stiprināšana ES fondu vadībā iesaistītajām iestādēm ar mērķi nodrošināt vienotu praksi starp iestādēm un mazināt neatbilstoši veikto izdevumu rašanās risku**

Vadlīnijas Nr.10.8. “Vadlīnijas par vadības un kontroles sistēmas apraksta aktualizāciju”

Vadlīnijās veikti precizējumi attiecībā uz izmaiņām, kas aprakstā ieviestas aktualizēšanas gaitā attiecībā uz pielikumiem; grozījumiem Ministru kabineta 2007.gada 31.jūlija noteikumos Nr.524 „Eiropas Savienības fondu vadības un kontroles sistēmas izveidošanas prasības” attiecībā uz VI.nodaļu; Ministru kabineta 2012.gada 24.jūlija noteikumu Nr.501 "Kārtība, kādā nodrošina revīzijas iestādes funkcijas Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā" 9.punktu.

Vadlīnijas Nr.10.2. “Vadlīnijas grūtībās nonākušu uzņēmumu noteikšanai”

Pārskata periodā VI uzsākusi vadlīniju aktualizēšanu saistībā ar jaunu Komisijas regulu Nr.651/2014 (2014.gada 17.jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108.pantu.

Vadlīnijas Nr.10.1. “Vadlīnijas attiecināmo un neattiecināmo izmaksu noteikšanai 2007.-2013.gada plānošanas periodā”

Pārskata periodā VI turpināja vadlīniju saskaņošanu ar AI un SI. Vadlīnijas tiks papildinātas ar nosacījumiem gadījumos, kad iestāties projekta īstenošanas termiņš, taču projekta rezultāti nav pilnībā izpildīti, un projekta mērķis nav sasniegts vai nav nodrošināta pilnīga funkcionalitāte, tādējādi dodot iespēju projektu pabeigt un attiecināt izdevumus, kas veikti līdz projekta īstenošanas termiņa beigām. Precizētās vadlīnijas tiks apstiprinātas 2015.gada janvārī.

2. VI kontroļu un virsuzraudzības stiprināšana

Pārskata periodā VI ir turpinājusi veikt deleģēto funkciju pārbaudes, kā arī pārbaudes projektu īstenošanas vietās. Uz informatīvā ziņojuma sagatavošanas brīdi 2014.gada

pārbaudu cikla ietvaros ir noslēgušās deleģēto funkciju pārbaudes LM, Nodarbinātības valsts aģentūrā, VKanc, SIF, VIAA, IZM, Valsts reģionālās attīstības aģentūrā un LIAA. Uzsāktas un ir procesā deleģēto funkciju pārbaudes VARAM, EM, SM un CFLA.

Ievērojot šajā periodā pabeigto pārbaudu rezultātus, VI ir guvusi pārliecību, ka kopumā AI un SI 2007.-2013.gada plānošanas periodā saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr.1083/2006 59.panta otro punktu un 60.pantu deleģētās funkcijas pilda atbilstošā kvalitātē, vadības un kontroles sistēma darbojas atbilstoši – atsevišķos gadījumos konstatēti trūkumi, kuriem nav būtiskas ietekmes uz deleģēto funkciju izpildes kopējo kvalitāti. Par konstatēto trūkumu novēršanu ir sagatavoti un ar AI/SI saskaņoti rīcības plāni.

Līdz šim veikto pārbaudu ietvaros nav konstatēti būtiski trūkumi ar sistēmiskām pazīmēm, kas varētu ietekmēt atbilstošu vadības un kontroles sistēmas darbību.

7.2. Plānotie pasākumi vadības un kontroles sistēmas pilnveidošanai

Metodoloģiskā atbalsta stiprināšana ES fondu vadībā iesaistītajām iestādēm ar mērķi nodrošināt vienotu praksi starp iestādēm un mazināt neatbilstoši veikto izdevumu rašanās risku

- 1) *Vadlīnijas Nr.10.1. “Vadlīnijas attiecināmo un neattiecināmo izmaksu noteikšanai 2007.-2013.gada plānošanas periodā”*

Veikt VI uzsākto vadlīniju aktualizēšanu un apstiprināšanu 2015.gada janvārī, ņemot vērā iestāžu iesūtītos jautājumus un diskusijas par netiešo attiecināmo izmaksu plānošanu, kā arī daļlaika noslodzes principa attiecināšanu.

- 2) *Vadlīnijas Nr.10.2. “Vadlīnijas grūtībās nonākušu uzņēmumu noteikšanai”*

Turpināt VI vadlīniju aktualizēšanu saistībā ar jaunu Komisijas regulu Nr.651/2014 (2014.gada 17.jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108.pantu.

Normatīvās bāzes stiprināšana ES fondu ieviešanā

- 1) *ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda normatīvie akti*

Informācija par plānotajām un veiktajām darbībām attiecībā uz 2014. – 2020.gada plānošanas periodu sniegta sadaļā „ES fondu 2014.-2020.gada **plānošanas periods**”.

7.3. Eiropas savienības fondu auditoru sanāksme

2013.gada 2.jūlijā ir saņemta EK vēstule Nr.2560489, ar kuru Latvija ir apstiprināta par 24. Ikgadējās augsta līmeņa Eiropas Savienības fondu auditoru sanāksmes (24th Annual Meeting of European Auditors of Structural Funds (The Homologues Group) uzņemšo valsti.

Pasākuma norises laiks ir no 2015.gada 20.-23.septembrim. Latvijā minēto sanāksmi organizē Eiropas Savienības fondu Revīzijas iestāde⁴³, kurai ir nepieciešams izpildīt sekojošas funkcijas:

⁴³ Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu revīzijas departaments

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

- Organizēt un koordinēt dalībnieku ceļošanu (avio transports, transfērs no lidostas uz viesnīcu un atpakaļ);
- Nodrošināt naktsmītnes un ēdināšanu;
- Organizēt konferenci 2015.gada 21. un 22.septembrī, tai skaitā nodrošināt konferences telpas, tehnisko nodrošinājumu, tai skaitā sinhronai tulkošanai uz 7 valodām, un ēdināšanu;
- Nodrošināt divas vakariņas viesnīcā 2015.gada 20. un 22.septembrī un svinīgās vakariņas (Gala diner) ar izklaidējošu programmu 2015.gada 21.septembrī;
- Kā arī citas aktivitātes ar mērķi prezentēt Latviju un uzlabot dalībvalstu revīzijas iestāžu un EK, kā arī Eiropas Revīzijas palātas sadarbību ES fondu ietvaros.

2015.gada maijā ir plānots iesniegt Eiropas Komisijai atbalsta pieteikumu ar noteiktām plānotām izmaksām (skatīt zemāk). Šis laiks tiks noteikts arī kā izdevumu attiecināmības perioda sākums.

Tabula Nr.3 “Plānotais pasākuma budžets, euro”

	Plānotās izmaksas		Kopējās izmaksas	PVN (aptuvenais aprēķins)	Maksimālais ES atbalsts	
Izmaksu pozīcijas	Vienību skaits	Vienības izmaksas (euro)	(euro)	(euro)	Maksimālā finansējuma likme pēc kategorijas (%)	Maksimālais atbalsts kategorijām
1	2	3	4	5	6	7
1. Administratīvie izdevumi (darbinieku algas)			10 000		80%	8 000
2. Svinīgās vakariņas (Gala diner) 21.09.2015.	153	100	15 300	3 213	80%	12 240
3. Citi attiecināmie izdevumi			178 989	17334	80%	143 191
3.1. Publicitāte			6 400	1 344		
3.2. Ceļa izdevumi (avio)	103	750	77 250	-		
3.3. Naktsmītnes (3 nakts)	103	435	44 805	5 377		
3.4. 2 vakariņas 20., 22.09.2015. (vidēji 153 cilvēki vienās)	306	50	15 300	3 213		
3.5. 3 Konferences telpas un palīgtelpas (2 dienas)	2	2 662	5 324	1 118		
3.6. tehniskais nodrošinājums un tulku kabīnes ⁴⁴			10 900	2 289		
3.7. 4 kafijas pauzes (21.-22.09.2015.)	189	40	7 560	1 588		
3.8. 2 pusdienas (21., 22.09.2015.)	189	50	9 450	1 985		
3.9. citi izdevumi (transfērs: lidosta-viesnīca / viesnīca-lidosta)	2	1 000	2 000	420		
4. Attiecināmie izdevumi (bez PVN) (1.-3.)			204 289		80%	163 431
5. Netiešās (administratīvās) izmaksas (7%)			14 300		80%	11 440
6. Attiecināmie izdevumi kopā (bez PVN) (4.+5.)			218 589		80%	174 871

⁴⁴ Prasība ir nodrošināt 7 sinhronās tulkošanas kabīnes (katrā trīs tulki). To izvietojums telpā strikti saskaņojams ar Eiropas Komisijas attiecīgo struktūrvienību.

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

7. Neattiecināmie izdevumi (t.sk. PVN)			9 632			
7.1. ekskursija 20.09.2015.	138	12,1	1 670			
7.2. kultūras pasākums 21.09.2015.	153	12,1	1 851			
7.3. Dāvanas/suvenīri	145	12,1	1 755			
7.4. Izklaidējošā programma (21., 22.09.2015.)	2	2 178	4 356			
9. Kopējie plānotie izdevumi (6.+7.)			228 221			

Tabula Nr.4 “*Finansējuma sadalījums pa līdzfinansējuma avotiem*”

Izmaksu pozīcijas	Kopējās izmaksas (euro)	Maksimālā finansējuma likme pēc kategorijas (%)
ES līdzfinansējums (80% no 6.)	174 871	0,80
LV finansējums, t.sk.:	73 897	
LV līdzfinansējums no attiecināmajām izmaksām (20% no 6.)	43 718	0,20
PVN no attiecināmajām izmaksām (aptuveni aprēķins)	20 547	
Neattiecināmās izmaksas (t.sk. PVN)	9 632	

Saskaņā ar elektroniski no EK saņemto informāciju, EK segs 80% no attiecīgā pasākuma attiecināmajām izmaksām.

Kā tas ir minēts augstāk, 2015.gada maijā EK tiks iesniegts atbalsta pieteikums un parakstītas līgums, pēc kā tiks ieskaitīts avanss – 50% no ES līdzfinansējuma daļas (87 436 euro), pārējais ES līdzfinansējums tiks ieskaitīts pēc faktisko izdevumu veikšanas un maksājuma pieprasījuma iesniegšanas Eiropas Komisijā.

Attiecībā uz dalībnieku skaitu, kas kopā veido 189 personas, aprēķins balstās uz Eiropas Komisijas sniegto informāciju:

- ES Dalībvalsts pārstāvji – 103 (tiek segtas visas izmaksas);
- EK un ERP pārstāvji – 35 (tiek segti tikai ēšanas un izklaides pasākumu izdevumi);
- Tulki – 21 (tiek segti tikai izdevumi par pusdienām un kafijas pauzēm);
- Latvijas dalībnieki – 30 (tiek segti tikai izdevumi par pusdienām un kafijas pauzēm).

Ņemot vērā augstāk minēto informāciju, atļaut FM uzņemties saistības un veikt nepieciešamās darbības, lai veiktu 24. Ikgadējās augsta līmeņa Eiropas Savienības fondu auditoru sanāksmes (*24th Annual Meeting of European Auditors of Structural Funds (The Homologues Group)*) uzņemot valsts uzdevumus, paredzot, ka nacionālā līdzfinansējuma apmērs nepārsniedz 20% (izņemot pievienotās vērtības nodokli, ja tas projekta ietvaros nav attiecināms) no kopējām projekta (pasākuma) izmaksām. Finansējumu sanāksmes organizēšanai 73 897 euro apmērā, t.sk. Latvijas līdzfinansējums 43 718 euro, neattiecinās izmaksas 9 632 euro un pievienotās vērtības nodoklis 20 547 euro⁴⁵, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nodrošināt no 74.resora "Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums" 80.00.00 programmas “Nesadalītais finansējums Eiropas

⁴⁵ Saskaņā ar EK vispārējiem nosacījumiem “Dalībvalsts sedz PVN, neattiecināmos izdevumus un līdzfinansējumu 20% apmērā no attiecināmajām izmaksām”

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai”.

FM ieskaita valsts pamatbudžeta ieņēmumos pēcmaksājumā saņemto finansējumu. Atmaksa valsts pamatbudžetam tiek plānota 2015. vai 2016.gada budžetā atbilstoši noslēgtajiem līdzfinansējuma līgumiem.

8. 2007-2013.gada plānošanas perioda ES fondu izvērtēšanas jautājumi

2014.gadā VI ir piedalījusies un organizējusi vairākas aktivitātes saistībā ar ES fondu izvērtēšanu.

2014. gada martā ir ticis noslēgts *ES Kohēzijas politikas fondu darbības programmas 2014.-2020.gadam ex-ante izvērtējums*. Izvērtējums veikts atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) Nr. 1303/2013 noteiktajam.⁴⁶ Izvērtējuma ietvaros izvērtēti 2014.-2020.gada plānošanas perioda DP “Izaugsme un nodarbinātība” projekti. Atbilstoši veiktajiem precizējumiem veikti precizējumi DP, tādējādi nodrošinot veicamo darbību saskaņotību ar sasniedzamajiem mērķiem un tiem paredzēto finansējumu.

Savukārt, lai nodrošinātu, ka DP “Izaugsme un nodarbinātība” ieguldījums ir skaidri izmērāms un novērtējams, VI pasūtīja izvērtējumu datu pieejamības novērtēšanai. Izvērtējuma “*Datu pieejamība ES Kohēzijas politikas 2014. – 2020.gada plānošanas perioda Darbības programmas ietekmes izvērtēšanai Latvijā*” gala nodevums pieņemts 2014.gada janvārī. Izvērtējuma ietvaros datu pieejamības jautājums aplūkots ņemot vērā juridiskos, finansiālos un administratīvā sloga aspektus, kā arī izstrādāti priekšlikumi, lai nodrošinātu efektīvu un kvalitatīvu ES fondu ieguldījumu izvērtēšanas procesu.

Papildus 2014.gadā ir uzsākts darbs pie divu jaunu izvērtējumu izstrādes. Uzsākts VKanc administrētais izvērtējums „*Darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” un tās papildinājuma ietvaros īstenoto pasākumu 1.5.1. „Labāka regulējuma politika” un 1.5.2. „Cilvēkresursu kapacitātes stiprināšana” ieviešanas ietekmes izvērtējums 2007.-2013.gada plānošanas periodā*”. Tāpat 2014.gadā ir uzsākts darbs pie FM administrētā izvērtējuma „*Vienkāršoto izmaksu, t.i. netiešo izmaksu nemainīgās (flat-rate) likmes, vienas vienības izmaksu, kopsummas maksājumu, piemērošanas analīze un metodoloģijas izstrāde piemērošanai ES fondu 2014. – 2020.gada plānošanas periodā*”. FM administrētā izvērtējuma gala nodevums plānots 2015. gada februārī, savukārt VKanc izvērtējumu plānots noslēgt 2015.gada 2.ceturksnī.

Lai stiprinātu izvērtēšanas institucionālo kapacitāti 2014.gada jūlijā ir veikta VI ES fondu stratēģijas departamenta reorganizācija. Stratēģiskās plānošanas nodaļas vietā ir izveidota specializēta Izvērtēšanas nodaļa, kurā izvērtēšanas funkcijas nodrošināšanai ir paredzētas 5 pilnas slodzes štata vietas. Izveidojot jauno struktūrvienību, saglabāti cilvēkresursi, kuri iepriekš strādājuši ar izvērtēšanas jautājumiem, tādējādi nodrošinot profesionālo

⁴⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 17.decembra regula (ES) Nr. 1303/2013 ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006.

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

kompetenču saglabāšanu. Veiktās reorganizācijas ietvaros paredzams izvērtēšanas kapacitātes pieaugums, kas ir nepieciešams, lai nodrošinātu pieaugošās prasības attiecībā uz izvērtēšanas apjomu, ko nosaka Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) Nr. 1303/2013.⁴⁷

Strādājot pie izvērtējumu kvalitātes un rekomendāciju pielietojamības paaugstināšanas, VI ir izstrādājusi priekšlikumus izvērtējumu kvalitātes uzraudzības procesa pilnveidei. VI ir paplašinājusi rīkojumu par Konsultatīvās izvērtēšanas darba grupas sastāvu iesaistot galvenos sabiedrības partnerus, kuri iesaistīti ES fondu ieviešanā. Papildus tiks palielināta UK iesaiste izvērtējumu rekomendāciju izvērtēšanā un to ieviešanas uzraudzībā. Izvērtējuma ziņojumu rekomendācijas plānots izskatīt UK apakškomitejās, kur tiks pieņemts lēmums par rekomendāciju iekļaušanu rekomendāciju ieviešanas plānā.

Cilvēkresursu kapacitātes stiprināšanai FM un VKanc 2014.gadā ir organizējusi 2 apmācības par izvērtēšanas metodēm. 2014.gada jūnijā FM organizēja apmācības par kontrfaktuālajām izvērtēšanas metodēm. Apmācību procesu nodrošināja EK Ietekmes novērtēšanas pētniecības centra eksperti un tajās piedalījās 40 ES fondu administrēšanā iesaistītie darbinieki. Savukārt, VKanc 2014.gada septembrī organizēja apmācības par teorijā balstītām izvērtēšanas metodēm un tajās piedalījās 14 dalībnieki, kuru darba pienākumi saistīti ar izvērtēšanas jautājumiem.

9. ES fondu publicitātes pasākumu aktualitātes

Sabiedriskās domas izvērtējums par iedzīvotāju informētību par Eiropas Savienības fondiem 2014.gadā

Sabiedriskās domas aptauju par iedzīvotāju informētību ES fondu jautājumos FM pasūtījumā novembrī veica tirgus un sociālo pētījumu aģentūra „Latvijas Fakti”, izmantojot tiešās intervēšanas metodi respondentu dzīves vietās. Aptaujā pēc stratificētās nejaušības principa tika iekļauti 1000 Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 18 līdz 74 gadiem.

Aptaujas rezultāti liecina, ka 63,6% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju pauž pozitīvu viedokli un vērtējumu ES fondu apguvei Latvijā. Kopš 2010.gada arvien pieaugusi aptaujāto iedzīvotāju pozitīvā attieksme, savukārt sarucis to iedzīvotāju skaits, kuri ES fondu apguvi Latvijā vērtē negatīvi.

Tāpat kā 2012.-2013.gadā, arī šogad vairāk nekā trīs ceturtdaļas (79,6%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju pauda viedokli, ka ES piešķirtie līdzekļi pozitīvi ietekmē Latvijas tautsaimniecības un sabiedrības attīstību. Savukārt kritisku viedokli par ES līdzekļu ietekmi pārstāvēja vien 6% aptaujas dalībnieku.

Absolūti lielākā daļa jeb 90% Latvijas iedzīvotāju ir dzirdējuši, ka Latvijai ir pieejami ES fondu līdzekļi. Starp pazīstamākajiem ES fondiem līdzīgi kā citus gadus ir Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA), kuru pārrauga Zemkopības ministrija, un ERAF par kuriem dzirdējuši gandrīz puse Latvijas iedzīvotāju – attiecīgi 46,4% un 44,8%.

Latvijas iedzīvotāju skatījumā ES fondu atbalstītajās jomās vislielākā atdeve ir ceļu un transporta sistēmas sakārtošanā, ko minēja 46,9% respondentu, lauksaimniecībā (36,7%),

⁴⁷ Turpat

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

vides sakārtošanā (28,7%), energoefektivitātes veicināšanā (28,6%) un kultūrvēsturisko objektu atjaunošanā (23,1%). Līdzīgi rezultāti bija vērojami arī iepriekšējos pētījumos.

Tāpat arī prioritāri atbalstāmo jomu hierarhija palikusi nemainīga. Kā prioritārās jomas, kurās turpmāk būtu jāiegulda vairāk Eiropas Savienības fondu līdzekļu, visbiežāk tika nosauktas - veselības un sociālā aprūpe (60,8%) nodarbinātības veicināšana (50,3%), ceļu un transporta sistēmas sakārtošana (33,4%), atbalsts lauksaimniekiem (29,7%) un izglītības attīstība (24,5%).

Kampaņa “ES fondi – augam kopā” par kopējo Eiropas Savienības fondu 2007.-2013.gada plānošanas perioda ieguldījumu Latvijā un jaunā plānošanas perioda 2014. – 2020. gadam sākšanos

Kampaņa norisinājās 2014.gada novembrī. Tās rezultātā sasniegti izvirzītie mērķi:

1. **Kampaņas laikā palielinājies mājas lapas www.esfondi.lv apmeklētāju skaits** – kā liecina mājaslapas www.esfondi.lv statistika, novembrī to apmeklējuši 8 014 unikālie lapas lietotāji (mājaslapa apmeklēta 13 137 reizes). Tikmēr oktobrī to apmeklējuši 7 854 unikālie lietotāji (mājas lapa apmeklēta 12 930 reizes), kas ir par 160 unikāliem mājaslapas lietotājiem mazāk nekā novembrī.
2. **Palielinājies sabiedrības kopējais informētības rādītājs par ES fondu līdzekļu apguvi Latvijā** – klātienē FM rīkotos seminārus Rīgā un reģionos apmeklēja vairāk nekā 300 iedzīvotāju, savukārt tiešraidī no semināra, kurš norisinājās Rīgā, vēroja aptuveni 700 iedzīvotāju. Tikmēr netiešā veidā tika sasniegti 200 000 cilvēku (publikāciju un sociālo tīklu aktivitāšu rezultātā).
3. **Pieaudzis FM sociālo tīklu apmeklējums** – kā liecina sociālo tīklu monitorings, sociālo tīklu lietotāji aktīvi atzīmējuši „patīk” pie kampaņas ietvaros radītajiem ierakstiem un arī dalījušies ar tiem. Turklāt sociālo tīklu kontiem pieaudzis sekotāju skaits: FM Facebook lapai, no 2014.gada 1.novembra līdz 28.novembrim sekotāju skaits palielinājies par 199 cilvēkiem; VI Twitter kontam no 2014.gada 1.novembra līdz 2.decembrim sekotāju skaits palielinājies par 62 cilvēkiem; FM Twitter kontam no 2014.gada 10.novembra līdz 2.decembrim sekotāju skaits palielinājies par 160 cilvēkiem.

Kampaņas ietvaros tika realizētas šādas aktivitātes:

1. Izveidots 2 minūšu garš video klips 3D tehnikā „ES fondi – augam kopā!”. Video īsumā vēsta par ES fondu ieguldījumu Latvijas attīstībā pagājušajā 2007.-2013.gada plānošanas periodā ar skatu uz nākotni par plānoto 2014.-2020.gadā. Video klips plašākai sabiedrībai tika parādīts 22.novembrī MK, kad notika oficiālais ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda DP „Izaugsme un nodarbinātība” atklāšanas pasākums. Video tika izvietots FM Youtube kanālā un sociālajos tīklos –Twitter un Facebook. To publicēja tādi nacionālie ziņu portāli kā Lvportals.lv un Delfi.lv. Turklāt daļa video tika publicēta TV3 Ziņās.
2. Organizēti pieci vienas dienas semināri Rīgā un reģionu centros - Latgalē, Zemgalē, Vidzemē, Kurzemē. Semināru rīkošanai pēc iespējas tika izmantotas par ES fondiem

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

radītās, atjaunotās telpas. Semināru cikla laikā veiktās aptaujas rezultāti liecina, ka lielākā daļa jeb 93% semināra apmeklētāji tā laikā ieguva sev noderīgu informāciju par ES fondu darbību Latvijā.

3. Videoprojekcija „ES fondu projektu iedvesma un veiksmes stāsts” nodibinājuma Rīga 2014 festivālā „Staro Rīga 2014” ietvaros. Ar interaktīvā objekta starpniecību, kas atradās uz FM ēkas fasādes, festivāla "Staro Rīga 2014" ietvaros ikvienam interesentam pašam bija iespēja atdzīvināt ministrijas māju. Skatītājiem aktīvi iesaistoties un izmantojot interaktīvo 3D video projekciju, uz ēkas fasādes tika ilustrēti ES fondu sasniegtie rezultāti.
4. DP “Izaugsme un nodarbinātība” atklāšanas pasākums 22. novembrī tika organizēts kā preses konference, kurā piedalījās Ministru prezidente Laimdota Straujuma, finanšu ministrs Jānis Reirs, Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā vadītāja Inna Šteinbuka un FM valsts sekretāres vietnieks ES fondu jautājumos Armands Eberhards.
5. Lai atraktīvā un inovatīvā veidā popularizētu un informētu par ES fondu jaunā plānošanas perioda ieguldījumu Latvijā, tika organizētas informatīvas akcijas Daugavpils un Ventspils tirdzniecības centros, kuru laikā iedzīvotāji tika aicināti iepazīties ar Latvijas karti, uz kuras radošā veidā tika attēlots ES fondu ieguldījums tādās jomās kā darbs un sociālais atbalsts, izglītība, sadzīve un ērtības, business un inovācijas, transports, kā arī atpūta un kultūra.
6. Kampanijas ietvaros izplatīti komunikācijas materiāli – ielūgumi, 14 preses relīzes, 5 informatīvie ziņojumi (pateicības), 3 ekspertu komentāri/viedokļa raksti, 3 iniciētie materiāli, 76 ziņas sociālajos tīklos Facebook un Twitter, videorullītis.

10. 2014.–2020.gada plānošanas perioda ES fondu ieviešana

Pārskata periodā ir veikti nozīmīgi soļi ES fondu 2014.–2020.gada plānošanas perioda plānošanas procesā:

- 1) 2014.gada 11.novembrī ar EK lēmumu⁴⁸ ir apstiprināta ES fondu 2014.–2020.gada plānošanas perioda darbības programma “Izaugsme un nodarbinātība”;
- 2) 2014.gada 17.decembrī EK apstiprināja grozījumus Partnerības līgumā Eiropas Savienības investīciju fondu 2014.-2020.gada plānošanas periodam (turpmāk – Partnerības līgums). Partnerības līgums papildināts ar plānoto finansējumu Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondam, norādot indikatīvo finansējuma sadalījumu pa tematiskajiem mērķiem, finansējumu tehniskajai palīdzībai dalījumā pa reģionu kategorijām, klimata pārmaiņu mērķiem sadalījumā pa tematiskajiem mērķiem, kā arī izpildes rezervei plānoto finansējumu. Papildus veikti precizējumi Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai finansējuma sadalījumā pa tematiskajiem mērķiem.

⁴⁸ Komisijas īstenošanas lēmums C(2014)8508 final (2014.gada 11.novembris) ar ko apstiprina konkrētus elementus darbības programmā „Izaugsme un nodarbinātība” atbalstam no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Kohēzijas fonda, Eiropas Sociālā Fonda un īpašā piešķiruma „Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvai saskaņā ar mērķi “Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai” Latvijā

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

Pārskata periodā turpinājās darbs pie SAM īstenošanas nosacījumu izstrādes.

SM progress ES fondu 2014.–2020.gada plānošanas perioda SAM īstenošanas uzsākšanā:

- 1) MK 2014.gada 22.aprīļa sēdē apstiprināts informatīvais ziņojums par 6.1.5.SAM “Valsts galveno autoceļu segu pārbūve, nestspējas palielināšana” ieviešanu (MK prot.Nr.24, 36.§.);
- 2) Ar MK 2014.gada 13.oktobra rīkojumu Nr.574 apstiprināti nosacījumi 6.1.3.SAM “Nodrošināt nepieciešamo infrastruktūru uz Rīgas maģistrālajiem pārvadiem un novērst maģistrālo ielu fragmentāro raksturu” 1.kārtas projekta priekšlikuma “Salu tilta kompleksa rekonstrukcija” īstenošanai;
- 3) Ar MK 2014.gada 13.oktobra rīkojumu Nr.573 apstiprināti nosacījumi 6.3.1.SAM “Palielināt reģionālo mobilitāti, uzlabojot valsts reģionālo autoceļu kvalitāti” īstenošanai;
- 4) 2014.gada 23.decembrī UK rakstiskās procedūras ietvaros apstiprināti SM izstrādātie projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriji:
 - 6.1.3.SAM “Nodrošināt nepieciešamo infrastruktūru uz Rīgas maģistrālajiem pārvadiem un novērst maģistrālo ielu fragmentāro raksturu” 6.1.3.1.pasākuma “Salu tilta kompleksa rekonstrukcija un Raņķa dambja un Vienības gatves, Mūkusalas ielas savienojuma izbūve” īstenošanai;
 - 6.1.5.SAM “Valsts galveno autoceļu segu pārbūve, nestspējas palielināšana” īstenošanai;
 - 6.3.1.SAM “Palielināt reģionālo mobilitāti, uzlabojot valsts reģionālo autoceļu kvalitāti” īstenošanai.

LM progress ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda SAM īstenošanas uzsākšanā:

- 1) VSS 2014.gada 30.oktobrī izsludināts MK noteikumu projekts par 9.2.2.SAM “Palielināt kvalitatīvu institucionālai aprūpei alternatīvu sociālo pakalpojumu dzīvesvietā un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu pieejamību personām ar invaliditāti un bērniem” pasākuma “Deinstitucionalizācija” īstenošanu;
- 2) VSS 2014.gada 27.novembrī izsludināts MK noteikumu projekts par 9.2.1.SAM “Paaugstināt sociālo dienestu darba efektivitāti un darbinieku profesionalitāti darbam ar riska situācijā esošām personām” pasākuma “Profesionāla sociālā darba attīstība pašvaldībās” īstenošanu;
- 3) MK 2014.gada 23.decembrī apstiprināti:
 - 7.1.1.SAM “Paaugstināt bezdarbnieku kvalifikāciju un prasmes atbilstoši darba tirgus pieprasījumam” īstenošanas nosacījumi, paredzot SAM īstenošanas uzsākšanu 2015.gada 2.janvārī;

- 9.1.1.SAM "Palielināt nelabvēlīgākā situācijā esošu bezdarbnieku iekļaušanos darba tirgū" pasākuma "Subsidētās darbavietas nelabvēlīgākā situācijā esošiem bezdarbniekiem" īstenošanas noteikumi, paredzot SAM īstenošanas uzsākšanu 2015.gada 2.februārī;
- 4) 2014.gada 23.decembrī iesniegts saskaņošanai MK noteikumu projekts 7.2.1.SAM "Palielināt nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībās neiesaistītu jauniešu nodarbinātību un izglītības ieguvu Jauniešu garantijas ietvaros" pasākumu "Aktīvās darba tirgus politikas pasākumu īstenošana jauniešu bezdarbnieku nodarbinātības veicināšanai" un "Sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošana Jauniešu garantijas ietvaros" īstenošanas noteikumi" īstenošanai, kas balstās uz 2013.gada 17.decembra un 2014.gada MK apstiprinātajiem informatīvajiem ziņojumiem⁴⁹.
- 5) 2014.gada 23.decembrī UK rakstiskās procedūras ietvaros apstiprināti LM izstrādātie projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriji:
 - 7.1.1.SAM "Paaugstināt bezdarbnieku kvalifikāciju un prasmes atbilstoši darba tirgus pieprasījumam" īstenošanai;
 - 7.1.2.SAM "Izveidot darba tirgus apsteidzošo pārkārtojumu sistēmu, nodrošināt tās sasaisti ar nodarbinātības barometru" 7.1.2.1.pasākuma "EURES tīkla darbības nodrošināšana" īstenošanai;
 - 7.2.1.SAM "Palielināt nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībās neiesaistītu jauniešu nodarbinātību un izglītības ieguvu Jauniešu garantijas ietvaros" 7.2.1.1.pasākuma "Aktīvās darba tirgus politikas pasākumu īstenošana jauniešu bezdarbnieku nodarbinātības veicināšanai" īstenošanai;
 - 7.2.1.SAM "Palielināt nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībās neiesaistītu jauniešu nodarbinātību un izglītības ieguvu Jauniešu garantijas ietvaros" 7.2.1.2.pasākuma "Sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošana Jauniešu garantijas ietvaros" īstenošanai;
 - 9.1.1.SAM "Palielināt nelabvēlīgā situācijā esošu bezdarbnieku iekļaušanos darba tirgū" 9.1.1.1.pasākuma "Subsidētās darbavietas nelabvēlīgā situācijā esošiem bezdarbniekiem" īstenošanai.

VM progress ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda SAM īstenošanas uzsākšanā:

- 1) Apstiprināti MK 2014.gada 28.oktobra noteikumi Nr.666 par 9.2.3.SAM "Atbalstīt prioritāro (sirds un asinsvadu, onkoloģijas, perinatālā un neonatālā perioda aprūpes un garīgās veselības) veselības jomu veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes

⁴⁹Informatīvais ziņojums "Par Eiropas Savienības fondu darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 7.2.1.specifiskā atbalsta mērķa "Veicināt nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībās neiesaistītu jauniešu nodarbinātību Jauniešu garantijas ietvaros" 1. un 2.kārtas īstenošanu" (2013.gada 17.decembra MK sēdes protokols Nr.67, 93.§) un Informatīvais ziņojums "Informatīvais ziņojums "Par nepieciešamajām izmaiņām Eiropas Savienības fondu darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 7.2.1.specifiskā atbalsta mērķa "Veicināt nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībās neiesaistītu jauniešu nodarbinātību Jauniešu garantijas ietvaros" 1.un 2.kārtas īstenošanas nosacījumos un Jauniešu garantijas īstenošanā Latvijā 2014.-2018.gadā"" (2014.gada 20.maija MK sēdes protokols Nr.29 24.§)

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

nodrošināšanas sistēmas izstrādi un ieviešanu, jo īpaši sociālās atstumtības un nabadzības riskam pakļauto iedzīvotāju veselības uzlabošanai” īstenošanu. Ir uzsākta SAM īstenošana, paredzot veselības tīklu attīstības vadlīniju, kas nosaka pacientu plūsmas kārtību prioritāro veselības jomu ietvaros, izstrāde un ieviešana, kā arī ar tām saistītās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas, kas ir atbildīga par vienotiem kvalitātes kritērijiem dažādos ārstniecības profilos, izstrāde un ieviešana.

- 2) 2014.gada 23.decembrī UK rakstiskās procedūras ietvaros apstiprināti VM izstrādātie projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriji 9.2.3.SAM “Atbalstīt prioritāro (sirds un asinsvadu, onkoloģijas, perinatālā un neonatālā perioda aprūpes un garīgās veselības) veselības jomu veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrādi un ieviešanu, jo īpaši sociālās atstumtības un nabadzības riskam pakļauto iedzīvotāju veselības uzlabošanai” īstenošanai.

VARAM progress ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda SAM īstenošanas uzsākšanā – 2015.gada 14.janvārī UK rakstiskās procedūras ietvaros apstiprināti VARAM izstrādātie projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriji 5.1.1.SAM “Novērst plūdu un krasta erozijas risku apdraudējumu pilsētu teritorijās” pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas „Pasākumi augsta plūdu riska novēršanai” īstenošanai.

Attiecībā uz **IZM progresu ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda SAM īstenošanas uzsākšanā**, informējam, ka 2014.gada 23.decembrī UK rakstiskās procedūras ietvaros apstiprināti IZM izstrādātie projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriji 8.3.3.SAM “Attīstīt NVA neregistrēto NEET jauniešu prasmes un veicināt to iesaisti izglītībā, NVA īstenotajos pasākumos jauniešu garantijas ietvaros un nevalstisko organizāciju vai jauniešu centru darbībā” īstenošanai. 2014.gada 13.novembrī EK tika nosūtīts vienas vienības izmaksu standarta likmju aprēķina un piemērošanas metodikas projekts 8.3.3.SAM „Attīstīt NVA neregistrēto NEET jauniešu prasmes un veicināt to iesaisti izglītībā, NVA īstenotajos pasākumos jauniešu garantijas ietvaros un nevalstisko organizāciju vai jauniešu centru darbībā” īstenošanai.

Vienlaikus turpinās darbs pie vairāku citu SAM un to pasākumu nosacījumu, kā arī sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumu izstrādes un saskaņošanas apakškomitejās, lai nodrošinātu savlaicīgu ES fondu 2014.–2020.gada plānošanas perioda investīciju uzsākšanu.

Detalizētāka informācija par SAM statusu un plānoto laika grafiku SAM īstenošanas uzsākšanai tiks iekļauta DP “Izaugsme un nodarbinātība” papildinājumā.

Pārskata periodā turpinājās darbs pie ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda **vadības un kontroles sistēmas jautājumiem:**

- 1) Pārskata periodā ir izstrādāts vadības un kontroles sistēmas apraksta projekts, kuru 2015.gada janvārī plānots nosūtīt priekšlikumu sniegšanai un komentēšanai ES fondu vadībā iesaistītajām iestādēm.
- 2) Turpinās darbs pie jaunā metodoloģiskā atbalsta izstrādes:

- a. 2014.gada 18.jūlijā ir apstiprinātas Vadlīnijas **Nr.2.1. Vadlīnijas attiecināmo un neattiecināmo izmaksu noteikšanai 2014.-2020.gada plānošanas periodā** (turpmāk – Vadlīnijas), pieejamas ES fondu mājas lapas

FMzino_260215_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim

sadaļā 2014.-2020.gads → Juridiskais ietvars → Vadošās iestādes vadlīnijas/skaidrojumi (<http://www.esfondi.lv/page.php?id=1196>);

b. 2014.-2020.gada plānošanas periodā plānots izmantot EK 2014.gada decembrī apstiprinātās vadlīnijas izmaksu un ieguvumu analīzes veikšanai investīciju projektos. Vadlīnijas pieejamas tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/page.php?id=1154>. Papildus tam janvārī plānots sagatavot un nosūtīt ES fondu vadībā iesaistītajām iestādēm horizontālu skaidrojumu par makroekonomisko pieņēmumu izmantošanu u.c. saistošiem aspektiem;

c. notika darbs pie MK noteikumu projektu izstrādes, t.i.,

- i. 2014.gada 16.decembrī MK apstiprināja noteikumus Nr. 784 “Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina plānošanas dokumentu sagatavošanu un šo fondu ieviešanu 2014.–2020.gada plānošanas periodā” (jaunie vadības noteikumi), kas stājas spēkā 2015.gada 8.janvārī <https://www.vestnesis.lv/op/2015/3.3>.
 - ii. ir izstrādāts un izsludināts VSS (2014.gada 25.septembrī, VSS-884, Nr.37 9.§) MK noteikumu projekts „Kārtība, kādā veic Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda projektu pārbaudes 2014.-2020.gada plānošanas periodā”.
 - iii. 2014.gada 1.oktobrī kā MK lieta tika nosūtīts saskaņošanai MK noteikumu projekts par kārtību, kādā ES fondu 2014.–2020.gada plānošanas perioda ietvaros plāno valsts budžeta līdzekļus un veic maksājumus ES fondu projektu īstenošanai, kā arī sagatavo EK iesniedzamo maksājuma pieteikumu un kontu slēgumu,
 - iv. 2014.gada 9.oktobrī VSS tika izsludināts MK noteikumu projekts par kārtību, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā iesaistītās institūcijas uzrauga un izvērtē Eiropas Savienības fondu ieviešanu, izveido un izmanto Eiropas Savienības fondu vadības informācijas sistēmu,
 - v. 2014.gada 17.oktobrī kā MK lieta tika nosūtīts saskaņošanai MK noteikumu projekts par kārtību, kādā nodrošina informāciju, komunikāciju un vizuālās identitātes prasības Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda ieviešanā.
- 3) 2014.gada 29.jūlijā tika noslēgts līgums ar SIA “Corporate Consulting” par vienkāršoto izmaksu piemērošanu jaunajā plānošanas periodā, lai veiktu metodiku izstrādi noteiktajām izmaksu kategorijām/projektu darbībām, balstoties uz DP „Izaugsme un nodarbinātība” ietvaros norādītajiem SAM un to ietvaros atbalstāmajām darbībām. Pārskata periodā 2014.gada 28.novembrī notika prezentācija par pētījuma rezultātiem. Ir uzsākts aktīvs darbs pie metodiku izstrādes netiešajām projekta izmaksām un standarta likmes vienības izmaksu definēšanas atsevišķajām izmaksu kategorijām konkrēto specifisko atbalsta mērķu ietvaros.

- 4) *Iepirkuma par risku vadības apmācību organizēšanu*⁵⁰ ietvaros 2014.gada 19.augustā tika noslēgts līgums ar SIA “KPMG Baltics SIA”, kas pakalpojuma ietvaros septembra mēnesī ES fondu vadošās iestādes darbiniekiem nodrošināja teorijas apmācību kursu par risku vadību, savukārt pārskata perioda novembrī, sniedza praktiskās nodarbības. Atskaite par augstākminētajām apmācībām risku vadībā tika ievietota tīmekļa vietnē http://www.esfondi.lv/upload/01-strukturfondi/petijumi/Atskaite_par_risku_vadibas_seminariem_27.11.2014.pdf
- 5) Pārskata periodā tika izstrādāta “Eiropas Sociālā fonda, Eiropas Reģionālā attīstības fonda un Kohēzijas fonda vadībā iesaistīto iestāžu Risku pārvaldības stratēģija 2014.-2020.gada plānošanas periodā”, kuru 2014.gada 19.decembrī izskatīja un apstiprināja risku pārvaldības darba grupa⁵¹.
- 6) Turpinās darbs pie informatīvā ziņojuma sagatavošanas par nepieciešamajiem cilvēkresursiem ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas periodā noteikto funkciju nodrošināšanai un atbildīgo iestāžu SAM uzraudzības mehānismiem, kurš saskaņā ar MK pieņemto lēmumu ir jāsniedz MK trīs mēnešu laikā pēc DP „Izaugsme un nodarbinātība” apstiprināšanas EK.
- 7) 2014.gada 6.novembrī MK tika iesniegts rīkojuma projekts par ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda UK⁵² sastāvu, kas stājās spēkā 2014.gada 21.novembrī, līdz ar to ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda UK ir oficiāli uzsākusi pildīt savus darbu pienākumus, tai skaitā, uzraudzīt ES fondu finansējuma izlietošanas efektivitāti, projektu ieviešanas gaitu un atbilstību apstiprinātajiem plānošanas dokumentiem, kā arī pieņemt lēmumus, kas saistīti ar ES fondu ieviešanu un uzraudzību.
- 8) 2014.gada 23.decembrī MK apstiprināja grozījumus MK 2010.gada 18.maija noteikumos Nr.464 “Noteikumi par 74.resora "Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums" 80.00.00 programmā plānoto līdzekļu pārdales kārtību Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai”, paredzot īpašo finansējuma saņemšanas kārtību 7.1.1.SAM "Paaugstināt bezdarbnieku kvalifikāciju un prasmes atbilstoši darba tirgus pieprasījumam" atbalstāmo darbību īstenošanai, 9.1.1.SAM "Palielināt nelabvēlīgākā situācijā esošu bezdarbnieku iekļaušanos darba tirgū" pasākumam "Subsidētās darbavietas nelabvēlīgā situācijā esošiem bezdarbniekiem" un 9.2.3.SAM "Atbalstīt prioritāro (sirds un asinsvadu,

⁵⁰ 2014.gada 12.jūnijā izsludinātā iepirkuma “Apmācības par risku vadību Eiropas Reģionālā attīstības fonda, Eiropas Sociālā fonda un Kohēzijas fonda 2014.–2020.gada plānošanas perioda un Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas finanšu instrumenta 2009.–2014.gada perioda ietvaros”

⁵¹ Izveidota saskaņā ar Finanšu ministrijas 09.12.2019. rīkojumu Nr.685 “Par Eiropas Savienības struktūrfondu, Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta, Latvijas un Šveices sadarbības programmas risku pārvaldības darba grupu”

⁵² Atbilstoši Regulas Nr.1303/2013 48.pantam, lai izvērtētu paveikto un virzību uz programmas mērķu sasniegšanu, dalībvalstij sadarbībā ar vadošo iestādi ir jāizveido uzraudzības komiteja, kuras sastāvs un funkcijas ir definētas Regulas Nr.1303/2013 V sadaļas I nodaļas I iedaļas 48. un 49.pantā. UK ir ES fondu vadībā iesaistīta institūcija, kuras tiesības un pienākumi ir noteikti Regulas Nr.1303/2013 49. un 110.pantā un vadības likuma 15. un 16.pantā.

onkoloģijas, perinatālā un neonatālā perioda aprūpes un garīgās veselības) veselības jomu veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrādi un ieviešanu, jo īpaši sociālās atstumtības un nabadzības riskam pakļauto iedzīvotāju veselības uzlabošanai" gadījumos - lai nodrošinātu finansējumu Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.–2020.gada plānošanas perioda ātrāk uzsākamo SAM atbalstāmo darbību īstenošanai 2015.gadā pirms vēl formāliem MK noteikumiem un projektu apstiprināšanas.

Pārskata periodā ES fondu 2014.–2020.gada plānošanas perioda sadarbības iestāde – CFLA – aktīvi līdzdarbojās iepriekš minēto plānošanas dokumentu un normatīvo aktu izstrādē. Aktīvs darbs sadarbības iestādē noritēja, pielāgojot CFLA iekšējo kontroles sistēmu pārskata periodā apstiprinātajos normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.

Lai nodrošinātu sekmīgu sadarbību un informācijas apmaiņu starp sadarbības iestādi un atbildīgajām iestādēm, sadarbības iestāde izstrādāja starpresoru vienošanās ar atbildīgajām iestādēm par sadarbību ES fondu 2014. – 2020.gada plānošanas periodā projektu. Pārskata periodā atbildīgās iestādes iesniedza priekšlikumu starpresoru vienošanās projekta precizēšanai, būtiskākie nosacījumi pārrunāti arī vadošās iestādes rīkotajā atbildīgo un sadarbības iestāžu sanāksmē. Nākamajā pārskata periodā ir paredzētas tikšanās ar katru atbildīgo iestādi par konkrētu starpresoru vienošanās redakciju.

Būtiska uzmanība sadarbības iestādē tika pievērsta cilvēkresursu un cilvēkresursu kapacitātes jautājumiem. Rīkotas tikšanās ar atbildīgajām iestādēm, apzinot iespējamo cilvēkresursu rotāju. Pārskata periodā atbilstoši CFLA rīcībā esošai aktuālākai informācijai par SAM, izstrādāti un regulāri aktualizēti CFLA funkcijām nepieciešamo noslodžu aprēķini, izstrādāts un regulāri aktualizēts darbību un pasākumu plāns CFLA reorganizācijai un nepieciešamo cilvēkresursu piesaistei, izstrādāts CFLA reorganizācijas plāns. Saskaņā ar reorganizācijas plānu pārskata periodā veiktas izmaiņas CFLA organizatoriskajā struktūrā, t.sk. izveidojot Projektu atlases nodaļu un Vadības informācijas sistēmas nodaļu. 2015.gada 1.aprīlītiks veikta arī operacionālo departamentu pārstrukturēšana. Paralēli tiek strādāts arī pie Klientu apkalpošanas centra (Rīgā, Meistaru ielā 10) izveides un atvēršanas.

Pārskata periodā turpināts darbs KP VIS izveidē, t.sk. izveidota KP VIS ekspertu darba grupa, uzsākta projektu iesnieguma veidlapas testēšana e-vidē, organizētas tikšanās ar valsts reģistru turētājiem (Uzņēmumu reģistrs, Valsts zemes dienests, Valsts reģionālās attīstības aģentūra) par sadarbību informācijas apmaiņā ar šo iestāžu reģistros pieejamo informāciju.

Sadarbības iestāde pārskata periodā aktīvi piedalījās citu iestāžu (EM, FM, Banku augstskola, Zemgales plānošanas reģiona Attīstības padome) organizētajos semināros, lai informētu potenciālos projektu iesniedzējus un interesentus par ES fondu 2014. – 2020.gada plānošanas perioda atbalsta saņemšanas iespējām, sadarbību ar CFLA.

Pārskata periodā sadarbības iestāde turpināja darbu ar ātrāk uzsākamām SAM. Ir noslēgtas starpresoru vienošanās ar SM par sadarbību ES fondu 2014. – 2020.gada plānošanas perioda 6.1.5.SAM „Valsts galveno autoceļu segu pārbūve, nestspējas palielināšana”, 6.1.3.SAM „Nodrošināt nepieciešamo infrastruktūru uz Rīgas maģistrālajiem pārvadiem un novērst maģistrālo ielu fragmentāro raksturu ” un 6.3.1.SAM „Palielināt reģionālo mobilitāti,

uzlabojot valsts reģionālo autoceļu kvalitāti” ietvaros. Uzsākta minēto SAM projektu uzraudzība (izvērtēti iepirkumu plāni, veiktas iepirkumu pirmspārbaudes, veiktas pirmās pārbaudes projektu īstenošanas vietās, notikusi komunikācija ar atbildīgo iestādi un projektu īstenošanu par konstatētajiem trūkumiem un riskiem izmaksu attiecināmībai).

10.1. Ex-ante nosacījumu izpildes progress

Ņemot vērā, ka Partnerības līgumā ir noteikti *ex-ante* nosacījumi, kas ir EK izvirzītie priekšnosacījumi investīciju uzsākšanai (nozares sākotnējā izpēte, nepieciešamo investīciju pamatojums, u.c.) ES fondu 2014.–2020.gada plānošanas periodā attiecīgajās nozarēs, un plānotie *ex-ante* nosacījumu izpildes termiņi, nepieciešams pārskatīt atsevišķu *ex-ante* nosacījumu izpildes termiņus. Lai nodrošinātu atbildīgu un stratēģisku plānošanu, investīciju uzsākšanu, kā arī snieguma ietvara finanšu mērķu sasniegšanu līdz 2018.gadam, 2015.gada 7.janvārī KDG vienojās, ka:

- 1) SM izstrādā, saskaņo ar FM un līdz 2015.gada 20.februārim apstiprina metodiku, kurā tiek jānosaka pasākumi, lai stiprinātu starp institūciju un atbalsta saņēmēju spēju sasniegt projekta mērķus;
- 2) IZM izstrādā un līdz 2015.gada 27.februārim iesniedz MK izskatīšanai rīcības plānu Izglītības attīstības pamatnostādņu 2014.–2020.gadam ieviešanai, iekļaujot tajā analīzi par optimālāko un efektīvāko mūžizglītības atbalsta ieviešanas mehānismu, kā arī karjeras pasākumu ieviešanas aprakstu, jautājumu iepriekš saskaņojot ar Labklājības ministriju, kā arī izglītības infrastruktūras investīciju ieviešanas aprakstu (ceļa karte). IZM ir informējusi, ka tās izstrādātajā rīcības plānā „Izglītības attīstības pamatnostādņu 2014.-2020.gadam īstenošanas plāns 2015.-2017.gadam” ir iekļauts, ka IZM līdz 2015.gada 1.martam izstrādās informatīvo ziņojumu par pieaugušo izglītības ieviešanas mehānisma analīzi, atbildīgo institūciju pienākumu un lomu aprakstu, mērķa grupas sadalījumu un uzraudzības mehānisma aprakstu
- 3) IZM sadarbībā ar EM līdz 2015.gada 13.februārim iesniedz MK informācijai grafiku un skaidrojumu (ceļa karte), kā ir plānots izpildīt *ex-ante* nosacījumu 1.1., aprakstot sasniedzamo rezultātu, jautājumu iepriekš saskaņojot ar VI;
- 4) TM izstrādā un līdz 2015.gada 1.februārim iesniedz MK izskatīšanai informatīvo ziņojumu par pasākumu plānu notiesāto resocializācijas pilnveidošanai ieslodzījuma laikā un pēc atbrīvošanas laika periodam no 2014.–2020.gadam. Pēc KDG lemtā TM ir informējusi, ka informatīvā ziņojuma vietā tiks izstrādāts pamatnostādnes un pasākumu plāns ar brīvības atņemšanu notiesāto resocializācijas pilnveidošanai soda izciešanas laikā un pēc atbrīvošanas laika periodam no 2014. līdz 2020.gadam, tādējādi nodrošinot *ex-ante* nosacījuma izpildi Partnerības līgumā noteiktajā termiņā – līdz 2015.gada 1.jūnijam;
- 5) VKanc izstrādā un līdz 2015.gada 30.janvārim iesniedz MK izskatīšanai informatīvo ziņojumu Valsts pārvaldes cilvēkresursu kapacitātes stiprināšanai, nolūkā mazināt administratīvo slogu uzņēmējdarbības videi, kā arī veicināt korupcijas un ēnu ekonomikas apkarošanu laika periodā no 2014.–2020.gadam;

- 6) Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs sadarbībā ar VKanc izstrādā un līdz 2015.gada 30.janvārim iesniedz MK izskatīšanai Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādnes 2014.–2020.gadam. VKanc ir informējusi, ka minētās pamatnostādnes tiks iesniegtas izskatīšanai MK līdz 2015.gada 28.februārim;
- 7) TM izstrādā un līdz 2015.gada 30.janvārim iesniedz MK izskatīšanai Tiesu varas un tiesībsardzības iestāžu darbinieku cilvēkresursu kapacitātes stiprināšanas un kompetenču attīstības plānu 2014.–2020.gadam;
- 8) FM izstrādā un līdz 2015.gada otrajam ceturksnim iesniedz MK izskatīšanai Vadības un kontroles sistēmas aprakstu, pielikumā pievienojot ES fondu cilvēkresursu attīstības plānu, iekļaujot informāciju par ES fondu īstenošanā iesaistītā personāla apmācību vienlīdzīgu iespēju, nediskriminācijas un dzimumu līdztiesības jomās, paredzot apmācībām visu ES fondu TP līdzekļus.

10.2. Valsts budžeta izdevumi 2014.-2020.gada plānošanas periodam

2014.gada augustā sniegtajās prognozēs atbildīgās iestādes bija plānojušas izdevumus kopumā 53,2 milj. *euro* apjomā. Lielāko daļu no plānotā finansējuma bija paredzēts izmantot SM pārziņā esošajiem SAM, kas vērsti uz valsts un reģionālo autoceļu uzlabošanas pasākumiem – 47,1 milj. *euro*. No šī apjoma kopumā līdz gada beigām izlietoti 8,5 milj. *euro* jeb 18,1%. Lai gan jau 2014.gada janvārī tika uzsākta ātrāk uzsākamā 6.1.5.SAM „Valsts galveno autoceļu segu pārbūve, nestspējas palielināšana” un 6.3.1.SAM „Palielināt reģionālo mobilitāti uzlabojot valsts reģionālo autoceļu kvalitāti” ieviešanas regulējuma saskaņošana, budžeta neizpilde skaidrojama ar ilgstošu minēto regulējumu saskaņošanu, ņemot vērā, ka paralēli turpinājās DP “Izaugsme un nodarbinātība” saskaņošana ar EK un ka starp valsts pārvaldes institūcijām noritēja diskusijas par formu, kādā reglamentējama ātrāk uzsākamā SAM ieviešana. Tāpat 5,5 milj. *euro* jauniešu garantijām un 0,5 milj. *euro* veselības vadlīniju izstrādei bija plānojušas izlietot attiecīgi LM un VM. No šīm divām ministrijām LM izmantoja 4,7 milj. *euro* jeb 85,5%, bet VM 0,2 milj. *euro* jeb 40,0%. Ņemot vērā 2014.gada budžeta izpildi pret 2014.gada augustā plānoto, VI ir precizējusi izdevumu plānus 2015.-2016.gadiem, tos samazinot, ievērojot arī aktuālo SAM ieviešanas progresu. Skatīt grafiku Nr.3.

11. Turpmākā rīcība un nākamā pārskata perioda aktualitātes

Līdz 2015.gada otrā ceturkšņa beigām FM izstrādās metodiku par virssaistību finansējuma sadales principiem un uzraudzības mehānismu ES fondu 2014.– 2020.gada plānošanas periodam, paredzot saskaņošanu arī ar AI, SI, kā arī ar sociālajiem un sadarbības partneriem par virssaistību finansējuma plānošanas jautājumiem. 2016.gada sākumā, pamatojoties uz SI un AI sagatavotajiem secinājumiem par ES fondu ieviešanas progresu, snieguma ietvara izpildi, FM izstrādās ziņojumu par ES fondu apguvi 2015.gada otrajā pusgadā, iekļaujot informāciju par plānoto virssaistību finansējuma sadali, jautājumu izskatīšanai iesniedzot arī UK un MK.

Vienlaikus turpinās darbs arī pie DP “Izaugsme un nodarbinātība” papildinājuma izstrādes, lai nodrošinātu ES fondu 2014 –2020. gada plānošanas perioda pilnvērtīgu ieviešanas uzsākšanu. DP “Izaugsme un nodarbinātība” papildinājumu plānots saskaņot UK līdz

2015.gada 30.jūnijam un to plānots pārskatīt reizi gadā, analizējot iepriekšējā gada rezultātus un situāciju tautsaimniecībā.

Vienlaikus jānorāda, ka grozījumi DP “Izaugsme un nodarbinātība” tiks ierosināti, ja to nepieciešamība izrietēs no ikgadējām EK rekomendācijām un FM izstrādātajiem stratēģiskajiem progresa ziņojumiem par Partnerības līguma ieviešanu. Attiecīgi DP “Izaugsme un nodarbinātība” pārskatīšana nav plānota ātrāk kā 2017.gadā.

Plānots turpināt darbu pie vadības un kontroles sistēmas apraksta izstrādes. Pēc komentāru saņemšanas no ES fondu vadībā iesaistītajām iestādēm un apraksta projekta precizēšanas, februāra vidū plānots iesniegt vadības un kontroles sistēmas aprakstu Revīzijas iestādei akreditēšanas uzsākšanai. Akreditēšana notiks pakāpeniski līdz 2015.gada jūnijam, ņemot vērā, ka vairāki normatīvie akti atrodas aktīvajā saskaņošanas stadijā ar iestādēm.

Plānots līdz 2015.gada februāra beigām aktualizēt 2014.gada 18.jūlijā apstiprinātas Vadlīnijas Nr.2.1. Vadlīnijas attiecināmo un neattiecināmo izmaksu noteikšanai 2014.-2020.gada plānošanas periodā, ņemot vērā, ka normatīvais regulējums atrodas aktīvajā saskaņošanas/precizēšanas stadijā, kā arī ņemot vērā pētījuma rezultātus par vienāršotajām izmaksām.

MK noteikumu projektu “Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda projektu pārbaužu veikšanas kārtība 2014.-2020.gada plānošanas periodā” plānots līdz 2015.gada 30.janvārim iesniegt izskatīšanai un apstiprināšanai MK.

MK noteikumu projektu “Kārtība, kādā valsts budžetā plāno līdzekļus Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda projektu īstenošanai un veic maksājumus 2014. - 2020.gada plānošanas periodā” plānots 2015.gada februārī iesniegt izskatīšanai un apstiprināšanai MK.

MK noteikumu projektu “Kārtība, kādā nodrošina komunikāciju un vizuālās identitātes prasības Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda ieviešanā 2014. – 2020. gada plānošanas periodā” plānots 2015.gada 30.janvārī iesniegt izskatīšanai un apstiprināšanai MK.

MK noteikumu projektu “Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda ieviešanas uzraudzības, izvērtēšanas un Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēmas 2014.-2020.gadam izveides un izmantošanas kārtība” plānots 2015.gada 17.februārī iesniegt izskatīšanai VSS.

MK noteikumu projektu „Kārtība, kādā ziņo par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda ieviešanā konstatētajām neatbilstībām, ietur, noraksta vai atgūst neatbilstoši veiktos izdevumus un piemēro proporcionālo finanšu korekciju 2014.-2020.gada plānošanas periodā” 2015.gada februārī plānots izsludināt VSS.

2015.gada 30.aprīlī plānota 2014.-2020.gada plānošanas perioda UK, kurā paredzēts skatīt perioda aktualitātes.

2015.gada 4.-6.februārī Rīgā norisināsies konference par ES Kohēzijas politikas izaicinājumiem 2014-2020 („CHALLENGES FOR THE NEW COHESION POLICY IN 2014-2020: AN ACADEMIC AND POLICY DEBATE”). Konference ir Latvijas

prezidentūras asociētais pasākums, ko organizē Eiropas Komisijas Reģionālās politikas ģenerāldirektorāts, Reģionālo studiju asociācija, FM un Latvijas Universitāte. Šī konference būs viens no centrālajiem Latvijas prezidentūras pasākumiem kohēzijas politikas jomā. Tās gaitā pētniekiem, politiķiem un praktiķiem būs iespēja diskutēt par kohēzijas politiku, analizējot kohēzijas politikas reformas būtību, iespējamos riskus un risinājumus.

Atbilstoši 2014.gada 16.septembra MK sēdē lemtajam (protokols Nr. 49, 57 § 4.punkts), ka sākot ar 2015.gadu informatīvais ziņojums iesniedzams divas reizes gadā, līdz ar to nākamais informatīvais ziņojums būs par laika periodu no 2015.gada 1.janvāra līdz 2015.gada 30.jūnijam un MK tas iesniedzams līdz 2015.gada 1.septembrim.

Finanšu ministrs

J.Reirs

26.02.2015 14:56

20 385

Ieva Puriņa

Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu uzraudzības departamenta

Uzņēmējdarbības un inovāciju uzraudzības nodaļas eksperte

Tālr. 67095614, fakss 67095697

Ieva.Purina@fm.gov.lv